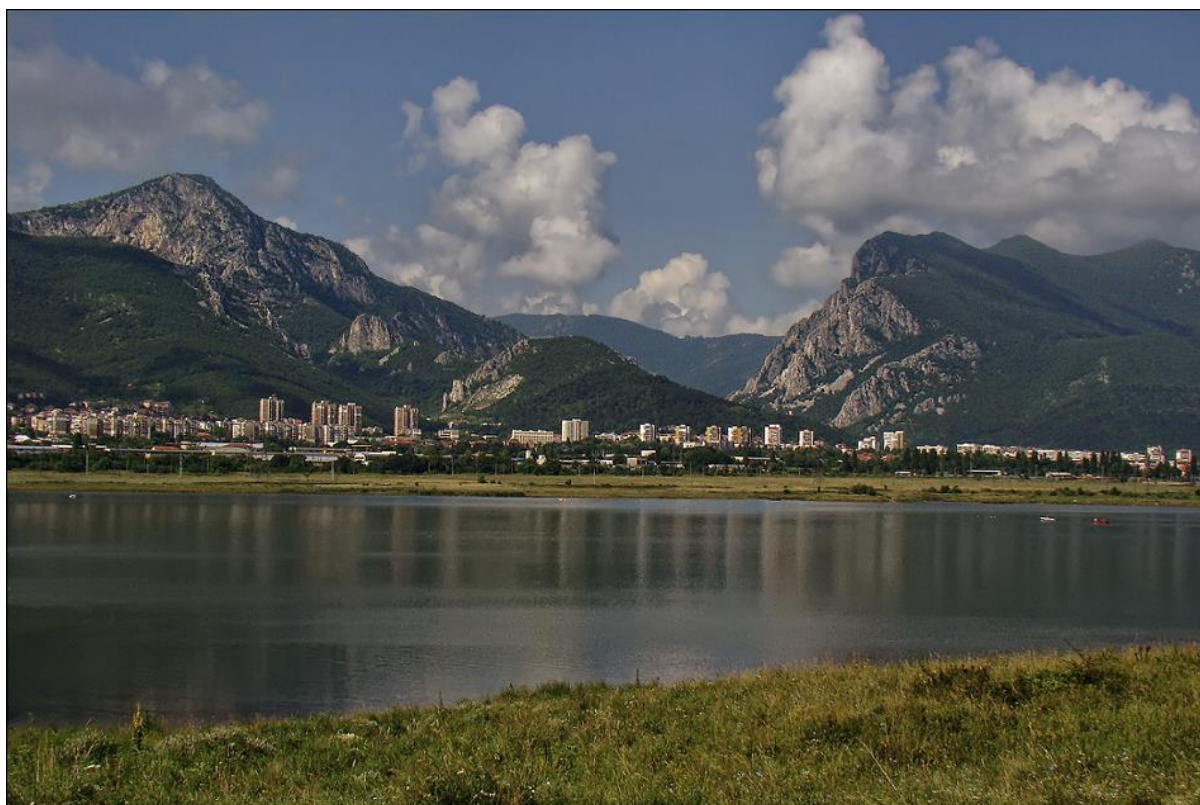

Доклад
за оценка на степента на въздействие на
ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА
ОБЩИНА ВРАЦА
върху защитени зони

„Врачански Балкан“ (BG0000166), „Божите мостове“ (BG0000487),
„Божия мост - Понора“ (BG0000594), „Каленска пещера“ (BG0000601) и
„Врачански Балкан“ (BG0002053)

2019 г.

1. Анотация на Общия устройствен план на общината (ОУПО). Характеристика на предвижданите дейности. Информация за контакт с възложителя.

1.1. Анотация на ОУПО.

Общият устройствен план на Община Враца се изработва с цел създаване на оптимална териториално-функционална структура за пространствено развитие и комплексно устройство на всички видове територии, при отчитане на специфичните природни и антропогенни фактори и условия, за осъществяване на дългосрочно устойчиво и интегрирано развитие на общината.

Община Враца е разположена на площ от 70 591,5 ха. В структурата на поземления фонд преобладават земеделските земи. Върху територията на общината са разположени землищата на 23 населени места, от които 1 град - Враца и 22 села: с. Баница, с. Бели извор, с. Веслец, с. Вировско, с. Власатица, с. Върбица, с. Голямо Пещене, с. Горно Пещене, с. Девене, с. Згориград, с. Костелево, с. Лиляче, с. Лютаджик, с. Мало Пещене, с. Мраморен, с. Нефела, с. Оходен, с. Паволче, с. Тишевица, с. Три кладенци, с. Челопек и с. Чирен. В пространствената структура на Община Враца в пространствено и функционално отношение се очертава един център – град Враца, около който се обединяват останалите населени места, като могат да се очертаят две групи от населени места – близко разположени и по-отдалечени. В първата група попадат населените места: с. Костелево, с. Нефела, с. Бели извор, с. Згориград и с. Паволче, които образуват т. нар. „централна зона“. Във втората група попадат населените места: с. Лютаджик, с. Челопек, с. Веслец, с. Лиляче, с. Чирен, с. Мраморен, с. Власатица, с. Голямо Пещене, с. Мало Пещене, с. Горно Пещене, с. Вировско, с. Тишевица, с. Върбица, с. Баница, с. Оходен, с. Три кладенци, с. Девене, които образуват т. нар. „периферна зона“.

1.2. Характеристика на предвижданите дейности. Устройствово планиране на територията.

1.2.1. Извънселищни територии.

Определянето на общото (преобладаващото) предназначение на извънселищните територии изхожда от фактическия начин на земеползване, характеристиките на основните ресурси и изискванията за тяхното опазване, действието на режими за особена териториално-устройствена защита и актуалното състояние на елементите на функционалните системи, чрез прилагане на номенклатурата на Наредба № 7 на Министерство на регионалното развитие и благоустройството за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони и Наредба № 8 към Закона за устройство на територията за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове.

1.2.1.1. Земеползване и устройство на територията със земеделски земи.

Съгласно баланса на територията, площта на земеделските земи, като цяло в общината, е 48363,93 ха. От тях, 314 63,08 ха са обработваеми земи - ниви, 7505,61 ха са обработваеми земи - трайни насаждения и 9395,24 ха са необработваеми земи.

Предварителният проект на ОУПО предвижда следните промени за територията на цялата община:

- Общо намаляване на площта на земеделските земи в цялата община с 616,27 ха, което става за сметка на обработваемите земи - трайни насаждения и необработваемите земи. Площта на обработваемите земи - трайни насаждения се намалява с 4164,82 ха, като те стават 3340,79 ха. Площта на необработваемите земи се намалява с 851,11 ха, като те стават 8544,13 ха. За сметка на това, площта на обработваемите земи – ниви в територията на цялата община се увеличава с 4399,66 ха, като те стават 35862,74 ха.

- За територията на цялата община, в устройствен режим със забрана за промяна на предназначението се включват 33815,01 ха обработваеми земи – ниви, 3314,84 ха обработваеми земи - трайни насаждения и 7550,94 ха необработваеми земи.

- За територията на цялата община, в устройствен режим с допустима промяна на предназначението се включват 2047,73 ха обработваеми земи – ниви, 25,95 ха обработваеми земи - трайни насаждения и 993,19 ха необработваеми земи.

В територии без право на промяна на предназначението на земеделската земя се допускат следните обекти:

а) при имоти с площ до 10 дка:

- едноетажни селскостопански постройки за съхранение на селскостопанска продукция и инвентар, в това число и помещение за обитаване в тях;

б) при имоти с площ над 10 дка:

- селскостопански сгради за съхранение на растителна и животинска продукция;
- селскостопански сгради за отглеждане на животни;
- сгради за селскостопански машини;
- резервоари и водоеми;
- силажовместилища, торохранилища и пречиствателни съоръжения;
- съоръжения за водоснабдяване, канализация и електроснабдяване;
- хидромелиоративни съоръжения;
- инженерни мрежи и съоръжения за благоустрояване на имотите;
- помещения за обитаване от домакинствата на собствениците на земята и/или на лицата, които произвеждат селскостопанска продукция от съответните земеделски земи.

1.2.1.2. Земеползване и устройство на горските територии.

Съгласно баланса на територията, съществуващите горски територии в цялата община заемат 15423,21 ха. Предварителният проект на ОУПО запазва тази стойност.

Съгласно Закона за горите, без промяна на предназначението на горските територии, е допустимо изграждане на:

1. стълбове за въздушни електропроводи;
2. стълбове за телекомуникационно оборудване, радио- и телевизионно разпространение, съобщителни линии, безжичен интернет и други съоръжения на техническата инфраструктура;
3. сгради и съоръжения, свързани с управлението, възпроизводството, ползването и опазването на горите и дивеча, независимо от тяхната собственост:
 - а) автомобилни горски пътища;
 - б) заслони за обществено ползване;
 - в) ферми за отглеждане на дивеч, риболюпилни и рибарници;
 - г) посетителски и информационни центрове, които не включват помещения за постоянно или временно обитаване;
 - д) горски и ловни кантони, които не включват помещения за постоянно или временно обитаване;
 - е) контролни горски пунктове, които не включват помещения за постоянно или временно обитаване, както и съоръжения за опазване на горите от пожари;
 - ж) зооветеринарни и биотехнически съоръжения;
4. нефтопроводи, топлопроводи, газопроводи, нефтопродуктопроводи, надземни и подземни проводи за хидротехнически съоръжения за производство на електрическа енергия;
5. надземни и подземни проводи за хидротехнически съоръжения, водопроводи и канализации с диаметър над 1500 мм;

6. станции и стълбове на съществуващи лифтове и влекае, които са търпими строежи по Закона за устройство на територията, включително за нуждите на основен ремонт, реконструкция, подмяна и/или модернизация - за срок до 20 години;

7. съоръжения и обекти за реставрация и адаптация на недвижими археологически културни ценности.

1.2.1.3. Устройство на водни обекти.

Според баланса на територията, общо, водните площи в цялата община заемат 825,3 ха.

ОУПО променя тази площ на 82,53 ха, като осигурява устройствени условия за опазване на водните течения и водните площи, и съхраняване на средовите характеристики на непосредствените им крайбрежия, като:

- запазва посочените обекти като елемент на физическата структура на общинската територия;
- отразява защитните режими за онези от тях, които са обхванати в екологичната мрежа „Натура 2000“, като не предвижда допълнителна урбанизация на прилежащите им територии, респ. строителната намеса.

ОУПО запазва всички естествени обраствания - зелени структури в обхвата на принадлежащите земи на реките и принадлежащите земи на водохранилищата, по смисъла на Закона за водите и предвижда тяхното опазване, доколкото не възпрепятстват естествения отток, и поддържане при бъдещото управление на устройствения процес.

При поддържането и доизграждането на структурите, е необходимо да се съблюдават следните изисквания:

- при подмяната на съществуващото или при ново озеленяване да се ползват растителни видове, идентични с естествените за мястото;
- да не се засаждат дървета в най-ниската разливна крайречна тераса (в зависимост от хидроложки проучвания за високи води с обезпеченост веднъж на 50 години);
- да не се залесяват ивиците от влажни крайречни ливади с тревна растителност;
- край другите водни обекти (рибарници, водоеми) е допустимо само изграждане на сгради и съоръжения, свързани с поддържането и ползването им, според основното им (стопанско) предназначение –напояване, рибовъдство и пр.;
- всички устройствени и строителни инициативи, респ. свързаните с тях планове и проекти, засягащи водните течения, водните площи и непосредствените им крайбрежия се процедурат при стриктно спазване на законоустановените процедури, отнасящи се до санкцията на компетентните органи (РИОСВ - Браца, Басейнова дирекция „ДР“) и се съобразяват с Плана за управление на речните басейни в ДР.

1.2.2. Урбанизирани територии.

Тези територии са предназначени за жилищни, обществено-обслужващи, производствени, складови, смесени, рекреационни и спортни функции, за озеленени площи, за движение и транспорт, за техническа инфраструктура и други.

1.2.2.1. Територии за жилищни, обществено-обслужващи, производствени, складови, смесени, комунални, рекреационни и спортни функции, територии за озеленяване и многофункционални територии.

Съгласно баланса на територията, териториите за жилищни функции в цялата община са 2537,47 ха. С ОУПО, тази площ се увеличава с 87,26 ха, като жилищните територии стават 2624,73 ха.

Териториите за общественообслужващи функции в цялата община са 54,62 ха. С ОУПО, тази площ се увеличава с 11,51 ха, като обществено-обслужващите територии стават 66,13 ха.

Териториите за производствени и складови дейности в цялата община са 1493,42 ха. С ОУПО, тази площ се намалява с 329,28 ха, като териториите за производствени и складови дейности стават 1164,14 ха.

Териториите за рекреационни дейности, курорти и вилни зони в цялата община са 16,16 ха. С ОУПО, тази площ се увеличава значително (с 1094,15 ха), като рекреационните територии стават 1110,31 ха.

Териториите за озеленяване, паркове и градини, в т.ч. и за гробищни паркове, в цялата община, са 781,97 ха. С ОУПО тази площ се запазва и не се променя.

Териториите за спорт и атракции в цялата община са 48,78 ха. С ОУПО тази площ се запазва и не се променя.

Териториите за комунално стопанство и обслужване, в цялата община, са 28,03 ха. С ОУПО тази площ се запазва и не се променя.

С ОУПО се създават и два типа нови територии, които се отнасят само за гр. Враца - Устройствена територия за многофункционално ползване на площ от 108,93 ха и Смесена производствено-обслужваща територия на площ от 386,47 ха.

1.2.2.2. Територии за транспорт и комуникации.

Съгласно баланса на територията, териториите за транспорт и комуникации, в цялата община, са 817,1 ха. С ОУПО тази площ се запазва и не се променя.

1.2.2.3. Територии за техническа инфраструктура.

Съгласно баланса на територията, териториите за техническа инфраструктура, в цялата община, са 10,42 ха. С ОУПО тази площ се запазва и не се променя.

1.2.2.4. Терени със специално предназначение.

Терените със специално предназначение представляват обекти на Министерство на отбраната. На територията на Община Враца това е под. № 53280 – гр. Враца с обща площ 159,71 ха. С ОУПО тази площ се запазва и не се променя.

1.2.3. Защитени територии.

Под това общо наименование, в баланса на територията, са записани защитените територии, по смисъла на Закона за защитените територии, и защитените зони, по смисъла на Закона за биологичното разнообразие. Като се отчете тяхното взаимно припокриване, общата площ, която те заемат в Община Враца, е 1373,4 ха. С ОУПО тази площ се запазва и не се променя.

Проектът на ОУП на Община Враца е изцяло съобразен с Плана за управление на Природен парк „Врачански Балкан“, приет с Решение № 750 на Министерски съвет от 14.10.2011 г. В границите на парка не се създават никакви нови устройствени елементи.

1.3. Информация за контакт с възложителя.

Възложител: ОБЩИНА ВРАЦА

Адрес: Област Враца, Община Враца,
гр. Враца 3000, ул. „Стефанаки Савов“ № 6

Кмет: Калин Каменов

Електронна поща: obshtinavr@b-trust.org

Тел: 092/ 62 45 81, 62 45 82

2. Описание на характеристиките на други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания ОУПО могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитените зони (ЗЗ).

I. Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Врачански Балкан“ (BG0000166).

А) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за процедури по реда на ЗООС и ЗБР, по които, компетентен орган е РИОСВ - Враца.

Според наличните данни, са процедури следните инвестиционни предложения и проекти, които засягат територията на ЗЗ:

- „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен в имот №005100, земл. м. „Църквище“, с. Згориград, общ. Враца“ с площ 8,3749 ха - текуща процедура на етап на консултации;
- „Предприятие за добив и преработка на червено месо в имот с идент. № 12259.119.31, м. „Орешака“, земл. гр. Враца и изграждане на съоръжение за опушване на месни продукти“ в имот с № 003068, м. „Камена страга“, земл. с. Згориград, общ. Враца“ – засяга 0,0036 ха от ЗЗ, без да се засяга предмета на опазване;
- „Разкриване на площадка за изкупуване, съхраняване и разкомплектоване на излезли от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/“ в ПИ № 12259.196.17, кв. „Бистрец“, гр. Враца – засяга 0,1376 ха от ЗЗ, без да се засяга предмета на опазване;
- „Изграждане на затворен комплекс от еднофамилни жилищни сгради на площ от 10 дка“ в ПИ № 000213 в земл. на с. Челопек, общ. Враца - прекратена процедура;
- „Рехабилитация на общински път Враца – Леденика – Згориград от км 0+000 до км 4+683“ - не се засяга предмета на опазване;
- „Нискоетажно жилищно строителство“ в ПИ с №№ 000205 и 000222 в земл. на с. Паволче, общ. Враца – засяга 1,1619 ха от ЗЗ, без да се засяга предмета на опазване.

Според наличните данни, са процедури следните планове, програми и стратегии, които засягат територията на ЗЗ:

- „Програма за управление на отпадъците на община Криводол до 2020 г.“ - не се засяга предмета на опазване;
- „Актуализирана Програма за управление на отпадъците на община Мездра 2016 – 2020 г.“ - не се засяга предмета на опазване;
- „Актуализирана Програма за управление на отпадъците на община Враца до 2020 г.“ - не се засяга предмета на опазване;
- „Стратегия за водено от общностите местно развитие (ВОМР) на територията на Местна инициативна група „Мездра“ за програмен период 2014 – 2020 г.“ - не се засяга предмета на опазване;
- „Общ устройствен план (ОУП) на община Мездра“ – засяга: 0,67 ха (0,029%) от площта на природно местообитание 6210* Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи) в ЗЗ; 1,5 ха (0,019%) от пригодните местообитания за шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*) в ЗЗ; 0,29 ха (0,009%) от местообитанията на голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*) в ЗЗ; 0,07 ха (0,002%) от оптималните местообитания на жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*) в ЗЗ; 0,53 ха (0,012%) от оптималните местообитания на обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*) в ЗЗ и 0,36 ха (0,001 %) от оптималните местообитания на тигров молец (**Callimorpha quadripunctaria*) в ЗЗ;

- „Общ устройствен план (ОУП) на община Криводол“ - текуща процедура на етап на уведомяване.

Б) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за процедури по реда на ЗООС и ЗБР, по които, компетентен орган е РИОСВ - Монтана.

Според наличните данни, са процедурирани следните инвестиционни предложения и проекти, които засягат територията на ЗЗ:

- „Реконструкция на съществуващ краварник за овчарник и изграждане на нов овчарник с обслужващи помещения и съоръжения“ в ПИ № 044060 в земл. на с. Горно Озирово, общ. Вършец - прекратена процедура;

- „Създаване на 54,5 дка нови насаждения от Пауловния (*Paulownia tomentosa*) за производство на биомаса. Изграждане на ограда и система за капково напояване. Доставка на контейнери за стопански нужди, дизелов агрегат и специализирана земеделска техника“ в ПИ № 508080 в земл. на с. Долна Бела речка, общ. Вършец - не се засяга предмета на опазване.

Според наличните данни, са процедурирани следните планове и програми, които засягат територията на ЗЗ:

- „Програма за управление на отпадъците 2016 - 2020 г. на община Вършец“ - не се засяга предмета на опазване;

- „Общ устройствен план на град Вършец“ - не се засяга предмета на опазване.

В) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за процедури по реда на ЗООС и ЗБР, по които, компетентен орган е РИОСВ - София.

Според наличните данни, са процедурирани следните инвестиционни предложения и проекти, които засягат територията на ЗЗ:

- „Реконструкция на почивен дом и изграждане на ЛПСОВ“ в ПИ № 024004 в земл. на с. Дружево, общ. Своге - засяга 1,8969 ха от ЗЗ, без да се засяга предмета на опазване.

Според наличните данни, са процедурирани следните планове, програми и стратегии, които засягат територията на ЗЗ:

- „Стратегия за водено от общностите местно развитие (ВОМР) на „Местна инициативна група Костинброд – Своге“ (МИГ Костинброд – Своге) за периода 2017 – 2020 г.“ - не се засяга предмета на опазване;

- „Регионална програма за управление на отпадъците на регион костинброд включващ общините Костинброд, Божурище, Своге, Сливница, Годеч и Драгоман“ - не се засяга предмета на опазване.

Г) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за процедури по реда на ЗООС и ЗБР, по които, компетентен орган е МОСВ.

Според наличните данни, са процедурирани следните инвестиционни предложения, които засягат територията на ЗЗ:

- „Изграждане на ваканционно селище, находящо се в имот № 003007, местност „Кравя“, землище с. Згориград, община Враца“ - прекратена процедура;

- „Интегриран проект за водния цикъл на гр. Враца“ - не се засяга предмета на опазване;

- „Изграждане на МВЕЦ в руслото на р. Черна в землището на с. Лютаджик, община Враца“ - прекратена процедура;

- „Изграждане на ваканционно селище в имот №120011 ЕКАТЕ 30606, м. „Кравя“, землище на с. Згориград, община Враца“ - текуща процедура на етап на уведомяване;
- „Изграждане на битова сграда за обслужване на коне, подлежащи на обучение и използване за охрана и атракция“ в ПИ № 003068 в земл. на с. Згориград, общ. Враца – засяга 1,8256 ха от ЗЗ, без да се засяга предмета на опазване;
- „Изграждане на сглобяема вилна сграда в ПИ № 002041 в земл. на с. Згориград, общ. Враца – засяга 0,6616 ха от ЗЗ, без да се засяга предмета на опазване;
- „Изграждане на старчески дом“ в ПИ № 001020 в земл. на с. Паволче, общ. Враца - засяга 0,4001 ха от ЗЗ, без да се засяга предмета на опазване;
- „Реконструкция и модернизация на съществуваща хижа „Пършевица“ и изграждане на ЛПСОВ“ в ПИ с № 000010 в земл. на с. Миланово - засяга 0,0669 ха от ЗЗ, без да се засяга предмета на опазване;
- „Ремонт и преустройство на съществуващ почивен дом „Леденика“ и построяване на планински вилни къщи в имот №005076 ЕКАТТЕ 30606, м. „Църквище“, землище на с. Згориград, община Враца“ - засяга 9,6827 ха от ЗЗ, без да се засяга предмета на опазване.

Според наличните данни, са процедурирани следните планове и програми, които засягат територията на ЗЗ:

- „Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ЕООД, Софийска област“ - не се засяга предмета на опазване;
- „Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ООД, гр. Враца“ - не се засяга предмета на опазване;
- „Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ООД, гр. Монтана“ - не се засяга предмета на опазване.

Д) Заключение.

От наличната информация може да се направи заключението, че до момента, няма предпоставки за възникване на кумулативни неблагоприятни въздействия върху предмета на опазване в ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166). Общото засягане на ЗЗ показва тенденция към увеличаване, което в перспектива е предпоставка за възникване на отрицателно въздействие върху части от нейната площ.

II. Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Божите мостове” (BG0000487).

А) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за процедури по реда на ЗООС и ЗБР, по които, компетентен орган е РИОСВ - Враца.

Според наличните данни, не са процедурирани инвестиционни предложения и проекти, които засягат територията на ЗЗ.

Според наличните данни, са процедурирани следните планове и програми, които засягат територията на ЗЗ:

- „Актуализирана Програма за управление на отпадъците на община Враца до 2020 г.“ - не се засяга предмета на опазване.

Б) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за процедури по реда на ЗООС и ЗБР, по които, компетентен орган е МОСВ.

Според наличните данни, не са процедурирани инвестиционни предложения, които засягат територията на ЗЗ.

Според наличните данни, са процедурирани следните планове и програми, които засягат територията на ЗЗ:

- „Регионално прединвестиционно проучване за обособена територия обслужвана от „ВиК“ ООД, гр. Враца“ - не се засяга предмета на опазване;
- „Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ООД, гр. Враца“ - не се засяга предмета на опазване.

В) Заключение.

От наличната информация може да се направи заключението, че до момента, няма предпоставки за възникване на кумулативни неблагоприятни въздействия върху предмета на опазване в ЗЗ „Божите мостове“ (BG0000487).

III. Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Божия мост - Понора“ (BG0000594).

А) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за процедури по реда на ЗООС и ЗБР, по които, компетентен орган е РИОСВ - Враца.

Според наличните данни, не са процедурирани инвестиционни предложения и проекти, които засягат територията на ЗЗ.

Според наличните данни, са процедурирани следните планове и програми, които засягат територията на ЗЗ:

- „Актуализирана Програма за управление на отпадъците на община Враца до 2020 г.“ - не се засяга предмета на опазване.

Б) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за процедури по реда на ЗООС и ЗБР, по които, компетентен орган е МОСВ.

Според наличните данни, не са процедурирани инвестиционни предложения и проекти, които засягат територията на ЗЗ.

Според наличните данни, са процедурирани следните планове и програми, които засягат територията на ЗЗ:

- „Регионално прединвестиционно проучване за обособена територия обслужвана от „ВиК“ ООД, гр. Враца“ - не се засяга предмета на опазване;
- „Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ООД, гр. Враца“ - не се засяга предмета на опазване.

В) Заключение.

От наличната информация може да се направи заключението, че до момента, няма предпоставки за възникване на кумулативни неблагоприятни въздействия върху предмета на опазване в ЗЗ „Божия мост - Понора“ (BG0000594).

IV. Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Каленска пещера“ (BG0000601).

А) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за процедури по реда на ЗООС и ЗБР, по които, компетентен орган е РИОСВ - Враца.

Според наличните данни, не са процедурирани инвестиционни предложения и проекти, които засягат територията на ЗЗ.

Според наличните данни, са процедурирани следните планове, програми и стратегии, които засягат територията на ЗЗ:

- „Актуализирана Програма за управление на отпадъците на община Мездра 2016 - 2020 г.“ - не се засяга предмета на опазване;
- „Актуализирана Програма за управление на отпадъците на община Враца до 2020 г.“ - не се засяга предмета на опазване;
- „Стратегия за водено от общностите местно развитие (ВОМР) на територията на Местна инициативна група „Мездра“ за програмен период 2014 – 2020 г.“ - не се засяга предмета на опазване;
- „Общ устройствен план (ОУП) на община Мездра“ - не се засяга предмета на опазване.

Б) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за процедури по реда на ЗООС и ЗБР, по които, компетентен орган е МОСВ.

Според наличните данни, не са процедурирани инвестиционни предложения, които засягат територията на ЗЗ.

Според наличните данни, са процедурирани следните планове и програми, които засягат територията на ЗЗ:

- „Регионално прединвестиционно проучване за обособена територия обслужвана от „ВиК“ ООД, гр. Враца“ - не се засяга предмета на опазване;
- „Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ООД, гр. Враца“ - не се засяга предмета на опазване.

В) Заключение.

От наличната информация може да се направи заключението, че до момента, няма предпоставки за възникване на кумулативни неблагоприятни въздействия върху предмета на опазване в ЗЗ „Каленска пещера“ (BG0000601).

V. Защитена зона за опазване на дивите птици „Врачански Балкан“ (BG0002053).

А) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за процедури по реда на ЗООС и ЗБР, по които, компетентен орган е РИОСВ - Враца.

Според наличните данни, са процедурирани следните инвестиционни предложения и проекти, които засягат територията на ЗЗ:

- „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен в имот №005100, земл. м. „Църквище“, с. Згориград, общ. Враца“ с площ 8,3749 ха - текуща процедура на етап на консултации;
- „Предприятие за добив и преработка на червено месо в имот с идент . № 12259.119.31, м. „Орешака“, земл. гр. Враца и изграждане на съоръжение за опушване на месни продукти” в имот с № 003068, м. „Камена страга”, земл. с. Згориград, общ. Враца“ – засяга 0,0036 ха от ЗЗ, без да се засяга предмета на опазване;
- „Разкриване на площадка за изкупуване, съхраняване и разкомплектоване на излезли от употреба моторни превозни средства /ИУМПС/“ в ПИ № 12259.196.17, кв. „Бистрец“, гр. Враца – засяга 0,1376 ха от ЗЗ, без да се засяга предмета на опазване;
- „Изграждане на затворен комплекс от еднофамилни жилищни сгради на площ от 10 дка“ в ПИ № 000213 в земл. на с. Челопек, общ. Враца - прекратена процедура;

- „Рехабилитация на общински път Враца – Леденика – Згориград от км 0+000 до км 4+683“ - не се засяга предмета на опазване.

Според наличните данни, са процедурирани следните планове, програми и стратегии, които засягат територията на ЗЗ:

- „Програма за управление на отпадъците на община Криводол до 2020 г.“ - не се засяга предмета на опазване;

- „Актуализирана Програма за управление на отпадъците на община Мездра 2016 – 2020 г.“ - не се засяга предмета на опазване;

- „Актуализирана Програма за управление на отпадъците на община Враца до 2020 г.“ - не се засяга предмета на опазване;

- „Стратегия за водено от общностите местно развитие (ВОМР) на територията на Местна инициативна група „Мездра“ за програмен период 2014 – 2020 г.“ - не се засяга предмета на опазване;

- „Общ устройствен план (ОУП) на община Мездра“ - не се засяга предмета на опазване;

- „Общ устройствен план (ОУП) на община Криводол“ - текуща процедура на етап на уведомяване.

Б) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за процедури по реда на ЗООС и ЗБР, по които, компетентен орган е РИОСВ - Монтана.

Според наличните данни, са процедурирани следните инвестиционни предложения и проекти, които засягат територията на ЗЗ:

- „Реконструкция на съществуващ краварник за овчарник и изграждане на нов овчарник с обслужващи помещения и съоръжения“ в ПИ № 044060 в земл. на с. Горно Озирово, общ. Вършец - прекратена процедура;

- „Създаване на 54,5 дка нови насаждения от Пауловния (*Paulownia tomentosa*) за производство на биомаса. Изграждане на ограда и система за капково напояване. Доставка на контейнери за стопански нужди, дизелов агрегат и специализирана земеделска техника“ в ПИ № 508080 в земл. на с. Долна Бела речка, общ. Вършец - не се засяга предмета на опазване.

Според наличните данни, са процедурирани следните планове и програми, които засягат територията на ЗЗ:

- „Програма за управление на отпадъците 2016 - 2020 г. на община Вършец“ - не се засяга предмета на опазване;

- „Общ устройствен план на град Вършец“ - не се засяга предмета на опазване.

В) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за процедури по реда на ЗООС и ЗБР, по които, компетентен орган е РИОСВ - София.

Според наличните данни, не са процедурирани инвестиционни предложения и проекти, които засягат територията на ЗЗ.

Според наличните данни, са процедурирани следните планове, програми и стратегии, които засягат територията на ЗЗ:

- „Стратегия за водено от общностите местно развитие (ВОМР) на „Местна инициативна група Костинброд – Своге“ (МИГ Костинброд – Своге) за периода 2017 – 2020 г.“ - не се засяга предмета на опазване;

- „Регионална програма за управление на отпадъците на регион Костинброд включващ общините Костинброд, Божурище, Своге, Сливница, Годеч и Драгоман“ - не се засяга предмета на опазване.

Г) Данни от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ за процедури по реда на ЗООС и ЗБР, по които, компетентен орган е МОСВ.

Според наличните данни, са процедури следните инвестиционни предложения, които засягат територията на ЗЗ:

- „Изграждане на ваканционно селище, находящо се в имот № 003007, местност „Кравя”, землище с. Згориград, община Враца“ - прекратена процедура;
- „Интегриран проект за водния цикъл на гр. Враца“ - не се засяга предмета на опазване;
- „Изграждане на МВЕЦ в руслото на р. Черна в землището на с. Лютаджик, община Враца“ - прекратена процедура;
- „Изграждане на ваканционно селище в имот №120011 ЕКАТЕ 30606, м. „Кравя“, землище на с. Згориград, община Враца“ - текуща процедура на етап на уведомяване;
- „Изграждане на битова сграда за обслужване на коне, подлежащи на обучение и използване за охрана и атракция“ в ПИ № 003068 в земл. на с. Згориград, общ. Враца – засяга 1,8256 ха от ЗЗ, без да се засяга предмета на опазване;
- „Изграждане на сглобяема вилна сграда в ПИ № 002041 в земл. на с. Згориград, общ. Враца – засяга 0,6616 ха от ЗЗ, без да се засяга предмета на опазване;
- „Изграждане на старчески дом“ в ПИ № 001020 в земл. на с. Паволче, общ. Враца - засяга 0,4001 ха от ЗЗ, без да се засяга предмета на опазване;
- „Реконструкция и модернизация на съществуваща хижа „Пършевица“ и изграждане на ЛПСОВ“ в ПИ с № 000010 в земл. на с. Миланово - засяга 0,0669 ха от ЗЗ, без да се засяга предмета на опазване;
- „Ремонт и преустройство на съществуващ почивен дом „Леденика“ и построяване на планински вилни къщи в имот №005076 ЕКАТТЕ 30606, м. „Църквище“, землище на с. Згориград, община Враца“ - засяга 9,6827 ха от ЗЗ, без да се засяга предмета на опазване.

Според наличните данни, са процедури следните планове и програми, които засягат територията на ЗЗ:

- „Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ЕООД, Софийска област“ - не се засяга предмета на опазване;
- „Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ООД, гр. Враца“ - не се засяга предмета на опазване;
- „Регионален генерален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „ВиК“ ООД, гр. Монтана“ - не се засяга предмета на опазване.

Д) Заключение.

От наличната информация може да се направи заключението, че до момента, няма предпоставки за възникване на кумулативни неблагоприятни въздействия върху предмета на опазване в ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0002053). Общото засягане на ЗЗ показва тенденция към увеличаване, което в перспектива е предпоставка за възникване на отрицателно въздействие върху части от нейната площ.

След направения анализ на данните от поддържаните регистри на електронната страница на МОСВ, се установяват следните въздействия, възникнали до момента, върху предмета на опазване на защитените зони:

Защитена зона	Засегнато природно местообитание / местообитание на целеви вид	Въздействие до момента
„Врачански Балкан“ (BG0000166)	6210*	0,67 ха (0,029%) от площта му в ЗЗ
	шипоопашата костенурка (<i>Testudo hermanni</i>)	1,5 ха (0,019%) от пригодните местообитания в ЗЗ
	голям гребенест тритон (<i>Triturus karelinii</i>)	0,29 ха (0,009%) от местообитанията в ЗЗ
	жълтокоремна бумка (<i>Bombina variegata</i>)	0,07 ха (0,002%) от оптималните местообитания в ЗЗ
	обикновен сечко (<i>Cerambyx cerdo</i>)	0,53 ха (0,012%) от оптималните местообитания в ЗЗ
	тигров молец (* <i>Callimorpha quadripunctaria</i>)	0,36 ха (0,001 %) от оптималните местообитания в ЗЗ

3. Описание на елементите на ОУПО, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитените зони от Националната екологична мрежа.

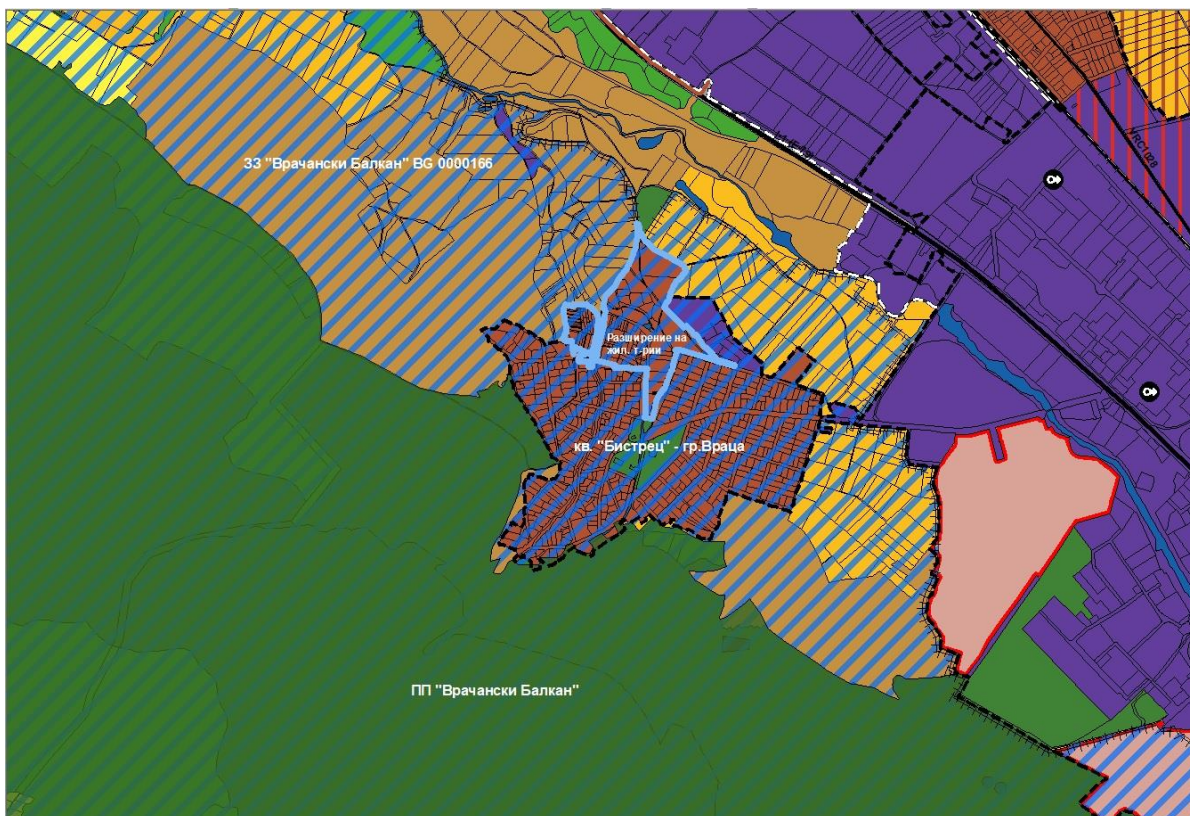
В настоящата точка са описани идентифицираните елементи на ОУПО, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти или инвестиционни предложения биха могли да окажат потенциални въздействия върху защитените зони или техните елементи.

За разглеждания ОУПО, това са **Териториите за жилищни функции**. Общо, в обхвата на защитените зони, ОУПО предвижда увеличаване на площта на жилищните територии с 9,4628 ха. Новообособените жилищни територии се регламентират с режим „Жм“ - *Устройствена жилищна зона с преобладаващо застрояване с малка височина (до 10 м)* и следните устройствени показатели: Плътност на застрояване (П застр.) – до 60 %; Интензивност на застрояване (Кинт.) – до 1,2; Необходима озеленена площ (П озел.) – мин. 40 %.

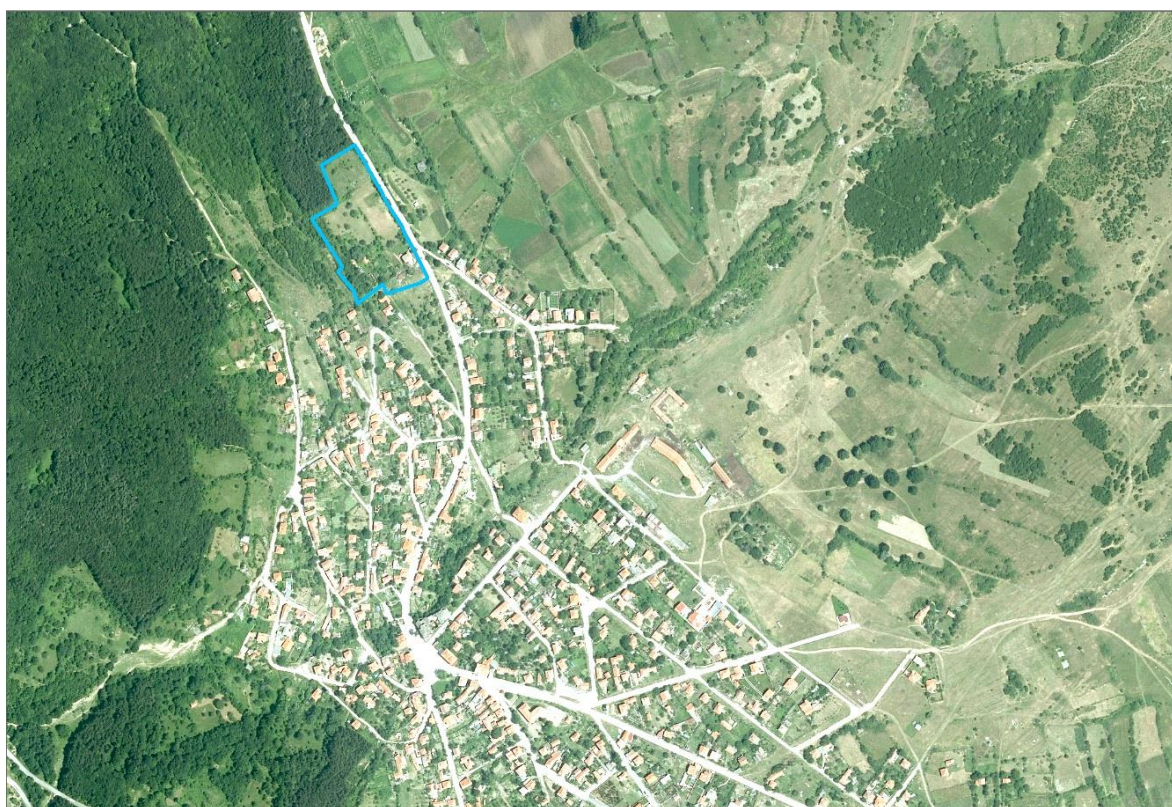
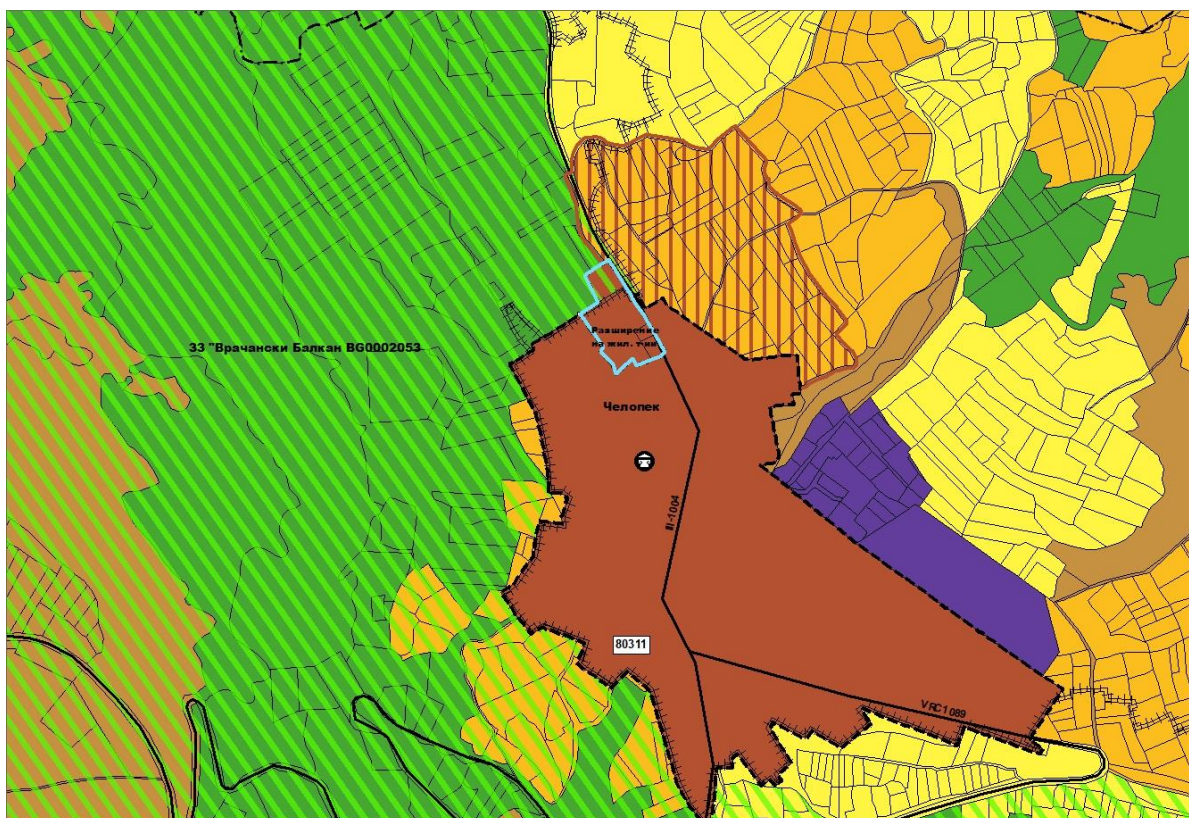
Създаването на новите Територии за жилищни функции е свързано с промяна на предназначението на съществуващите земеделски земи в техния обхват, и съответно – с промяна на съществуващия статут на земеделските имоти в тях.

По-конкретно, разширението на жилищните територии засяга защитените зони по следния начин:

➤ Разширение на жилищната територия на кв. „Бистрец“ на гр. Враца в северна посока. Разширението е на площ от 9,1721 ха и попада в ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166). Не се засягат ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0002053) и ПП „Врачански Балкан“.

➤ Разширение на жилищната територия на с. Челопек в северозападна посока. Площ от 0,2907 ха (един поземлен имот) от това разширение попада в ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0002053). Не се засягат ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166) и ПП „Врачански Балкан“.

Идентифицираните потенциални въздействия върху двете защитени зони, произтичащи от последващо застрояване при прилагането на ОУПО са:

- Трайна загуба на местообитания – пряко унищожаване или увреждане на местообитания, включително на природни местообитания или местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони;
- Временна загуба на местообитания, поради депониране на строителни материали, престой на машини, депониране на изкопана скална и земна маса;
- Фрагментация на местообитания – пресичане или разпокъсване на местообитания от свързана със застрояването линейна инфраструктура;
- Бариерен ефект – прегради за периодични, сезонни или многогодишни миграции на животни, вкл. нарушаване на придвижването на животински видове с по-ограничени локомоторни способности и промяна на маршрутите на мигранти;
- Обезпокояване на животни – вследствие на строителни дейности, продължителен престой на хора и машини, шумово и светлинно замърсяване;
- Нарушаване на видовия състав и промяна на биотичната структура на екосистемите – негативен ефект върху видовия състав и популациите на животински видове, унищожаване на растителността и създаване на изкуствено ново растително съобщество;
- Загуба на хранителен ресурс – вследствие загуба / промяна на местообитанията;
- Прогонване на индивиди – временно или трайно прогонване на животни;
- Нараняване /смъртност на индивиди – нараняване или унищожаване по време на строителство;
- Химически, хидроложки и геоложки промени – при замърсяване и нарушаване на хидроложките характеристики на водните обекти и инженерно-геоложки интервенции с последваща промяна на абиотичните условия на средата;
- Опасност от навлизане на инвазивни и чужди видове;
- Опасност от инциденти – замърсяване, катастрофи, риск от пожари.

В долната таблица са показани евентуалните комбинирани и кумулативни въздействия, които, потенциално, биха могли да възникнат при изпълнение на режима „Жм“ в двете защитени зони:

Вид въздействие	Обхват на въздействието (спрямо ЗЗ)	Трайност Периодичност	Потенциални комбинирани въздействия	Потенциални кумулативни въздействия с други ППП и ИП в рамките на ЗЗ
Загуба и/или фрагментация на местообитания	В рамките на ЗЗ / извън ЗЗ	Дълготрайно Постоянно	Трайно увреждане качеството на съседни местообитания поради: <ul style="list-style-type: none"> • Прогонване на индивидите заради шумово и светлинно замърсяване; • Прекъсване на важни екотони и на достъпа до ключови местообитания; • Фрагментиране на местообитанията и изолиране на малки участъци от иначе подходящи местообитания; • Кумулативна загуба на площ на местообитанията. 	Застрояване, съществуваща жилищна и промишлена инфраструктура
Бариерен ефект	В рамките на ЗЗ/ извън ЗЗ (непреодолими инженерни съоръжения, прекъсване на биокоридорите, фрагментация на местообитанията)	Дълготрайно Постоянно	Комбинирано въздействие върху качеството на местообитанията поради: <ul style="list-style-type: none"> • Прекъсване на екотони и на достъпа до ключови местообитания; • Фрагментиране на местообитанията и изолиране на малки участъци местообитания); • Риск за увреждане и прекъсване на биокоридори; 	Пътна инфраструктура, застрояване
Обезпокояване на животни (шумово / светлинно замърсяване)	В рамките на ЗЗ/ извън ЗЗ (фрагментационен ефект на биокоридорите; отблъскване и безпокойство на животни или привличане към трасето – повишена смъртност)	Дълготрайно Постоянно	Комбинирано въздействие върху качеството на местообитанията вследствие на: <ul style="list-style-type: none"> • Прогонване на чувствителни видове • Увреждане и прекъсване на биокоридори; • Повишаване на смъртността при привличане на животни (насекоми, оттам прилепи) 	Транспортна инфраструктура, застрояване, жилищна и промишлена инфраструктура, рекреационни зони
Нарушаване на видовия състав и промяна на биотичната структура на екосистемите	В рамките на ЗЗ/ извън ЗЗ	Дълготрайно Постоянно	Комбиниран ефект при унищожаване на растителността и резултантно: <ul style="list-style-type: none"> • Създаване на изкуствено ново растително съобщество, възможни процеси на саморазселване на някои растителни и свързани с тях животински видове • Прогонване, смъртност • Загуба на хранителен ресурс 	Застрояване, селско стопанство, минали (преди 2007 г.) въздействия
Прогонване на индивиди	В рамките на ЗЗ/ извън ЗЗ (влошаване качеството на местообитанията и фрагментация на биокоридорите)	Временно / Дълготрайно	Комбиниран ефект върху качеството на местообитанията, като може да доведе до: <ul style="list-style-type: none"> • Увреждане и прекъсване на биокоридори • Нарушаване на видовия състав 	Пътна инфраструктура, строителство
Нараняване / смъртност на индивиди	В рамките на зоните/ извън зоните (фрагментационен ефект на биокоридорите)	Дълготрайно Постоянно	Отрицателно въздействие върху популацията на видовете	Пътна инфраструктура, строителство

Вид въздействие	Обхват на въздействието (спрямо ЗЗ)	Трайност Периодичност	Потенциални комбинирани въздействия	Потенциални кумулативни въздействия с други ППП и ИП в рамките на ЗЗ
Химически, физически, хидроложки и геоложки промени	В рамките на ЗЗ/ извън ЗЗ	Временно / Дълготрайно	При замърсяване и нарушаване на хидроложките характеристики на водните обекти и инженерно-геоложки интервенции в етапа на строителството	Строителство, промишленост, селско стопанство
Риск от проникване на чужди (нетипични за района) и инвазивни видове	В рамките на ЗЗ/ извън ЗЗ	Временно / Дълготрайно	Проникване на растителни и животински видове, които могат да бъдат конкуренти, хищници, паразити за типични и дори консервационно-значими видове, което може да създаде риск от промяна на биотичните фактори и изчезване на местните видове	Селско стопанство, пътна инфраструктура
Опасност от инциденти, вкл. повишена опасност от пожари и химически и физически замърсявания	В рамките на ЗЗ/ извън ЗЗ	Временно Инцидентно	Може да доведе до временно (възстановимо) увреждане на местообитания и популации	Пътна инфраструктура, промишлени, жилищни и рекреационни зони

По-долу е представен балансът на разпределението на териториите по основно предназначение, в обхвата на Община Враца, изготвен, на база данните за начин на трайно ползване, съгласно КВС и КККР:

Предназначение	Съществуваща площ /дка/	Проектна площ /дка/
Жилищни функции	25 374,7	26 247,3
Производствени и складови дейности	14 934,2	11 641,4
Обществено-обслужващи дейности	546,2	661,3
Озеленяване, паркове и градини	7819,7	7819,7
Спорт и атракции	487,8	487,8
Рекреационни дейности, курорти и вилни зони	161,6	11103,1
Комунално стопанство и обслужване	280,3	280,3
Устройствена територия за многофункционално ползване	-	1089,3
Смесена производствено-обслужваща територия	-	3864,7
Водни площи	8253	825,3
Техническа инфраструктура	104,2	104,2
Транспорт и комуникации	8171	8171
Терени със специално предназначение	1597,1	1597,1
Терени с обекти на недвижимото културно наследство	313,8	313,8
Защитени територии*	13734*	13734*
Горски територии	154 232,1	154 232,1
Земеделски земи	483 639,3	477 476,6
Земеделски земи със забрана за промяна на предназначението	-	446 807,9
Земеделски земи с устройствен режим с допустима промяна на предназначението	-	30 668,7
Обработваеми земи (ниви)	314 630,8	358 627,4
Обработваеми земи (ниви) със забрана за промяна на предназначението	-	338 150,1
Обработваеми земи (ниви) с устройствен режим с допустима промяна на предназначението	-	20 477,3
Обработваеми земи (трайни насаждения)	75 056,1	33 407,9
Обработваеми земи (трайни насаждения) със забрана за промяна на предназначението	-	33 148,4
Обработваеми земи (трайни насаждения) с устройствен режим с допустима промяна на предназначението	-	259,5
Необработваеми земи	93 952,4	85 441,3
Необработваеми земи със забрана за промяна на предназначението	-	75 509,4
Необработваеми земи с устройствен режим с допустима промяна на предназначението	-	9931,9
Общо	705 915	705 915

*включва общата площ на защитените зони и защитените територии с отчитане на припокриването

4. Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на опазването им и тяхното отразяване (отчитане) при изготвянето на ОУПО.

За изготвяне на настоящия доклад за оценка са извършени целенасочени теренни проучвания, като са използвани резултатите от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, заедно с информацията от стандартните формуляри за набиране на данни за защитените зони. Този подход и избран, поради следните причини:

- Актуалност на данните - Резултатите от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ са по-актуални;

- Подробност при извършване на анализите - Данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, като цяло показват, че някои природни местообитания и целеви видове са новоустановени и не са описани в стандартните формуляри. По този начин, в изчисленията за процентно засягане са включени и новоустановените местообитания и целеви видове;

- Препоръка на МОСВ – препоръчва се използването на данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, тъй като окончателните площи на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна ще бъдат определени със заповедите по чл. 12, ал. 6 от Закона за биологичното разнообразие.

Актуалните цифрови модели на разпространение на природните местообитания и на местообитанията на целевите видове в защитените зони за опазване на дивата флора и фауна са предоставени от МОСВ. Тези модели са резултат от изпълнението на проект рег. № DIR-59318-1-2 - „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“.

С получените данни, в цифров вид е направен модел на местоположението на проектните устройствени елементи на ОУПО, спрямо картираните елементи на защитените зони. Направеният модел позволява извършването на математически изчисления за установяване на процентните отношения.

4.1. Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Врачански Балкан“ (BG0000166).

33 „Врачански Балкан“ (BG0000166) е с обща площ 36025,45 ха. Приета е с Решение № 122/02.03.2007 г. на Министерски съвет. Части от зоната попадат в землищата на гр. Враца, с. Бели извор, с. Згориград, с. Лютаджик, с. Паволче и с. Челопек, общ. Враца.

Цели на опазване:

Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;

Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения, за тези местообитания, видов състав, характерни видове и условия на средата;

Възстановяване, при необходимост, на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

В защитената зона са локализирани следните природни местообитания, включени в Приложение № 1 на Закона за биологичното разнообразие и Приложение № 1 на Директива 92/43/ЕЕС:

- 3140 Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от Chara;
- 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition;
- 3260 Равнинни или планински реки с растителност от Ranunculion fluitantis и Callitriche-Batrachion;
- 4060 Алпийски и бореални ерикоидни съобщества;
- 6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi;
- 6210* Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи);
- 7220* Извори с твърда вода с туфести формации (Cratoneurion);
- 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове;
- 8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите Sedo-Scleranthion или Sedo albiVeronicion dillenii;
- 8310 Неблагоустроени пещери;
- 9110 Букови гори от типа Luzulo-Fagetum;
- 9130 Букови гори от типа Asperulo-Fagetum;
- 9150 Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion);
- 9170 Дъбово-габъррови гори от типа Galio-Carpinetum;
- 9180* Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове;
- 9530* Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор;
- 91ВА Мизийски гори от обикновена ела;
- 91СА Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори;
- 91G0* Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*;
- 91H0* Панонски гори с *Quercus pubescens*;
- 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;
- 91W0 Мизийски букови гори;
- 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа.

Предмет на опазване са следните видове безгръбначни, риби, земноводни, влечуги и бозайници:

- *Европейски вълк *Canis lupus*
- Широкоух прилеп *Barbastella barbastellus*
- Видра *Lutra lutra*
- Дългокрил прилеп *Miniopterus schreibersi*
- Дългоух нощник *Myotis bechsteini*
- Остроух нощник *Myotis blythii*
- Дългопръст нощник *Myotis capaccinii*
- Трицветен нощник *Myotis emarginatus*
- Голям нощник *Myotis myotis*
- Средиземноморски подковонос *Rhinolophus blasii*
- Южен подковонос *Rhinolophus Euryale*
- Голям подковонос *Rhinolophus ferrumequinum*
- Малък подковонос *Rhinolophus hipposideros*
- Подковонос на Мехели *Rhinolophus mehelyi*
- Лалугер *Spermophilus citellus*
- Пъстър пор *Vormela peregusna*
- Жълтокоремна бумка *Bombina variegata*

Обикновена блатна костенурка *Emys orbicularis*
Шипобедрена костенурка *Testudo graeca*
Шипоопашата костенурка *Testudo hermanni*
Гребенест тритон *Triturus cristatus*
Голям гребенест тритон *Triturus karelinii*
Черна (балканска) мряна *Barbus meridionalis*
Обикновен щипок *Cobitis taenia*
Европейска горчивка *Rhodeus sericeus amarus*
Балкански щипок *Sabanejewia aurata*
*Ручеен рак *Austropotamobius torrentium*
Бисерна мида *Unio crassus*
**Callimorpha quadripunctaria*
Одонтоподизма *Odontopodisma rubripes*
Gortyna borelii lunata
Лицена *Lycaena dispar*
Карабус *Carabus variolosus*
Обикновен сечко *Cerambyx cerdo*
Буков сечко *Morimus funereus*
Бръмбар рогач *Lucanus cervus*
*Осмодерма *Osmoderma eremita*
Рисодес *Rhysodes sulcatus*
*Алпийска розалиа *Rosalia alpina*
Обикновена пърчовка *Himantoglossum caprinum*

4.2. Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Божите мостове” (BG0000487).

33 „Божите мостове” (BG0000487) е с обща площ 33,12 ха. Приета е с Решение № 122/02.03.2007 г. на Министерски съвет. Попада изцяло в землището на с. Лиляче, общ. Враца.

Цели на опазване:

Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;

Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения, за тези местообитания, видов състав, характерни видове и условия на средата;

Възстановяване, при необходимост, на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

В защитената зона са локализирани следните природни местообитания, включени в Приложение № 1 на Закона за биологичното разнообразие и Приложение № 1 на Директива 92/43/ЕЕС:

6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*;
8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове;
8310 Неблагоустроени пещери;
91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори.

Предмет на опазване са следните видове безгръбначни, риби, земноводни, влечуги и бозайници:

*Европейски вълк *Canis lupus*
Дългокрил прилеп *Miniopterus schreibersi*
Остроух нощник *Myotis blythii*
Дългопръст нощник *Myotis capaccinii*
Трицветен нощник *Myotis emarginatus*
Голям нощник *Myotis myotis*
Средиземноморски подковонос *Rhinolophus blasii*
Южен подковонос *Rhinolophus euryale*
Голям подковонос *Rhinolophus ferrumequinum*
Малък подковонос *Rhinolophus hipposideros*
Подковонос на Мехели *Rhinolophus mehelyi*
Пъстър пор *Vormela peregusna*
Жълтокоремна бумка *Bombina variegata*
Шипобедрена костенурка *Testudo graeca*
Шипоопашата костенурка *Testudo hermanni*
Голям гребенест тритон *Triturus karelinii*
Бисерна мида *Unio crassus*
Обикновен сечко *Cerambyx cerdo*
Буков сечко *Morimus funereus*
Бръмбар рогач *Lucanus cervus*
*Алпийска розалия *Rosalia alpina*

4.3. Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Божия мост - Понора” (BG0000594).

ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594) е с обща площ 227,9 ха. Приета е с Решение № 122/02.03.2007 г. на Министерски съвет. Попада изцяло в землището на с. Чирен, общ. Враца.

Цели на опазване:

Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;

Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения, за тези местообитания, видов състав, характерни видове и условия на средата;

Възстановяване, при необходимост, на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

В защитената зона са локализирани следните природни местообитания, включени в Приложение № 1 на Закона за биологичното разнообразие и Приложение № 1 на Директива 92/43/ЕЕС:

8310 Неблагоустроени пещери;

91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори.

Предмет на опазване са следните видове безгръбначни, риби, земноводни, влечуги и бозайници:

*Европейски вълк *Canis lupus*
Дългокрил прилеп *Miniopterus schreibersi*
Остроух нощник *Myotis blythii*
Дългопръст нощник *Myotis capaccinii*
Трицветен нощник *Myotis emarginatus*
Голям нощник *Myotis myotis*
Средиземноморски подковонос *Rhinolophus blasii*
Южен подковонос *Rhinolophus euryale*
Голям подковонос *Rhinolophus ferrumequinum*
Малък подковонос *Rhinolophus hipposideros*
Подковонос на Мехели *Rhinolophus mehelyi*
Пъстър пор *Vormela peregusna*
Бисерна мида *Unio crassus*
Обикновен сечко *Cerambyx cerdo*
Буков сечко *Morimus funereus*
Брџмбар рогач *Lucanus cervus*
*Алпийска розалиа *Rosalia alpina*

4.4. Защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Каленска пещера” (BG0000601).

33 „Каленска пещера” (BG0000601) е с обща площ 377,38 ха. Приета е с Решение № 122/02.03.2007 г. на Министерски съвет. Попада частично в землището на с. Тишевица, общ. Враца.

Цели на опазване:

Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;

Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения, за тези местообитания, видов състав, характерни видове и условия на средата;

Възстановяване, при необходимост, на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

В защитената зона са локализирани следните природни местообитания, включени в Приложение № 1 на Закона за биологичното разнообразие и Приложение № 1 на Директива 92/43/ЕЕС:

8310 Неблагоустроени пещери;
9150 Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion);
91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;
91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа.

Предмет на опазване са следните видове безгръбначни, риби, земноводни, влечуги и бозайници:

*Европейски вълк *Canis lupus*
Дългокрил прилеп *Miniopterus schreibersi*
Остроух нощник *Myotis blythii*
Дългопръст нощник *Myotis capaccinii*

Трицветен нощник *Myotis emarginatus*
Голям нощник *Myotis myotis*
Средиземноморски подковонос *Rhinolophus blasii*
Южен подковонос *Rhinolophus euryale*
Голям подковонос *Rhinolophus ferrumequinum*
Малък подковонос *Rhinolophus hipposideros*
Подковонос на Мехели *Rhinolophus mehelyi*
Пъстър пор *Vormela peregusna*
Обикновен сечко *Cerambyx cerdo*
Буков сечко *Morimus funereus*
Бръмбар рогач *Lucanus cervus*
*Алпийска розалия *Rosalia alpina*

4.5. Защитена зона за опазване на дивите птици „Врачански Балкан” (BG0002053).

ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0002053) е с обща площ 30879,74 ха. Обявена е със Заповед № РД-801/04.11.2008 г. на МОСВ. Части от зоната попадат в землищата на гр. Враца, с. Бели извор, с. Згориград, с. Лютаджик, с. Паволче и с. Челопек, общ. Враца.

Цели на обявяване:

- Опазване и поддържане на местообитанията на видовете птици, представляващи предмет на опазване, за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- Възстановяване на местообитанията на видове птици, представляващи предмет на опазване, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване (видове и техни местообитания):

Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР: Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Осояд (*Pernis apivorus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*), Орел змияр (*Circaetus gallicus*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Степен блатар (*Circus macrourus*), Ливаден блатар (*Circus pygargus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък орел (*Hieraetus pennatus*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Планински кеклик (*Alectoris graeca*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Малък горски водобегач (*Tringa glareola*), Бухал (*Bubo bubo*), Уралска улулица (*Strix uralensis*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*), Късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Червеногрба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*);

Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР: Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипа ветрушка (*Керкенец*) (*Falco tinnunculus*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Късокрил кюкавец (*Actitis hypoleucos*).

5. Описание и анализ на степента на въздействие на ОУПО Враца върху предмета и целите на опазване на защитените зони.

5.1. Описание и анализ на степента на въздействие на ОУПО Враца върху предмета и целите на опазване на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

а) описание и анализ на въздействието на ОУПО Враца върху типовете природни местообитания и видовете - предмет на опазване.

Въздействия върху природните местообитания

За идентифициране на възможните въздействия върху природните местообитания е извършено посещение на терен в новата устройствена територия за жилищни функции в землището на гр. Враца, която попада в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166). Създаването на този нов устройствен елемент е свързано с промяна на предназначението на съществуващи земеделски земи, и съответно – с промяна на съществуващия статут на земеделските имоти в тях.

В обхвата на ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594) и ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) не се създават нови устройствени територии, свързани с промяна на съществуващото предназначение на земята, поради което, не са идентифицирани възможни въздействия върху природните местообитания и не са извършени целенасочени посещения на терен.

Описание на текущото състояние, установено при посещението на терен, извършено за нуждите на настоящия доклад, и анализ на потенциалните въздействия върху природните местообитания:

Местоположение: северно от кв. „Бистрец“, землище на гр. Враца (ЕКАТТЕ 12259).

Обект: Разширение на жилищната територия на кв. „Бистрец“ на гр. Враца в северна посока.

Описание на текущото състояние:

В територията, предвидена за жилищни функции, попадат 142* поземлени имота, с обща площ 9,1721 ха. Тази площ е силно хетерогенна, което е резултат от съчетаването на агроценози, изоставени обработваеми земи превърнати в пасища, антропогенно повлияни територии, храстова растителност и крайречна растителност по поречието на приток на река Лева (известна и като р. Въртешница).

* Таблица с пълния опис на имотите и тяхната визуализация е представена в точка 8 от настоящия доклад.

Агроценози – заемат площ от около 3,19517 ха или 34,8% от устройствената зона (поземлени имоти с номера 47.4; 47.6; 47.7; 47.8; 47.10; 47.11; 47.12; 47.13; 47.17; 47.18; 47.19; 47.20; 47.21; 47.22; 47.23; 47.24; 47.25; 47.26; 47.27; 47.28; 47.29; 47.30; 47.31; 47.32; 47.33; 47.35; 47.36; 47.37; 47.38; 47.39; 47.40; 49.1; 49.2; 49.3; 49.6; 49.7; 49.8; 49.9; 49.10; 49.11; 49.12; 49.13; 49.14; 49.15; 136.10; 136.24; 136.25; 136.26; 136.28; 136.31; 136.32; 136.33; 136.34; 136.35; 136.36; 136.37; 136.38; 136.39; 136.40; 136.41; 136.42; 136.43; 136.44; 136.45; 136.46; 136.47; 136.48; 136.49; 136.50; 136.51; 136.52; 136.55; 136.58; 136.59; 136.61; 49.16 – част; 133.2 – част; 133.36 – част; 133.4 – част; 136.16 – част; 136.17 – част; 136.18 – част; 136.19 – част; 136.20 – част; 136.21 – част; 136.22 – част; 136.23 – част; 136.14 – част и 136.15 – част). Тук се включват обработваеми земи, които са засадени с разнообразни земеделски култури. В състава им и около тях се срещат преобладаващо плевелни видове или такива формираци

естествената синурна растителност в района. Срещат се *Veronica polita*, *V. triloba*, *Consolida regalis*, *Anemone australis*, *Alopecurus myosuroides*, *Hibiscus trionum*, *Centaurea cyanus*, *Sambucus ebulus*, *Cardaria draba*, *Elymus repens*.

Изоставени обработваеми земи и пасища - заемат площ от около 1,614441 ха или 17,6% от устройствената зона (поземлени имоти с номера 133.1; 133.3; 48.15; 48.16; 48.17; 82.5 – част; 82.8 – част; 133.2 – част; 133.36 – част и 133.4 – част). През последните 10-15 г., а може и повече, някои обработваеми земи са изоставени и са в процес на сукцесия. Тази растителност се използва, като пасище. Във видовия състав участват *Trifolium repens*, *Lolium perenne*, *Elymus repens*, *Poa pratensis* s.l., *Eryngium campestre*, *Sambucus ebulus* и др. В определени участъци преобладават видове диагностични за мезофилните ливади в района, като *Cynosurus cristatus*, *Arrhenatherum elatior*, *Dactylis glomerata* и др., но все още заемат малки площи и са силно рудерализирани. Към настоящия момент тази растителност не може да бъде причислена към местообитание, обект на опазване от Директива 92/43/ЕЕС и приложение 1 на Закона за биологичното разнообразие.

Антропогенно повлияни територии - заемат площ от около 1,65528 ха или 18,1% от устройствената зона (поземлени имоти с номера 49.23; 48.3; 48.5; 48.6; 48.7; 47.2; 47.34; 49.24; 49.26; 82.11; 82.12; 82.13; 136.53; 136.54; 196.7; 133.5 – част; 133.29 – част), като заемат ограничени площи от преобладаващата част от имотите. Формирани са под влияние на човешката дейност през годините – сметища, синури и др. В състава им участват *Sambucus ebulus*, *Conium maculatum*, *Elymus repens*, *Cardaria draba*, *Trifolium repens*, *Robinia pseudoacacia*, *Ailanthus altissima* и др.

Храстова и храстово-горска растителност - заемат площ от около 2,707209 ха или 29,5% от устройствената зона (поземлени имоти с номера 48.4; 48.8; 48.9; 48.1; 48.11; 48.12; 47.9; 47.14; 47.16; 48.18; 48.19; 48.20; 49.17; 49.18; 49.19; 49.20; 49.21; 49.22; 47.1; 47.3; 82.6; 82.7; 82.9; 82.10; 136.11; 136.12; 136.13; 136.27; 136.56; 82.5 – част; 82.8 – част; 133.5 – част; 133.29 – част; 49.16 – част; 136.14 – част; 136.15 – част; 136.16 – част; 136.17 – част; 136.18 – част; 136.19 – част; 136.20 – част; 136.21 – част; 136.22 – част и 136.23 – част). Среща се покрай пътищата, съществуващите жилищни постройки, обработваемите земи и по поречието на потока (дерето). В състава ѝ се формират 3 етажа във вертикалната структура на растителността – висок храстов или нисък дървесен, нисък храстов и тревен етажи. Основни ценообразуватели са *Prunus cerasifera*, *Pyrus pyraster*, *Rosa canina* agg., *Crataegus monogyna*, *Prunus spinosa*. В границите на поземлен имот № 12259.48.20 се формира растителност, която представлява нарушено същество на природно местообитание 91Е0* Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior*. В състава му участват *Salix fragilis*, *Sambucus ebulus*, *Crataegus monogyna*, *Robinia pseudoacacia*, *Dactylis glomerata*, *Carex remota*, *Geum urbanum* и др.

Извод: При извършеното полево наблюдение, в границите на обследваната територия не са установени природни местообитания, обект на опазване от Директива 92/43/ЕЕС и приложение 1 на Закона за биологичното разнообразие.

Получени резултати за въздействието върху картираните природни местообитания в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), при използване на площните данни от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“

Природно местообитание	Обща площ на разпространение на местообитанието в ЗЗ (ха)	Засегната площ на местообитанието от проекта на ОУПО (ха)	Разпределение на засегнатата площ по вид на устройствената територия (ха)	Засегната площ на местообитанието, спрямо общата му площ на разпространение в ЗЗ (%)
3140 Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от Chara	не е потвърдено присъствието на хабитата в ЗЗ	-	-	-
3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition	0,69	0	-	0
3260 Равнинни или планински реки с растителност от Ranunculion fluitantis и Callitricho-Batrachion	172,67	0	-	0
4060 Алпийски и бореални ерикоидни съобщества	не е потвърдено присъствието на хабитата в ЗЗ	-	-	-
6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi	32,82	0	-	0
6210* Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)	2280,55	0	-	0
7220* Извори с твърда вода с туфести формации (Cratoneurion)	8,11	0	-	0
8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове	1606,20	0	-	0
8230 Силикатни скали с	не е потвърдено	-	-	-

Природно местообитание	Обща площ на разпространение на местообитанието в ЗЗ (ха)	Засегната площ на местообитанието от проекта на ОУПО (ха)	Разпределение на засегнатата площ по вид на устройствената територия (ха)	Засегната площ на местообитанието, спрямо общата му площ на разпространение в ЗЗ (%)
пионерна растителност от съюзите Sedo-Scleranthion или Sedo albiVeronicion dillenii	присъствието на хабитата в ЗЗ			
8310 Неблагоустроени пещери	хабитатът е представен в ЗЗ с общо 600 пещери	0	-	0
9110 Букови гори от типа Luzulo-Fagetum	109,01	0	-	0
9130 Букови гори от типа Asperulo-Fagetum	519,14	0	-	0
9150 Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion)	1519,71	0	-	0
9170 Дъбово-габърви гори от типа Galio-Carpinetum	493,36	0	-	0
9180* Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове	622,93	0	-	0
9530* Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор	0,44	0	-	0
91ВА Мизийски гори от обикновена ела	не е потвърдено присъствието на хабитата в ЗЗ	-	-	-
91СА Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори	0,21	0	-	0
91G0* Панонски гори с Quercus petraea и Carpinus betulus	1094,31	0	-	0
91H0* Панонски гори с Quercus pubescens	104,15	0	-	0

Природно местообитание	Обща площ на разпространение на местообитанието в ЗЗ (ха)	Засегната площ на местообитанието от проекта на ОУПО (ха)	Разпределение на засегнатата площ по вид на устройствената територия (ха)	Засегната площ на местообитанието, спрямо общата му площ на разпространение в ЗЗ (%)
91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори	978,19	0	-	0
91W0 Мизийски букови гори	490,28	0	-	0
91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа	18,59	0	-	0
6240* Субпанонски степни тревни съобщества /хабитатът е новоустановен в ЗЗ/	18,24	0	-	0
6510 Низинни сенокосни ливади /хабитатът е новоустановен в ЗЗ/	19,32	0	-	0
6520 Планински сенокосни ливади /хабитатът е новоустановен в ЗЗ/	1090,29	0	-	0
8120 Сипеи върху варовити терени и калциеви шисти във високите планини /хабитатът е новоустановен в ЗЗ/	38,77	0	-	0

Получени резултати за въздействието върху картираните природни местообитания в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), при използване на площните данни от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“

Природно местообитание	Обща площ на разпространение на местообитанието в ЗЗ (ха)	Засегнатата площ на местообитанието от проекта на ОУПО (ха)	Разпределение на засегнатата площ по вид на устройствената територия (ха)	Засегнатата площ на местообитанието, спрямо общата му площ на разпространение в ЗЗ (%)
6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alyso-Sedion albi</i>	0,84	0	-	0
8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове	0,03	0	-	0
8310 Неблагоустроени пещери	хабитатът е представен в ЗЗ с общо 3 пещери	0	-	0
91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори	не е потвърдено присъствието на хабитата в ЗЗ	-	-	-
3140 Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от <i>Chara</i> /хабитатът е новоустановен в ЗЗ/	0,07	0	-	0

Получени резултати за въздействието върху картираните природни местообитания в ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594), при използване на площните данни от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“

Природно местообитание	Обща площ на разпространение на местообитанието в ЗЗ (ха)	Засегнатата площ на местообитанието от проекта на ОУПО (ха)	Разпределение на засегнатата площ по вид на устройствената територия (ха)	Засегнатата площ на местообитанието, спрямо общата му площ на разпространение в ЗЗ (%)
8310 Неблагоустроени пещери	хабитатът е представен в ЗЗ с общо 1 пещера	0	-	0
91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори	62,21	0	-	0

Получени резултати за въздействието върху картираните природни местообитания в ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601), при използване на площните данни от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“

Природно местообитание	Обща площ на разпространение на местообитанието в ЗЗ (ха)	Засегнатата площ на местообитанието от проекта на ОУПО (ха)	Разпределение на засегнатата площ по вид на устройствената територия (ха)	Засегнатата площ на местообитанието, спрямо общата му площ на разпространение в ЗЗ (%)
8310 Неблагоустроени пещери	хабитатът е представен в ЗЗ с общо 1 пещера	0	-	0
9150 Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion)	8,89	0	-	0
91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори	11,97	0	-	0
91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа	3,97	0	-	0
6210* Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи) /хабитатът е новоустановен в ЗЗ/	5,36	0	-	0
6240* Субпанонски степни тревни съобщества /хабитатът е новоустановен в ЗЗ/	0,47	0	-	0
8120 Сипеи върху варовити терени и калциеви шисти във високите планини /хабитатът е новоустановен в ЗЗ/	0,04	0	-	0
8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове /хабитатът е новоустановен в ЗЗ/	0,34	0	-	0
91G0* Панонски гори с Quercus petraea и Carpinus betulus /хабитатът е новоустановен в ЗЗ/	87,56	0	-	0

Въздействия върху целевите видове

За идентифициране на възможните въздействия върху местообитания на целевите видове е извършено посещение на терен в новата устройствена територия за жилищни функции в землището на гр. Враца, която попада в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166). Създаването на този нов устройствен елемент е свързано с промяна на предназначението на съществуващи земеделски земи, и съответно – с промяна на съществуващия статут на земеделските имоти в тях.

В обхвата на ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594) и ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) не се създават нови устройствени територии, свързани с промяна на съществуващото предназначение на земята, поради което, не са идентифицирани възможни въздействия върху местообитания на целевите видове и не са извършени целенасочени посещения на терен.

Резултати за въздействието върху местообитанията на целевите видове, получени при посещението на терен, извършено за нуждите на настоящия доклад:

Местоположение: северно от кв. „Бистрец“, землище на гр. Враца (ЕКАТТЕ 12259).

Обект: Разширение на жилищната територия на кв. „Бистрец“ на гр. Враца в северна посока.

Изводи: Около 4,809611 ха (52,4%) от обследваната територия е заета от сухи тревни съобщества, изоставени обработваеми площи, пасища и агроценози с добре развит почвен слой. Тези терени представляват субоптимални – потенциални местообитания за европейския лалугер (*Spermophilus citellus*). При извършения оглед по трансектен метод (паралелни трансекти) не са открити находища на вида. Не са установени и косвени индикатори за наличие на европейския лалугер - активни дупки, стари убежища, мъртви екземпляри или следи от жизнена дейност.

Около 7,51682 ха (81,9%) от обследваната територия е заета от сухи тревни съобщества, изоставени обработваеми площи, пасища, агроценози и храстово - горска растителност. Тези терени представляват потенциални местообитания за пъстрия пор (*Vormela peregusna*) и оптимални местообитания за шипоопашатата костенурка (*Testudo hermanni*). При извършения оглед по трансектен метод (паралелни трансекти) не е установено присъствие на двата вида. Не са открити и косвени индикатори за наличие на пъстр пор и шипоопашатата костенурка – убежища, яйца, мъртви екземпляри или следи от жизнена дейност.

Около 0,6203 ха (6,76%) от обследваната територия е заета от влажни или полусухи дерета. Тези терени представляват пригодни местообитания за жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*). При извършения оглед по трансектен метод (паралелни трансекти) не е установено присъствие на вида. Не са открити и косвени индикатори за наличие на жълтокоремна бумка – яйца, мъртви екземпляри или следи от жизнена дейност.

Получени резултати за въздействието върху картираните местообитания на целевите видове, при използване на данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“:

БЕЗГРЪБНАЧНИ ЖИВОТНИ

Клас Насекоми (Insecta)

***Алпийската розалия (*Rosalia alpina*)** се среща по широколистни дървета, като предпочита най-вече бук и бреза, но също се среща в гори с бряст, габър, липа и кестен. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594), ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) и ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

До края на 2012 г. в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487) не са установени геореферирани находища. По време на теренното изследване не са установени подходящи за развитието на вида местообитания. Защитената зона е неподходяща за обитание на *Rosalia alpina*, поради липсата на каквато и да е трофична база за ларвите на вида. Отсъства както, предпочитаното хранително растение на ларвите - обикновения бук, така и други потенциални растения-гостоприемници. Малкото широколистните насаждения в зоната са представени от участъци с едрolistна липа, издънков келяв габър и единични млади дървета от цер, които не предоставят подходящи условия за развитие на целевия вид. Предвид горното, е предложено срещането на *Rosalia alpina* да се изключи от стандартния формуляр на зоната, до намиране на доказателствен материал.

До края на 2012 г. не са установени геореферирани находища в ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594). По време на теренното изследване не са установени подходящи за развитието на вида местообитания. Широколистните гори в зоната са представени от млади дъбови насаждения от цер и благун с единично участие на габър и клен, които не предоставят подходящи условия за развитие на целевия вид. Защитената зона е неподходяща за обитание от *Rosalia alpina*, поради липсата на трофична база за ларвите на вида. Отсъства както, предпочитаното хранително растение на ларвите - обикновения бук, така и други потенциални растения-гостоприемници. Предвид горното, е предложено срещането на *Rosalia alpina* да се изключи от стандартния формуляр на зоната, до намиране на доказателствен материал.

До края на 2012 г. не са установени геореферирани находища в ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601), но зоната е подходяща за обитание на *Rosalia alpina*, поради наличието на трофична база за ларвите на вида. В проучената част на защитената зона са установени стари букови дървета, както и пънове от тях – сечи от 2012 г. и по-стари сечи. Всичко това осигурява необходимите условия за развитие на целевия вид. Общата площ на подходящите местообитания е 20,82 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е определена на 42,19 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Състоянието на вида е определено, като „неблагоприятно – незадоволително“.

До края на 2012 г. са установени 11 геореферирани находища в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166). Общата площ на подходящите местообитания е 9417,91 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е определена на 14290,68 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Състоянието на вида е определено, като „неблагоприятно – незадоволително“, поради заплахата от пожари и количеството на увредените находища.

ОУП на Община Враца не предвижда промяна на статута на земи и имоти, които са картирани, като местообитания на Алпийска розалия (*Rosalia alpina*), и не се очаква отрицателно въздействие върху вида.

Бръмбарът рогац (*Lucanus cervus*) е свързан със стари дъбови гори. Женската снася яйцата си в стари дъбови пънове, а ларвите се хранят с полуизгнилата дървесина. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594), ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) и ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

До края на 2012 г. в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487) е установено общо 1 геореферирани находища. Общата площ на подходящите местообитания е 4,73 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е определена на 8,06 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Много малка площ от зоната е покрита с широколистна гора. Възрастта на дървостоя не е висока, което не предоставя достатъчно добри условия за развитие на целевия вид. Най-вероятно, присъствието на стари церови гори в близост до зоната е основна предпоставка за намирането на *Lucanus cervus* в нейните граници. Състоянието на вида е определено, като „неблагоприятно – незадоволително“.

До края на 2012 г. не са установени геореферирани находища в ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594). Общата площ на подходящите местообитания е 73,42 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е определена на 86,03 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Въпреки наличието на пънове от изведена сеч, целевият вид не е установен. Това вероятно се дължи на младата възраст на дървостоя (35-40 години) или е следствие от паднали, преди теренната работа, обилни валежи. В зоната се провеждат отгледни и главни сечи, поради което съществуват благоприятни условия за развитието на *Lucanus cervus*. Състоянието на вида е определено, като „неблагоприятно – незадоволително“.

До края на 2012 г. са установени общо 4 геореферирани находища в ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601). Общата площ на подходящите местообитания е 154,67 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е определена на 217,62 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Състоянието на вида е определено, като „неблагоприятно – незадоволително“, поради установено увреждане на 1,4 % от площта на известните находища на вида.

До края на 2012 г. са установени 9 геореферирани находища в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166). Общата площ на подходящите местообитания е 2965,11 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е определена на 18357,48 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Състоянието на вида е определено, като „неблагоприятно – незадоволително“, поради заплахата от пожари и количеството на увредените находища.

ОУП на Община Враца не предвижда промяна на статута на земи и имоти, които са картирани, като подходящи местообитания и находища на Бръмбара рогац (*Lucanus cervus*), и не се очаква отрицателно въздействие върху вида.

Буковият сечко (*Morimus funereus*) е свързан основно с буквите и дъбовите гори. Не може да лети и местата, които обитава (обикновено вътрешни горски екосистеми) са строго локализиран. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594), ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) и ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

До края на 2012 г. в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487) не са установени геореферирани находища. Общата площ на подходящите местообитания е 5,52 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е определена на 8,01 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Много малка площ от зоната е покрита с широколистна гора. Изследвани са участъци от едролитна липа, издънков келяв габър и единични млади дървета от цер. Възрастта на дървостоя не е висока, което не предполага достатъчно добри условия за развитие на целевия вид. Отсъстват стари дървета, поради което липсва и съответната гниеща дървесина необходима за ларвите на вида. Присъствието на стари церови гори

извън зоната, но в близост до нея, може да бъде добра предпоставка за намиране на *Morimus funereus* в нейните граници. Състоянието на вида е определено, като „неблагоприятно – незадоволително“.

До края на 2012 г. не са установени геореферирани находища в ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594). Общата площ на подходящите местообитания е 84,67 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е определена на 102,76 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Въпреки наличието на пънове от изведена сеч, целевият вид не е установен по време на теренната работа. Това, вероятно, се дължи на младата възраст на дървостоя (35-40 години) или е следствие от паднали, преди теренната работа, обилни валежи. В зоната се провеждат отгледни и главни сечи, поради което съществуват благоприятни условия за развитието на *Morimus funereus*. Състоянието на вида е определено, като „неблагоприятно – незадоволително“, поради липсата на достатъчно количество подходящи дървета във фаза на старост и установено опожаряване на 0,5% от площта на потенциалните местообитания.

До края на 2012 г. са установени общо 11 геореферирани находища в ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601). Общата площ на подходящите местообитания е 211,43 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е определена на 213,60 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Състоянието на вида е определено, като „неблагоприятно – незадоволително“, поради установено увреждане на 1,5 % от площта на известните находища на вида.

До края на 2012 г. са установени 14 геореферирани находища в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166). Общата площ на подходящите местообитания е 19296,13 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е определена на 22407,10 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Състоянието на вида е определено, като „неблагоприятно – незадоволително“, поради установено опожаряване на 2,3% от площта на потенциалните местообитания на вида в зоната и увреждане на 4,4 % от площта на известните находища на вида.

ОУП на Община Враца не предвижда промяна на статута на земи и имоти, които са картирани, като подходящи местообитания и находища на Буковия сечко (*Morimus funereus*), и не се очаква отрицателно въздействие върху вида.

Обикновеният сечко (*Cerambyx cerdo*) е задължителен сапроксилен вид. Живее в старите дървета. Възстановяването на количеството такива дървета е бавно, и може да бъде времева „пропаст“, през която има много малко подходящо местообитание на разположение за този вид. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594), ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) и ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

До края на 2012 г. в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487) не са установени геореферирани находища. Общата площ на подходящите местообитания е 1,39 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е определена на 6,50 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Много малка площ от зоната е покрита с широколистна гора. Изследвани са участъци от едрolistна липа, издънков келяв габър и единични млади дървета от цер. Възрастта на дървостоя не е висока, което не предполага достатъчно добри условия за развитие на целевия вид. Отсъстват стари дървета, поради което липсва и съответната гниеща дървесина необходима за развитие на ларвите на вида. Въпреки това, присъствието на стари церови гори извън зоната, но в близост до нея, може да бъде

добра предпоставка за намирането на *Cerambyx cerdo* в нейните граници. Състоянието на вида е определено, като „неблагоприятно – незадоволително“.

До края на 2012 г. не са установени геореферирани находища в ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594). Общата площ на подходящите местообитания е 66,37 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е определена на 90,39 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Състоянието на вида е определено, като „неблагоприятно – незадоволително“.

До края на 2012 г. не са установени геореферирани находища в ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601). Общата площ на подходящите местообитания е 122,22 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е определена на 153,62 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Състоянието на вида е определено, като „неблагоприятно – незадоволително“.

До края на 2012 г. не са установени геореферирани находища в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166). Общата площ на подходящите местообитания е 1854,67 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е определена на 4366,73 хектара, по данни от крайната карта на вида за зоната. Състоянието на вида е определено, като „неблагоприятно – незадоволително“, поради установено опожаряване на 4,4 % от площта на потенциалните местообитания на вида в зоната.

ОУП на Община Враца не предвижда промяна на статута на земи и имоти, които са картирани, като подходящи местообитания и находища на Обикновения сечко (*Cerambyx cerdo*), и не се очаква отрицателно въздействие върху вида.

Карабусът (*Carabus variolosus*) обитава брегове на бързотечащи планински реки и потоци, тресавища (мочурища) и прилежащите им горски хабитати в планини и предпланини. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартния формуляр.

До края на 2012 г., в защитената зона, не са установени геореферирани находища. Липсват подходящи и потенциални местообитания по данни от крайната карта на вида за зоната. Според Червената книга на България (2015) единствените достоверни находки са от Западна Стара планина, където е установен през първите две десетилетия на XX в. Намиран е по поречието на Стара река над Вършец. Предвид горното, е предложено срещането на *Carabus variolosus* да се изключи от стандартния формуляр на зоната, до намиране на доказателствен материал.

***Осмодермата (*Osmoderma eremita*)** се среща в Западна и Северна Европа, съгласно информацията от Червения списък на IUCN. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартния формуляр.

До края на 2012 г., в защитената зона, не са установени геореферирани находища. Общата площ на подходящите местообитания е 11981,56 ха по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на потенциалните местообитания е 17908,24 ха по данни от крайната карта на вида за зоната. Състоянието на вида е определено, като „неблагоприятно – незадоволително“.

ОУП на Община Враца не предвижда промяна на статута на земи и имоти, които са картирани, като подходящи местообитания и находища на Осмодерма (*Osmoderma eremita*), и не се очаква отрицателно въздействие върху вида.

Рисодесът (*Rhyssodes sulcatus*) е задължителен сапроксилен вид. Ларвите и възрастните живеят в изгнили влажни дърва голям диаметър дълбаейкин канали в стволите на бук (*Fagus* sp.), дъб (*Quercus* sp.) и топола (*Populus* sp.), както и някои

иглолистни дървета. Възрастните се хранят изключително с миксомицети, предвид което се нуждаят от големи количества мъртва дървесина при влажен микроклимат (B. Dodelin pers. comm. 2009). Видът е целеви за опазване в 33 „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартния формуляр.

До края на 2012 г., в защитената зона, не са установени геореферирани находища. Общата площ на потенциалните местообитания е 1002,46 хектара по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата площ на подходящите местообитания на вида е приравнена към тази на потенциалните местообитания. Състоянието на вида е определено, като „неблагоприятно – незадоволително“.

ОУП на Община Враца не предвижда промяна на статута на земи и имоти, които са картирани, като подходящи местообитания и находища на Рисодес (*Rhysodes sulcatus*), и не се очаква отрицателно въздействие върху вида.

Лицената (*Lycaena dispar*) е пеперуда, която се среща по влажни, по-рядко сухи тревисти места в близост до езера, потоци, реки и др. източници на влага. Видът е целеви за опазване в 33 „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартния формуляр.

До края на 2012 г., в защитената зона няма установени геореферирани находища. Общата площ на потенциалните местообитания е 1392,03 ха. Общата площ на териториите с оптимални условия за популациите на вида според крайната карта е 240,31 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

ОУП на Община Враца не предвижда промяна на статута на земи и имоти, които са картирани, като подходящи местообитания и находища на Лицена (*Lycaena dispar*), и не се очаква отрицателно въздействие върху вида.

****Callimorpha quadripunctaria*** обитава райони с мезофитна растителност в открити пространства и крайнини на широколистни гори. Видът е целеви за опазване в 33 „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартния формуляр.

До края на 2012 г., в защитената зона е установено само 1 геореферирано находище и още едно е известно по предварителни данни. Общата площ на потенциалните местообитания е 24074,74 ха. Общата площ на териториите с оптимални условия за популациите на вида според крайната карта е 4413,16 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно-незадоволително състояние“. Въпреки тази оценка, дадена заради опожаряванията, зоната предлага големи площи с характерни за *Callimorpha quadripunctaria* местообитания и хранителни ресурси. Видът е полифаг, извършващ миграции и хранещ се и с рудерална растителност. Освен това, установените неблагоприятни въздействия, в по-голямата си част, са извън оптималните и потенциалните местообитания на пеперудата.

ОУП на Община Враца не предвижда промяна на статута на земи и имоти, които са картирани, като подходящи местообитания и находища на *Callimorpha quadripunctaria*, и не се очаква отрицателно въздействие върху вида.

Gortyna borelii lunata е целеви за опазване вид в 33 „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартния формуляр.

Според направеното теренно изследване по проекта за картиране, и данните за цялата страна, видът не се среща на територията на страната. Няма нито оптимални, нито потенциални местообитания за вида. Включването на вида в зоната е грешно, като причина за това е грешно съобщение от гара Лакатник, която се намира на границата на три защитени зони – „Западна Стара планина и Предбалкан“, „Искърски пролом – Ржана“ и „Врачански Балкан“. Предложен е за изключване от стандартния формуляр.

Dioszeghyana schmidtii е новоустановен вид за ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487).

До края на 2012 г. е установено 1 находище, намиращо се в непосредствена близост до границата на зоната. Обилието е ниско, установени са 2 мъжки екземпляра в една от три ловилки. Малката площ на ефективно заетите местообитания и единичните индивиди от хранителното растение (мекиш) са предпоставка за приемане на стойността 1,88 ха за площ на оптимално заетите местообитания в находищата. Общата площ на потенциалните местообитания е 29,92 ха по данни от крайната карта на вида за зоната. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно-незадоволително състояние“, поради установено засягане на площи от залесяване с чуждоземни видове – *Robinia pseudoacacia* (на територия от около 0,5 ха).

ОУП на Община Враца не предвижда промяна на статута на земи и имоти, които са картирани, като подходящи местообитания и находища на *Dioszeghyana schmidtii*, и не се очаква отрицателно въздействие върху вида.

Одонтоподизмата (*Odontopodisma rubripes*) е вид късопипалест скакалец, който е ендемит за територията на Република Унгария. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартния формуляр, но следва да отпадне от там. Предложен е за изключване от предмета на опазване на защитената зона.

Обикновеният паракалоптенус (*Paracaloptenus caloptenoides*) е новоустановен вид за ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166).

До края на 2012 г., в защитената зона, са установени 2 находища. Общата площ на ефективно заетите местообитания е изчислена на 46,56 ха. Общата площ на потенциалните местообитания е 8500,74 ха. Площта, съответстваща на територията с оптимално местообитание, е оценена на 1119,44 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - лошо състояние“, поради факта, че видът е намерен на много ограничени площи с фрагментирани популации. Тъй като зоната се намира на границата на ареала на западната форма, вероятно климатичните условия са естествена причина за ограниченото разпространение на вида. Но основен фактор за увреждане на потенциалните местообитания на вида в района е интензивната паша. В резултат, огромна част от местообитанията в зоната са деградирани и непригодни за вида. Въпреки ниските стойности на значение на зоната за цялостното му опазване, граничното положение на популацията на вида и сериозните заплахи определят нуждата от стриктно опазване на ефективно заетите и ограничаване на пашата, коситбата и залесяването в оптималните местообитания на вида.

ОУП на Община Враца не предвижда промяна на статута на земи и имоти, които са картирани, като подходящи местообитания и находища на Обикновен паракалоптенус (*Paracaloptenus caloptenoides*), и не се очаква отрицателно въздействие върху вида.

Клас Миди (*Bivalvia*)

Бисерната мида (*Unio crassus*) е целеви вид за опазване в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594) и ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

До края на 2012 г., в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487) не са установени геореферирани находища. Резултатите от теренните изследвания показват, че в защитената зона липсват реки, които да предлагат условия за разпространението на мидата. Крайната карта за общото разпространение на вида в зоната също показва, че в

ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487) липсват потенциални местообитания за бисерната мида. Включването на вида в стандартния формуляр, вероятно е вследствие от екстраполиране на данни от външни територии на UTM квадрат 10 x 10 км, засягащ и самата зона. Предвид горното, е предложено срещането на *Unio crassus* да се изключи от стандартния формуляр на ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487).

За периода 2011-2012 г., в ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594) няма установени геореферирани находища. Резултатите от теренните изследвания показват, че в защитената зона липсват реки, които да предлагат условия за разпространението на мидата. Крайната карта за общото разпространение на вида в зоната също показва, че в ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594) липсват потенциални местообитания за бисерната мида. Включването на вида в стандартния формуляр, вероятно е вследствие от екстраполиране на данни от външни територии на UTM квадрат 10 x 10 км, засягащ и самата зона. Предвид горното, е предложено срещането на *Unio crassus* да се изключи от стандартния формуляр на ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594).

За периода 2011-2012 г., в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166) няма установени геореферирани находища. Площта на ефективно заетите местообитания е 0,00 ха. По данни от крайната карта на разпространението на вида в зоната, общата площ на потенциалните местообитания е 455,32 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

ОУП на Община Враца не предвижда дейности, свързани със създаване на терени за изграждане на нови хидротехнически съоръжения или други промени на територията във водни обекти, в границите на защитените зони, и прилагането на ОУПО няма да окаже отрицателно въздействие върху популациите и местообитанията на този вид в защитените зони.

Клас Висши ракообразни (Malacostraca)

Ручейният рак (*Austropotamobius torrentium*) обитава потоци, ручейи и горните течения на реките, както и язовири в планинските райони. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартния формуляр.

За периода 2011-2012 г., в защитената зона няма установени геореферирани находища. Площта на ефективно заетите местообитания е 0,00 ха. По данни от крайната карта на разпространението на вида в зоната, общата площ на потенциалните местообитания е 136,47 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

ОУП на Община Враца не предвижда дейности, свързани със създаване на терени за изграждане на нови хидротехнически съоръжения или други промени на територията във водни обекти, в границите на защитените зони. Прилагането на ОУПО няма да окаже отрицателно въздействие върху популациите и местообитанията на вида в защитените зони.

ГРЪБНАЧНИ ЖИВОТНИ

Клас Риби (Pisces)

Европейската горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*) е целеви вид за опазване в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартния формуляр.

Видът не е установен в зоната при полевите изследвания. Площта на потенциалните местообитания на вида в рамките на зоната е изчислена на 97,2 ха. Над 90% от дължината на водните течения в зоната са нефрагментирани от

хидротехнически съоръжения, като повече от 95% от характера на дънния субстрат в зоната е благоприятен за съществуването на вида. Установените въздействия, от драгиране и добив на инертни материали, върху площта на местообитанията е под 1%. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

ОУП на Община Враца не предвижда дейности, свързани със създаване на терени за изграждане на нови хидротехнически съоръжения или други промени на територията във водни обекти в границите на защитената зона. Прилагането на ОУПО няма да окаже отрицателно въздействие върху популацията и местообитанията на вида в защитената зона.

Обикновенният щипок (*Cobitis elongatoides*, *Cobitis taenia*) е целеви вид за опазване в ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166), съгласно стандартния формуляр.

При полевите изследвания, видът е установен с ниски численост и биомаса. Площта на потенциалните местообитания на вида в рамките на зоната е изчислена на 150,879 ха. Не е установено строителство на хидротехнически съоръжения, създаващи прегради за миграцията. Характерът на дънния субстрат е благоприятен. Не са установени въздействия от драгиране и добив на инертни материали. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

ОУП на Община Враца не предвижда дейности, свързани със създаване на терени за изграждане на нови хидротехнически съоръжения или други промени на територията във водни обекти в границите на защитената зона. Прилагането на ОУПО няма да окаже отрицателно въздействие върху популацията и местообитанията на вида в защитената зона.

Балканският щипок (*Sabanejewia aurata*) е целеви вид за опазване в ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166), съгласно стандартния формуляр.

При полевите изследвания, видът е установен с много добри численост и биомаса. Площта на потенциалните местообитания на вида в рамките на зоната е изчислена на 87,256 ха. Не е установено строителство на хидротехнически съоръжения, създаващи прегради за миграцията. Характерът на дънния субстрат е благоприятен. Не са установени въздействия от драгиране и добив на инертни материали. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

ОУП на Община Враца не предвижда дейности, свързани със създаване на терени за изграждане на нови хидротехнически съоръжения или други промени на територията във водни обекти в границите на защитената зона. Прилагането на ОУПО няма да окаже отрицателно въздействие върху популацията и местообитанията на вида в защитената зона.

Черната (балканска) мряна (*Barbus meridionalis*) е целеви вид за опазване в ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166), съгласно стандартния формуляр.

При полевите изследвания, видът е установен с добри численост и биомаса. Площта на потенциалните местообитания на вида в рамките на зоната е изчислена на 106,285507 ха. Не е установено строителство на хидротехнически съоръжения, създаващи прегради за миграцията. Характерът на дънния субстрат е благоприятен. Не са установени въздействия от драгиране и добив на инертни материали. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

ОУП на Община Враца не предвижда дейности, свързани със създаване на терени за изграждане на нови хидротехнически съоръжения или други промени на територията във водни обекти в границите на защитената зона. Прилагането на ОУПО няма да

окаже отрицателно въздействие върху популацията и местообитанията на вида в защитената зона.

Клас Земноводни (Amphibia)

Големият гребенест тритон (*Triturus karelinii*) е целеви вид за опазване в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487) и ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

В рамките на полевите проучвания, през 2011 – 2012 г., видът не е установен в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487). Липсват слабо пригодни, пригодни и оптимални местообитания. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В рамките на полевите проучвания, през 2011 – 2012 г., видът не е установен в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166). Общото ефективно заето местообитание на вида се приема за 474,50 ха. Общата пригодна площ, според потенциалното местообитание на вида, е 850,80 ха. Състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

ОУП на Община Враца не предвижда промяна на статута на земи и имоти, които са картирани, като местообитания на Големия гребенест тритон (*Triturus karelinii*) в защитените зони, и не се очаква отрицателно въздействие върху вида.

Гребенестият тритон (*Triturus cristatus*) е целеви за опазване вид в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартния формуляр.

Присъствието на целевия вид е регистрирано с точни географски координати, посредством пряко наблюдение на индивиди (възрастни, неполово зрели, ларви, яйца). В рамките на полевите проучвания в зоната са установени 1426 екземпляра, от които 506 възрастни (179 мъжки и 254 женски), 24 неполово зрели и 698 ларви. Общото ефективно заето местообитание на вида е 6215,96 ха. Общата пригодна площ, според потенциалното местообитание на вида, е 6377,10 ха. Установена е фрагментация на местообитанията от линейни съоръжения (пътна мрежа). Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

ОУП на Община Враца не предвижда промяна на статута на земи и имоти, които са картирани, като местообитания на Гребенестия тритон (*Triturus cristatus*) в защитената зона, и не се очаква отрицателно въздействие върху вида.

Жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*) е разпространена в ниските части на страната до 250 м н.в. Обитава естествени и изкуствени водоеми, включително локви. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487) и ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

В рамките на полевите проучвания, през 2011 – 2012 г., видът не е установен в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487). Общата пригодна площ, според потенциалното местообитание на вида, е 11,65 ха. Общото ефективно заето местообитание е 6,95 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В рамките на полевите проучвания, през 2011 – 2012 г., присъствието на целевия вид е регистрирано в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166) с точни географски координати, посредством пряко наблюдение на индивиди (възрастни, неполово зрели, яйца) или по звук. В рамките на полевите проучвания са установени 690 екземпляра, от които 516 възрастни и 174 неполово зрели. Общото ефективно заето местообитание на вида се приема за 23259,88 ха. Общата пригодна площ, според потенциалното

местообитание на вида, е 32254,76 ха. Състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“, поради установена фрагментация на местообитанията от линейни съоръжения (пътна мрежа).

Около 0,6203 ха от територията, предвидена за жилищно разширение на кв. „Бистрец“ на гр. Враца, е заета от влажни или полусухи дерета. Тези терени представляват 0,002% от общата пригодна площ, според потенциалното местообитание, за жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*) в ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166).

ОУП на Община Враца не предвижда други промени на статута на земи и имоти, които са картирани, като местообитания на Жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*) в защитените зони, и не се очаква значително отрицателно въздействие върху вида.

Клас Влечуги (Reptilia)

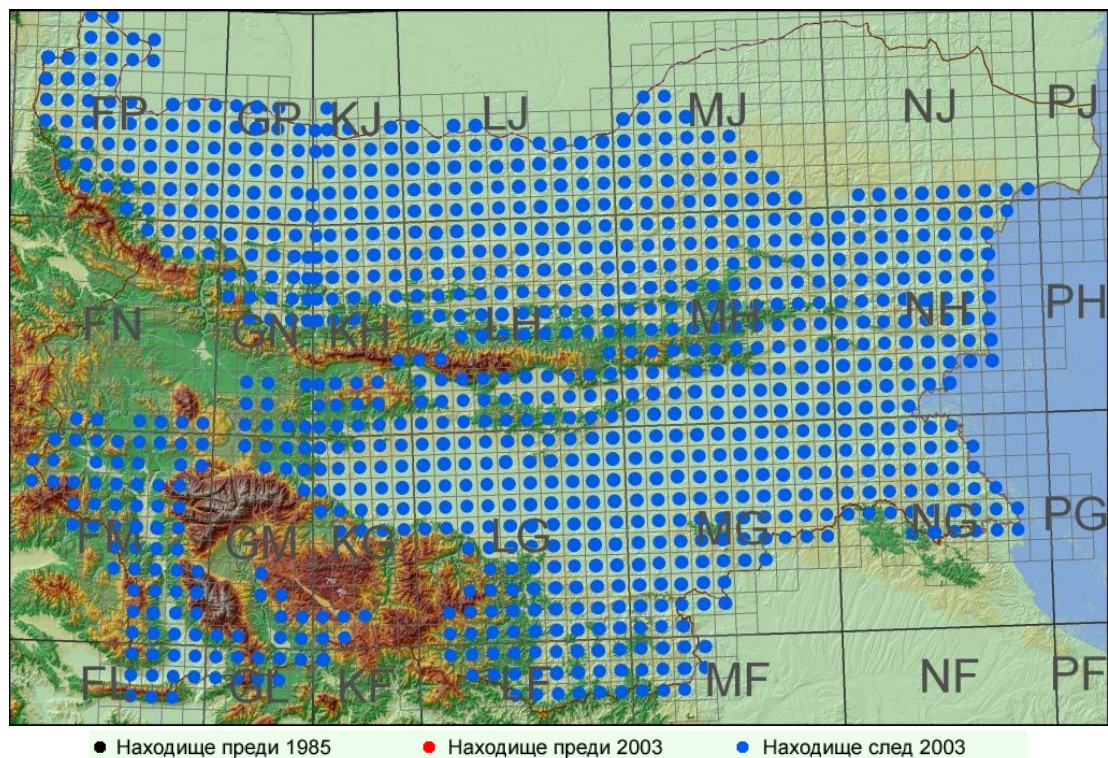
Шипоопашатата костенурка (*Testudo hermanni*) е вид от семейство Сухоземни костенурки (Testudinidae). Обитава хълмисти местности с нискостъблени гори. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове“ (BG0000487) и ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

В рамките на полевите проучвания, през 2011 – 2012 г., видът не е установен в ЗЗ „Божите мостове“ (BG0000487). Общата пригодна площ, според потенциалното местообитание на вида, е 33,12 ха. Общото ефективно заето местообитание е 26,50 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В рамките на полевите проучвания, през 2011 – 2012 г., присъствието на целевия вид е регистрирано в ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166) с точни географски координати, посредством пряко наблюдение на индивиди (възрастни, неполово зрели, яйца) или по звук. В рамките на полевите проучвания са установени 82 екземпляра, от които 66 възрастни и 16 неполово зрели. Общото ефективно заето местообитание на вида се приема за 14337,11 ха. Общата пригодна площ, според потенциалното местообитание на вида, е 17018,24 ха. Състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“, поради установено опожаряване на обща площ от 148,03 ха, което е над 0,9% от пригодните местообитания.

Около 7,51682 ха от територията, предвидена за жилищно разширение на кв. „Бистрец“ на гр. Враца, е заета от сухи тревни съобщества, изоставени обработваеми площи, пасища, агроценози и храстово - горска растителност. Тези терени представляват 0,04% от общата пригодна площ, според потенциалното местообитание, за шипоопашатата костенурка (*Testudo hermanni*) в ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166).

ОУП на Община Враца не предвижда други промени на статута на земи и имоти, които са картирани, като местообитания на Шипоопашатата костенурка (*Testudo hermanni*) в защитените зони, и не се очаква значително отрицателно въздействие върху вида.

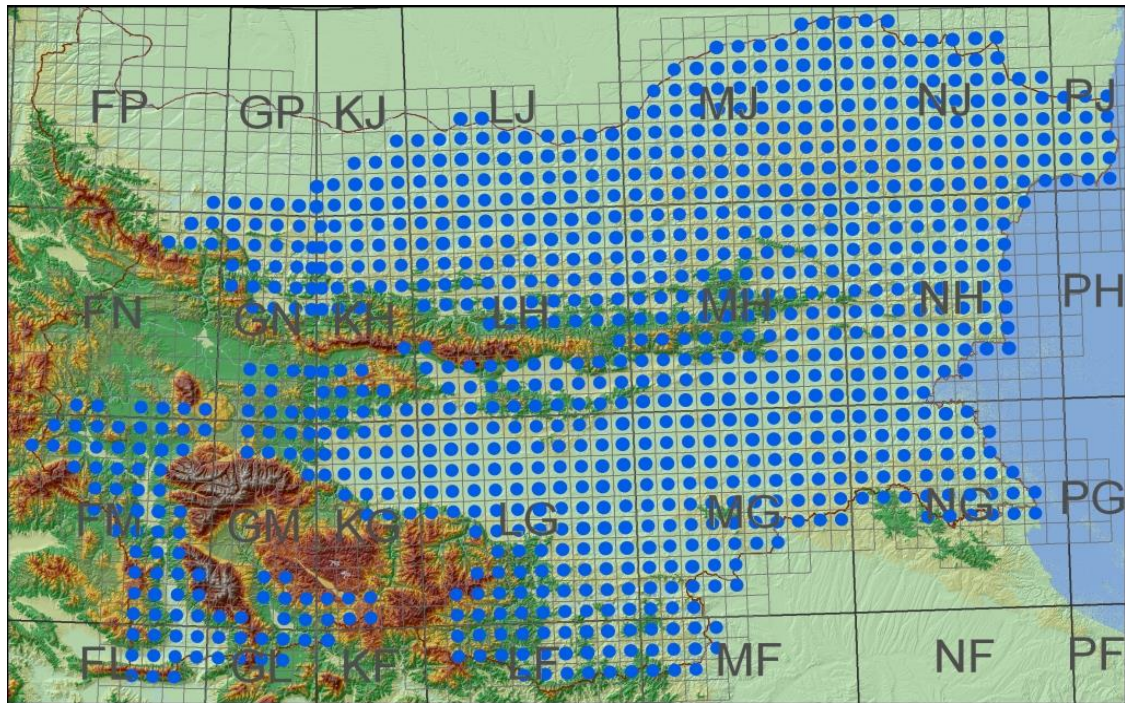
● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003
 /Разпространение на Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*);
 Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Шипобедрената костенурка (*Testudo graeca*) е другият вид от семейство Сухоземни костенурки (Testudinidae), срещащи се в България. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487) и ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

В рамките на полевите проучвания, през 2011 – 2012 г., видът не е установен в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487). Общата пригодна площ, според потенциалното местообитание на вида, е 0,00 ха. Общото ефективно заето местообитание, също е 0,00 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В рамките на полевите проучвания, през 2011 – 2012 г., присъствието на целевия вид е регистрирано в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166) с точни географски координати. Установен е 1 мъртъв екземпляр. Общото ефективно заето местообитание на вида се приема за 0,00 ха. Общата пригодна площ, според потенциалното местообитание на вида, е 28,40 ха. В изследваната зоната има установени 12 пожара (в периода 2009 - 2012 г.). Състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

ОУП на Община Враца не предвижда промяна на статута на земи и имоти, които са картирани, като местообитания на Шипобедрената костенурка (*Testudo graeca*) в защитените зони, и не се очаква отрицателно въздействие върху вида.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

/Разпространение на Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*). Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартния формуляр.

Присъствието на целевия вид е регистрирано с точни географски координати, посредством пряко наблюдение на индивиди (възрастни, неполово зрели, яйца, останки от намерени мъртви екземпляри). В рамките на полевите проучвания в зоната са установени 2 екземпляра, от които 0 мъжки, 0 женски и 1 неполово зрял. Общото ефективно заето местообитание на вида е 207,51 ха. Общата пригодна площ, според потенциалното местообитание на вида, е 1200,80 ха. Установена е фрагментация на местообитанията от линейни съоръжения (пътна мрежа). Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

ОУП на Община Враца не предвижда промяна на статута на земи и имоти, които са картирани, като местообитания на Обикновената блатна костенурка (*Emys orbicularis*) в защитената зона, и не се очаква отрицателно въздействие върху вида.

Клас Бозайници (Mammalia)

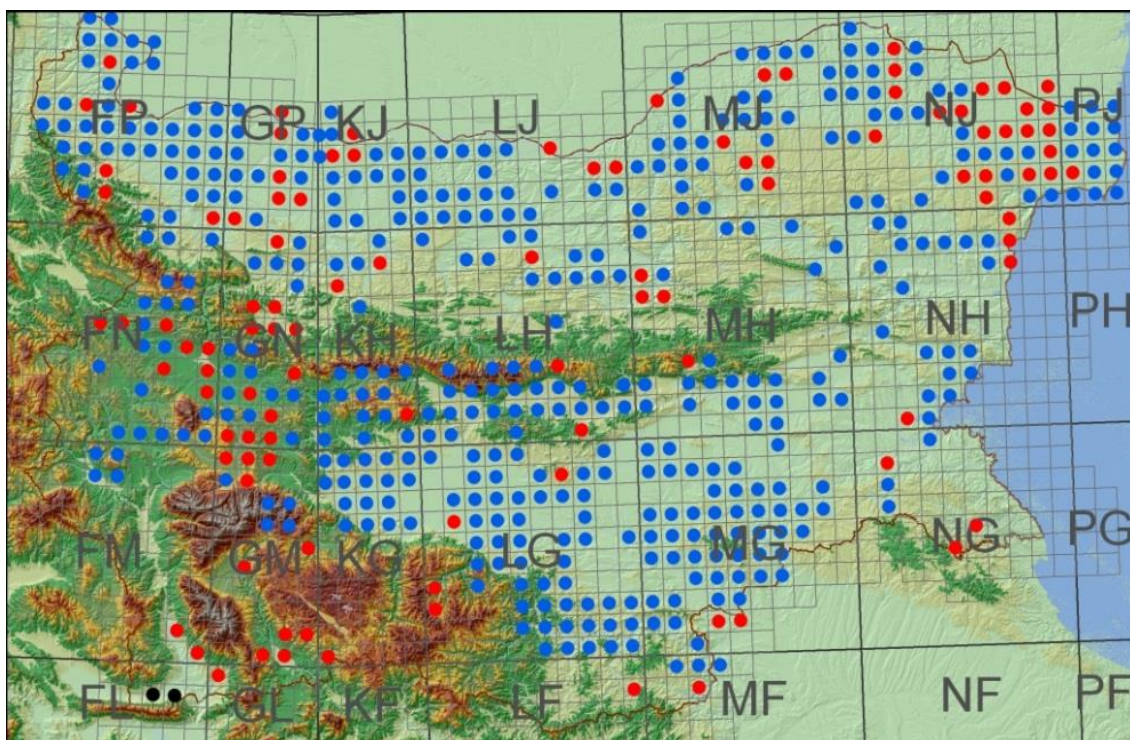
Европейският лалугер (*Spermophilus citellus*) е гризач от семейство Катерицови (Sciuridae). Обитава открити необработваеми места, покрити с ниска тревна растителност (ливади, пасища, сухи степи, покрайнини на обработваеми полета, покрай пътища и др.) или на места с добре развито пасищно животновъдство. Живее на колонии, в изровени под земята дупки с много резервни входове. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартния формуляр.

При извършеното полево изследване (картиране), до края на 2012 г., не е установено присъствие на целевия вид в защитената зона. Установено е изчезване на съществувала през 2006 г. лалугерова колония до с. Бели извор, общ. Враца. Изчислената площ на бившите находища е: за оптимални местообитания – 37,3 ха и за субоптимални местообитания – 522,4 ха. В резултат на направения индуктивен модел,

общата площ на потенциалните местообитания за целевия вид е изчислена, както следва: оптимални – потенциални местообитания 221 ха и субоптимални – потенциални местообитания – 4905,1 ха. При направения анализ е установено, че в защитената зона не съществуват достатъчно на брой биокоридори между потенциалните местообитания на вида. През 2013 г. и 2014 г. е изпълняван проект за реинтродукция на лалугера от ДПП „Врачански Балкан“. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

Около 4,809611 ха от територията, предвидена за жилищно разширение на кв. „Бистрец“ на гр. Враца, е заета от сухи тревни съобщества, изоставени обработваеми площи, пасища и агроценози. Тези терени представляват 0,098% от субоптималните - потенциални местообитания за европейския лалугер (*Spermophilus citellus*) в 33 „Врачански Балкан“ (BG0000166).

ОУП на Община Враца не предвижда други промени на статута на земи и имоти, които са картирани, като местообитания на Европейския лалугер (*Spermophilus citellus*) в защитената зона, и не се очаква значително отрицателно въздействие върху вида.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

/Разпространение на Европейски лалугер (*Spermophilus citellus*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Видрата (*Lutra lutra*) е бозайник от семейство Порови (Mustelidae), чийто живот е свързан с наличието на водни басейни, богати на рибни запаси. Видът е целеви за опазване в 33 „Врачански Балкан“ (BG0000166), съгласно стандартния формуляр.

На базата на получените на терен данни, до края на 2012 г., са определени общо 128,04 км брегове пригодни за видрата с различна степен на пригодност с общо 4 до 5 възрастни видри и общо индивиди от всички възрастови групи (млади, полувъзрастни и възрастни) 15-17 индивиди. Площ в зоната на водоеми и бреговете им, подходящи за обитаване от видрата: 1212,24435 ха. Общата дължина на подходящи брегове с различна пригодност е 128,04 км, а площта им е 1096,370218 ха. Липсват изкуствени бариери (огради, сгради, непреодолима линейна инфраструктура). Природозащитното състояние на вида в зоната е определено, като „благоприятно“, поради доброто,

естествено състояние на местообитанията (гъста дървесно-храстова растителност по бреговете, липса на фрагментация и бариери, естествено речно корито) предоставящи пространство за съществуване на периферия на популация на вида. Антропогенния натиск е слаб и не оказва критично за съществуването на вида въздействие. Естественото състояние на хранителната база е тя да е бедна - реките са пресъхващи и от планински тип.

ОУП на Община Враца не предвижда промяна на статута на земи и имоти, които са картирани, като местообитания на Видрата (*Lutra lutra*) в защитената зона, и не се очаква отрицателно въздействие върху вида.

Пъстрият пор (*Vormela peregusna*) е рядък хищен бозайник от семейство Порови (Mustelidae). Обитава ливади и пасища, каменисти терени и пустеещи земи, включително по речни долини, където има достатъчно гризачи за храна. Живее на открит и сух терен. Обикновено използва дупки на гризачи, които разширява. Предпочитана храна са лалугерите, по-рядко гущерите, птиците и техните яйца. Отрицателно действащи фактори са превръщането на пасищата в орна земя и използването на родентициди, които намаляват основната му храна. Видът е рядък, води скрит начин на живот и е нощноактивен. Това са основните причини, пъстрият пор да е слабо проучен у нас. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594), ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) и ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

Не е изготвен и приложен доклад от картирането на целевия вид в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487).

Целевият вид не е регистриран по време на теренната работа в ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594). Площта на потенциалните местообитания на пъстрия пор на територията на защитената зона е изчислена на 174,2 хектара, т.е. приблизително 1,7 км². Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

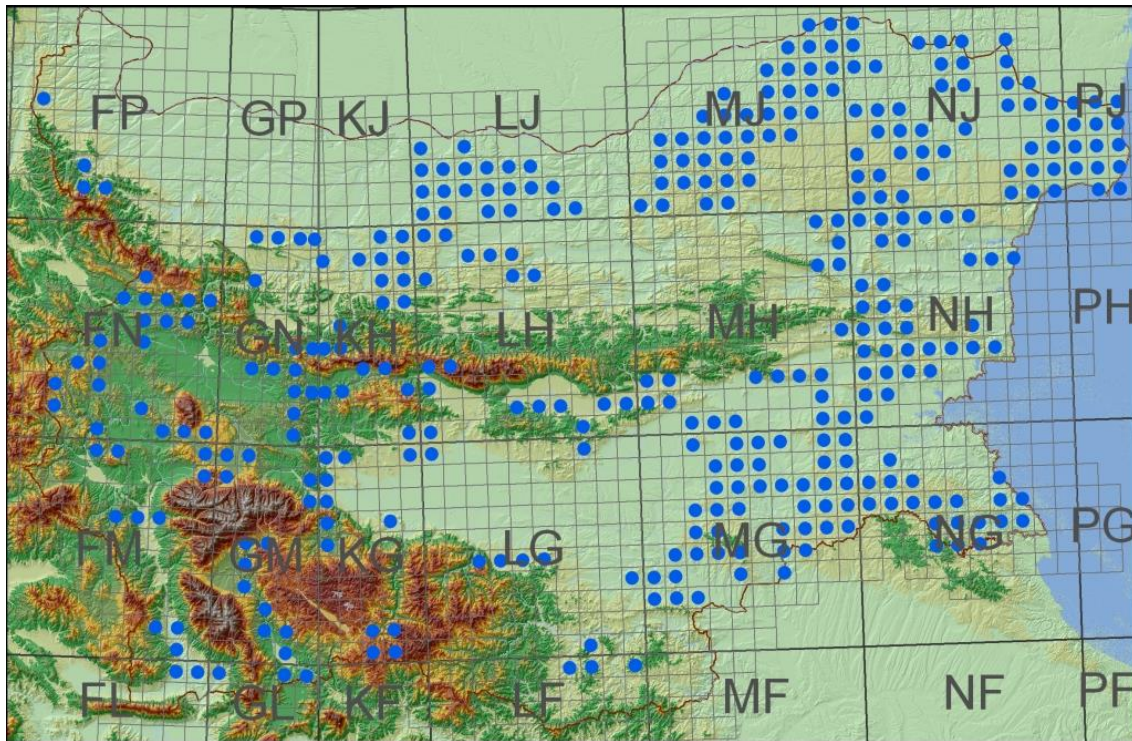
Пъстрият пор не е регистриран по време на теренната работа и в ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601). Изготвеният модел показва, че не съществуват потенциални местообитания на вида на територията на защитената зона. Моделът се базира на експертни оценки на оптималните местообитания и е по-рестриктивен. Но поради факта, че се знае малко за екологията на пъстрия пор, са оценени, като оптимални местообитания такива, които, според малкото на брой литературни източници, са такива. Предполага се, обаче, че видът е с висока пластичност, и е възможно при определени условия и антропогенен натиск в откритите местообитания, да заселва и местообитания, които са не толкова типични за него. Като цяло зоната предлага субоптимални за целевия вид местообитания с мозаечен характер с ливади с различна степен на обраствания от храстова и дървестна растителност. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

Пъстрият пор не е регистриран с преки методи по време на теренната работа и в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166). Налице е само една регистрация на целевия вид посредством анкетен метод, която обаче е с ниска степен на достоверност - при с. Миланово, общ. Своге. Общата площ на подходящите за пъстрия пор местообитания в защитената зона възлиза на 21,224 км² (2122,4 хектара). В зоната е налице субоптимална хранителна база, но с относително ниска плътност. Липсват биокоридори, но няма и непреодолими прегради за преминаването на вида. Установена е коситба, но е недостатъчна. Установени са 10,539278 хектара опожарени площи. Оранта е ограничена, като цяло, но са регистрирани малки площи разорани

местообитания на вида. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

Около 7,51682 ха от територията, предвидена за жилищно разширение на кв. „Бистрец“ на гр. Враца, е заета от сухи тревни съобщества, изоставени обработваеми площи, пасища, агроценози и храстово - горска растителност. Тези терени представляват 0,35% от подходящите местообитания за пъстрия пор (*Vormela peregusna*) в ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166).

ОУП на Община Враца не предвижда други промени на статута на земи и имоти, които са картирани, като местообитания на Пъстрия пор (*Vormela peregusna*) в защитените зони, и не се очаква отрицателно въздействие върху вида.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

/Разпространение на Пъстър пор (*Vormela peregusna*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

***Европейският вълк (*Canis lupus*)** обитава гористи терени, като избягва просторни гъсти гори. Предпочита труднодостъпни райони с гори, храсталаци и ливади. Приспособил се е и към културни ландшафти, където намира за храна домашни животни. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове“ (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора“ (BG0000594), ЗЗ „Каленска пещера“ (BG0000601) и ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

Не са изготвени и приложени доклади от картирането на целевия вид в ЗЗ „Божите мостове“ (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора“ (BG0000594) и ЗЗ „Каленска пещера“ (BG0000601).

Видът е установен в ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166) по две локации, отдалечени на 11 км. Местообитанията в зоната са с висока степен на пригодност или общо 177,42 кв. км пригодна площ, която заедно с подходящите местообитания извън зоната, определя оптимални условия за 1 семейна двойка. Индиректни данни от анкети и горски служители са потвърдили наличието на размножаваща се семейна единица, или средно 4-5 индивида през зимата, което не е потвърдено на терен. Ефективно заетите от вида местообитания са почти 100% от подходящите или 173,65 км². Площта

на сърцевинните зони е сравнително малка – 6,6% от ефективно заетите местообитания. Дадена е висока оценка на хранителния потенциал - копитни и заек. Отсъстват бариери в зоната. Съществуват оптимални биокоридори и връзка със съседни подходящи местообитания. Данните за отстрела сочат, че се убиват до 3 индивида на година, поради което, общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

ОУП на Община Враца не предвижда промяна на статута на земи и имоти, които са картирани, като местообитания на Европейския вълк (*Canis lupus*) в защитените зони, и не се очаква отрицателно въздействие върху вида.

Разред Прилени (Chiroptera)

С наличието на обширни карстови и пещерни комплекси, територията на Община Враца предлага голяма концентрация на подходящи местообитания за прилепната фауна.

Направеният анализ на база резултатите от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - Фаза I“ показва, че предвижданията на ОУПО Враца не засягат летни и зимни убежища на прилепите.

Устройването на територията няма да промени качеството на местообитанията по отношение на прилепната фауна. И в момента, картираните местообитания включват в площта си цели населени места, съществуващи елементи на инфраструктурата и изградени обекти.

Предвид биологията и начина на живот на прилепите, новата жилищна територия на кв. „Бистрец“, гр. Враца, с предвидена малка височина (до 10 м), не представлява непреодолима пречка при полета на индивидите и предпоставка за бариерен ефект. Поради което, новият устройствен елемент не може да бъде считан за фактор, предизвикващ функционална фрагментация на местообитанията. Пространствената фрагментация е с незначително въздействие и няма да предизвика структурни промени в популациите на видовете.

Прекъсване на биокоридори, за разглежданите видове, е възможно само когато са налице непреодолими препятствия при денонощни или сезонни миграции. Отчитайки обичайната височина на полет на прилепите, и факта, че в новата жилищна територия се предвижда застрояване с малка височина (до 10 м) и средна интензивност, прилагането на ОУПО няма да представлява непреодолима пречка при полета на индивидите и не може да предизвика временен или траен бариерен ефект, респективно прекъсване на миграционни или други биокоридори. Последващото извършване на застрояване при прилагането на ОУПО има потенциал да причини безпокойство на разглежданите видове, но със слаб ефект.

Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*). Разпространен е в гористи, равнинни, карстови райони в близост до вода, като почти изцяло е свързан с пещерите, където образува своите колонии. През летните месеци, при липса на подходящи скални местообитания се заселва и в постройки. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове“ (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора“ (BG0000594), ЗЗ „Каленска пещера“ (BG0000601) и ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

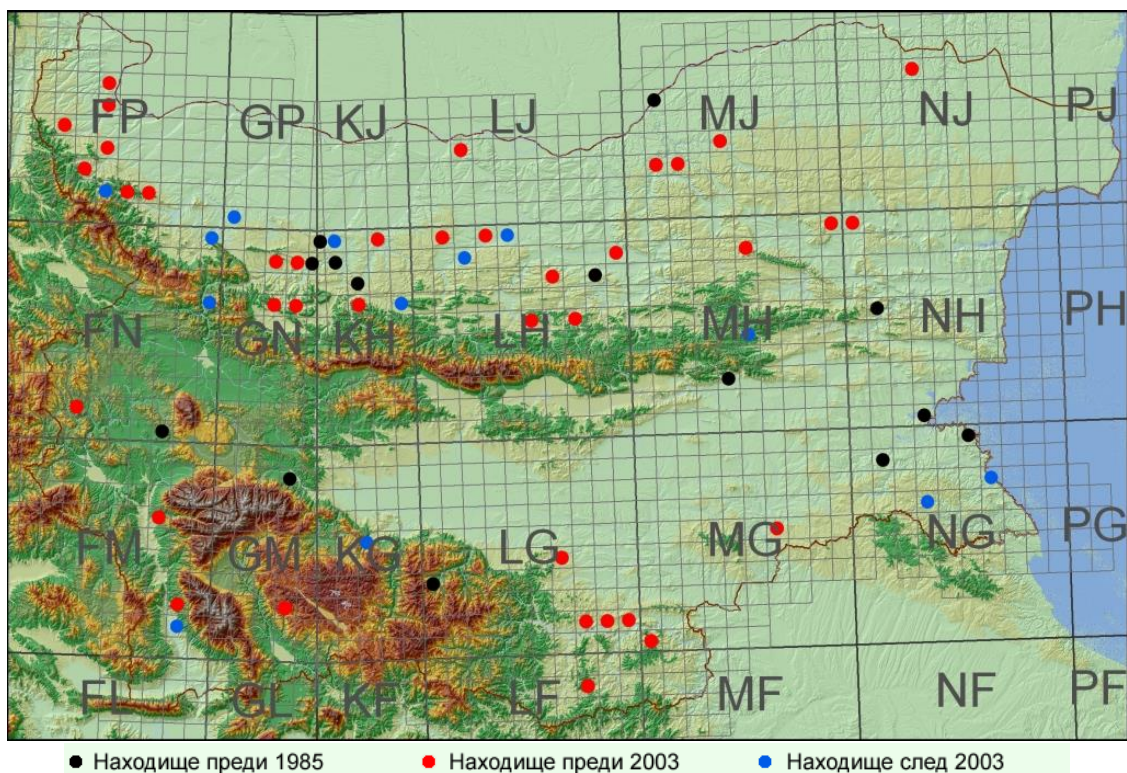
По време на проучванията в ЗЗ „Божите мостове“ (BG0000487) не са установени находища за зимуване на вида. Установено е 1 лятно находище с 2 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 13,9 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 2 ха. Според изготвения

модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 5 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594) е установено 1 находище – зимно и лятно, с 2030 зимуващи и 425 летуващи екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 73,3 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 3 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 30 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

В ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) не са установени находища за зимуване на вида. Установено е 1 лятно находище с общо 100 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 14,2 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 27 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 61 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166) са установени общо 5 находища. В известните находища за зимуване в зоната са били установени общо 5 екземпляра. В известните летни находища в зоната са били установени общо 152 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 4709,8 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 3473 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 3963 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003
 /Разпространение на Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*);
 Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*). Обитава главно карстови райони, обрасли с дървета и храстова растителност. Използва за убежища различни

пещери, галерии, скални ниши, хралупи и постройки. През лятото формира размножителни колонии, главно в пещери, но и на тавани на къщи, където обаче рядко зимува. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594), ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) и ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

В ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487) са установени общо 5 находища. В известните находища за зимуване в зоната са били установени общо 3 екземпляра. В известните летни находища в зоната са били установени общо 34 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 16,2 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 10 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 5 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

В ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594) е установено 1 находище – зимно и лятно, с 328 зимуващи и 20 летуващи екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 63,5 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 8 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 30 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

В ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) е установено 1 находище – зимно и лятно, с 15 зимуващи и 10 летуващи екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 2,8 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 37 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 61 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

В ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166) са установени общо 17 находища. В известните находища за зимуване в зоната са били установени общо 1106 екземпляра. В известните летни находища в зоната са били установени общо 207 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 3994 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 23331 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 4095 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

Средиземноморски подковнонос (*Rhinolophus blasii*). Разпространен е в карстови райони и хълмисти части, почти изцяло е свързан с пещери и минни галерии. Зимува в пещери при постоянна температура от 11-12° С. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594), ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) и ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

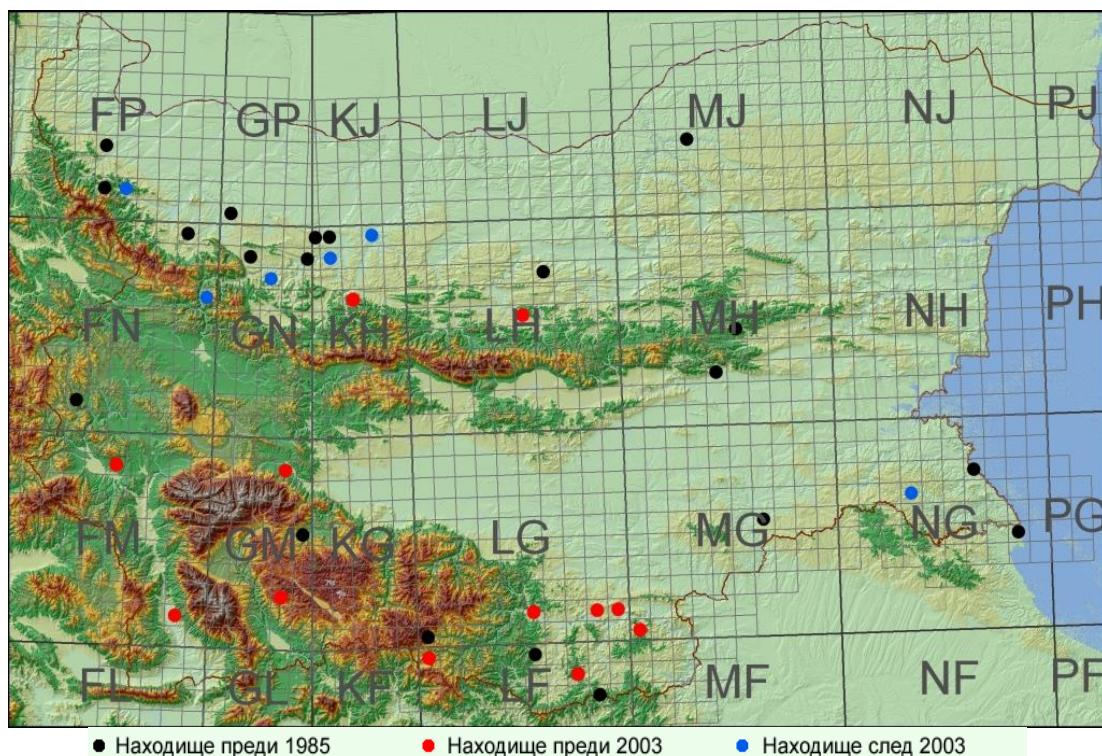
По време на проучванията в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487) не са установени находища на вида. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 8,8 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 12 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 5 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594) не са установени находища на вида. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 47,1 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 111 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида

местообитания е оценена на 30 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) не са установени находища на вида. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 0,8 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 281 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 61 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166) не са установени находища за зимуване на вида. Установено е 1 лятно находище с 1 екземпляр. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 2450,6 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 14879 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 3850 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

/Разпространение на Средиземноморски подкованос (*Rhinolophus blasii*);

Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Малък подкованос (*Rhinolophus hipposideros*). Един от най-малките прилепи, срещащи се в България. Типично пещерен вид, свързан преди всичко с богати на растителност карстови райони. Придъръжа се към скалисти райони с наличие на подземни кухни. През лятото обитава и населените места, където може да се скрие по тавани и закътани части от сгради. Зимува поединично в мини, пещери, мазета и др. Ловува основно в гори, градски паркове и градини, по-рядко над ливади, пасища и крайречни гори. Поради това, че обитава постройки, той може да се причисли към полусинантропните видове (Gaisler, 1963). Има толерантност по отношение на човешкото присъствие. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594), ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) и ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

По време на проучванията в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487) са установени общо 3 находища. В известните находища за зимуване в зоната са били установени общо 2 екземпляра. В известните летни находища в зоната са били установени общо 51 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 11,7 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 9,9 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 4,9 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

В ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594) не са установени летни находища на вида. Установено е 1 зимно находище с 4 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 39,1 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 5,7 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 30,0 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) не са установени находища за зимуване на вида. Установено е 1 лятно находище с 2 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 0,8 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 38,5 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 60,7 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166) са установени общо 27 находища. В известните находища за зимуване в зоната са били установени общо 196 екземпляра. В известните летни находища в зоната са били установени общо 60 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 5025,3 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 4271,0 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 4106,9 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

Подковоносът на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*) обитава равнинни карстови райони и е изцяло свързан с пещерите, като убежища. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594), ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) и ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

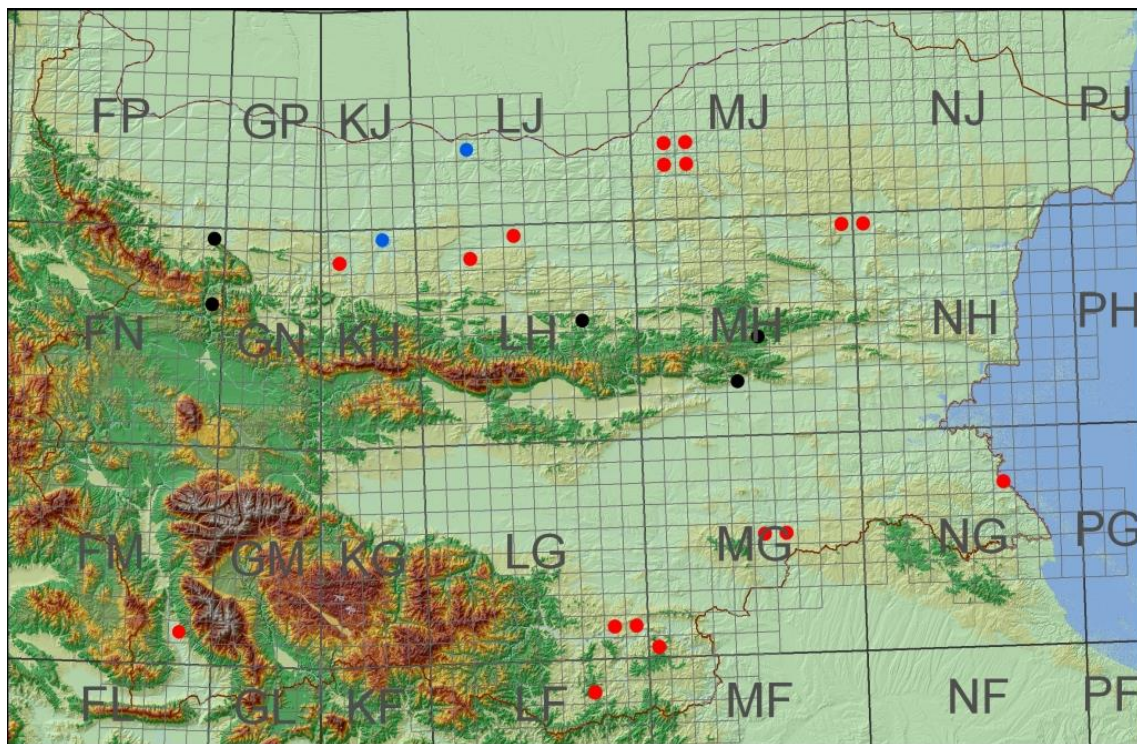
По време на проучванията в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487) не са установени находища на вида. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 14,8 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 20 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 5 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594) не са установени находища на вида. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 93,3 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 67 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 30 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) не са установени находища на вида. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 20,0 ха. Площта на

потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 95 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 61 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166) не са установени находища за зимуване на вида. Установено е 1 лятно находище с 2 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 3174,5 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 3940 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 3306 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

/Разпространение на Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*);

Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Дългокрилият прилеп (*Miniopterus schreibersii*) е вид който се среща в карстови местообитания. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594), ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) и ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

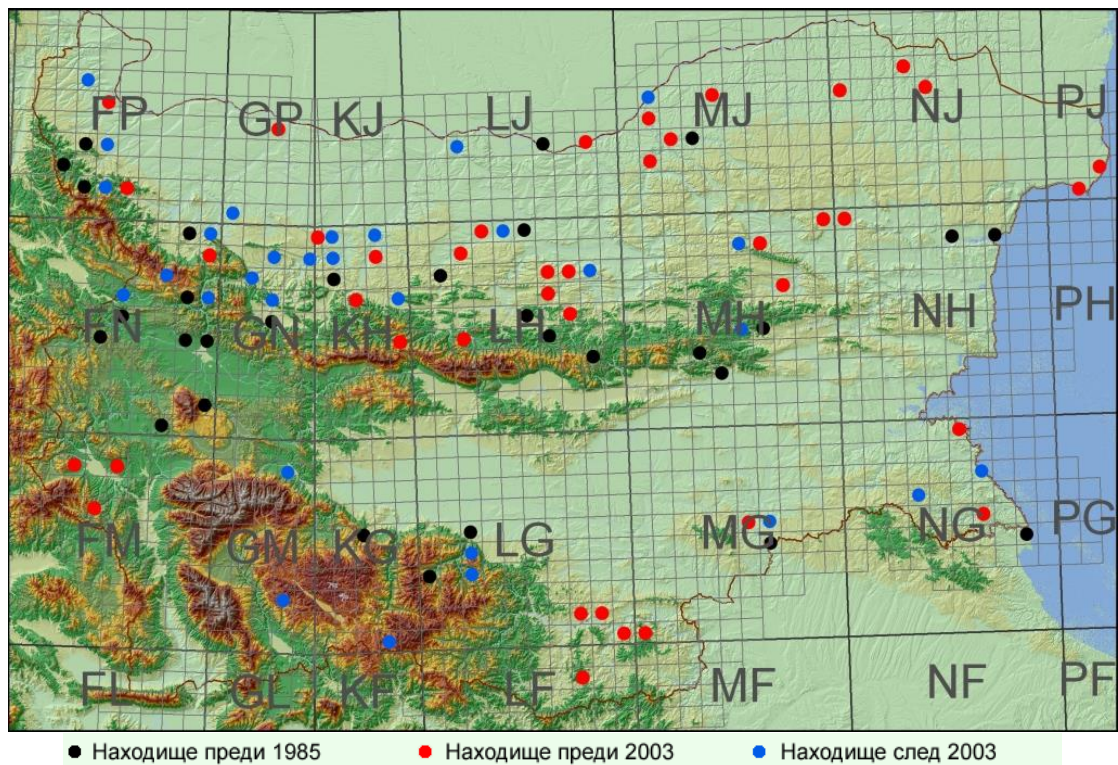
В ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487) са установени общо 2 находища. В известните находища за зимуване в зоната са били установени общо 2 екземпляра. В известните летни находища в зоната са били установени общо 22 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 22,2 ха. Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания е оценена на 22 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 0 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

В ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594) е установено 1 находище – зимно и лятно, със 156 зимуващи екземпляра и 88 летуващи екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 41,9 ха. Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания е оценена на 17 ха. Според изготвения

модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 0 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

В ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) не са установени находища за зимуване на вида. Установено е 1 лятно находище с 800 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 1,2 ха. Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания е оценена на 42 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 0 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166) са установени общо 8 находища. В известните находища за зимуване в зоната са били установени общо 6332 екземпляра. В известните летни находища в зоната са били установени общо 5307 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 3775,7 ха. Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания е оценена на 6162 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 84 ха. По време на проекта е събрана информация за 37 загинали екземпляри в зоната. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

/Разпространение на Дългокрил прилеп (*Mniotilta schreibersii*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Големият ношник (*Myotis myotis*) е еволюционно свързан с широколистните и смесените гори с открити пространства. В Югоизточна Европа е изцяло пещерен обитател, като използва скални цепнатини и галерии. Не са известни колонии в постройки. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594), ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) и ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

В ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487) не са установени находища за зимуване на вида. Установени са 2 летни находища с 15 екземпляра. Площта на потенциално най-

благоприятните местообитания е оценена на 10,1 ха. Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания е оценена на 28 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 0 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594) не са установени находища за зимуване на вида. Установено е 1 лятно находище с 10 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 13,7 ха. Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания е оценена на 195 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 2 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) не са установени находища за зимуване на вида. Установено е 1 лятно находище със 132 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 0,9 ха. Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания е оценена на 336 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 0 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166) са установени общо 8 находища. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 4597,4 ха. Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания е оценена на 32489 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 541 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

Дългопръстият нощник (*Myotis capaccinii*) обитава ниски карстови райони, понякога и подходящи биотопи извън тях. Зимува в подземни убежища около 400 м н.в. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594), ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) и ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

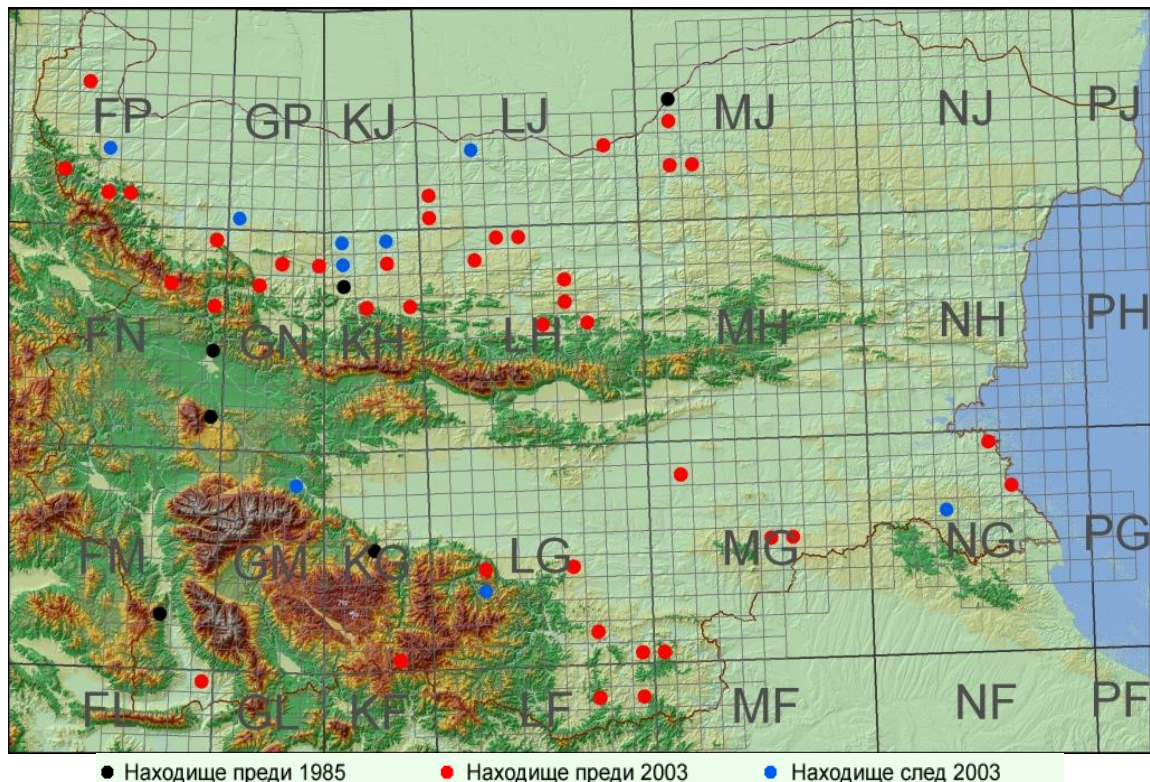
В ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487) не са установени находища за зимуване на вида. Установени са 2 летни находища със 71 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 18,8 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 22 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 0 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594) е установено 1 находище – зимно и лятно, със 150 зимуващи екземпляра и 60 летуващи екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 41,9 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 17 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 0 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

В ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) не са установени находища за зимуване на вида. Установено е 1 лятно находище с 10 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 1,9 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 42 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 0 ха.

Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166) са установени общо 3 находища. В известните находища за зимуване в зоната са били установени общо 3 екземпляра. В известните летни находища в зоната са били установени общо 56 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 2483 ха. Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 5807 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 44 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003
/Разпространение на Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Остроухият нощник (*Myotis blythii*) е разпространен във всички карстови райони. Придържа се към райони с пресечен релеф - хълмове, скални разкрития и венци, стръмни речни брегове. Обитава главно пещери в тези ландшафти. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове“ (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора“ (BG0000594), ЗЗ „Каленска пещера“ (BG0000601) и ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

В ЗЗ „Божите мостове“ (BG0000487) не са установени находища за зимуване на вида. Установени са 2 летни находища с общо 10 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 10 ха. Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания е оценена на 28 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 0 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Божия мост - Понора“ (BG0000594) е установено 1 находище – зимно и лятно, с 10 зимуващи екземпляра и 5 летуващи екземпляра. Площта на потенциално

най-благоприятните местообитания е оценена на 15,9 ха. Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания е оценена на 195 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 2 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

В ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) не са установени находища за зимуване на вида. Установено е 1 лятно находище със 134 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 0,9 ха. Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания е оценена на 336 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 0 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166) са установени общо 9 находища. В известните находища за зимуване в зоната са били установени общо 133 екземпляра. В известните летни находища в зоната са били установени общо 1855 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 4308,6 ха. Площта на потенциалните подходящи ловни местообитания е оценена на 32489 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 541 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

Трицветният нощник (*Myotis emarginatus*) е характерен обитател на нископланинските карстови райони. Заселва се в пещери и изоставени постройки. У нас е установено, че зимуват само единични екземпляри, поради което показателят не е специфичен за този вид. Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594), ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) и ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартните формуляри.

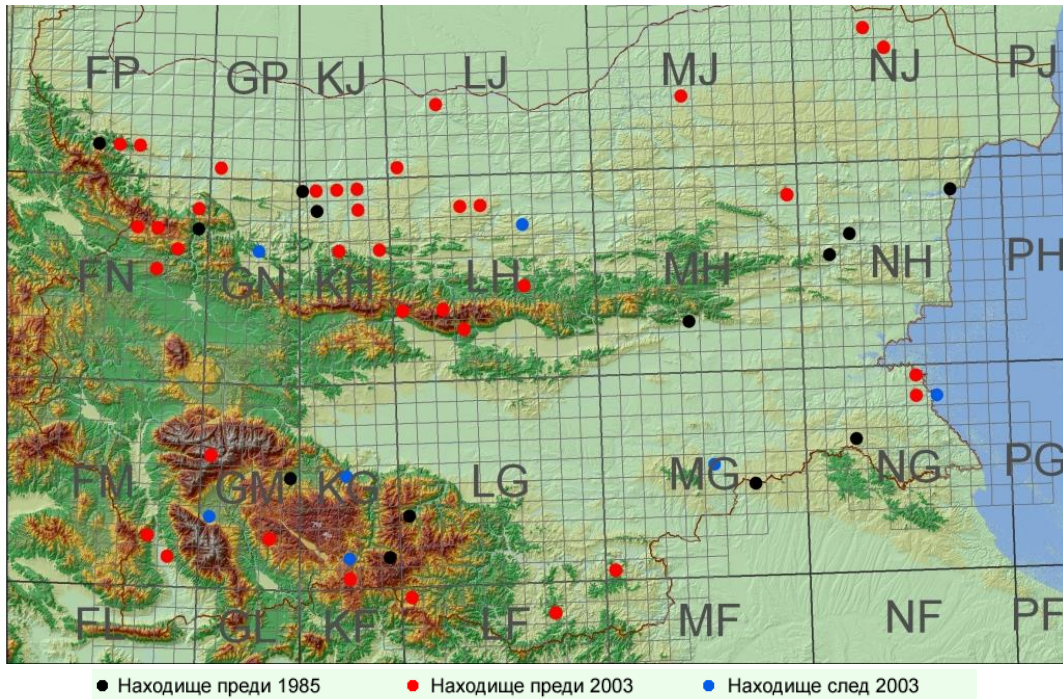
В ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487) не са установени находища на вида. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 13,5 ха. Площта на потенциално най-подходящите ловни местообитания е оценена на 4 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 5 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594) също не са установени находища на вида. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 39,6 ха. Площта на потенциално най-подходящите ловни местообитания е оценена на 84 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 30 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) също не са установени находища на вида. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 2 ха. Площта на потенциално най-подходящите ловни местообитания е оценена на 221 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 0,4 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

В ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166) са установени 3 летни находища, с общо 10 екземпляра. Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 3914,5 ха. Площта на потенциално най-подходящите ловни местообитания е оценена на 21822 ха. Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за

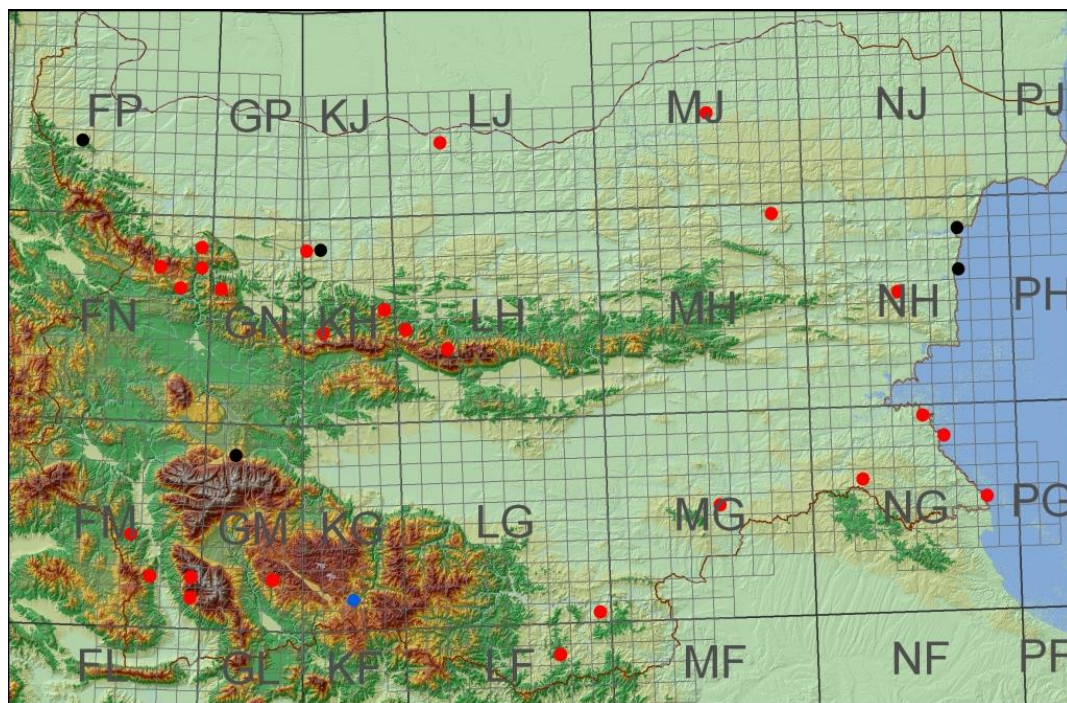
вида местообитания е оценена на 2127 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003
/Разпространение на Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Дългоух нощник (*Myotis bechsteini*) е изключително хралупоживеещ прилеп. Видът е целеви за опазване в 33 „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартния формуляр.

В защитената зона не са установени находища и места за струпване на вида. В рамките на проекта не са открити размножителни колонии в зоната. Площта на потенциалните местообитания е оценена на 14107 ха. Площта на местообитания с високо качество по индуктивен модел е оценена на 3024 ха. Средно, за зоната са установени 2 дървета във фаза на старост и 3 живи стари дървета на 1 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

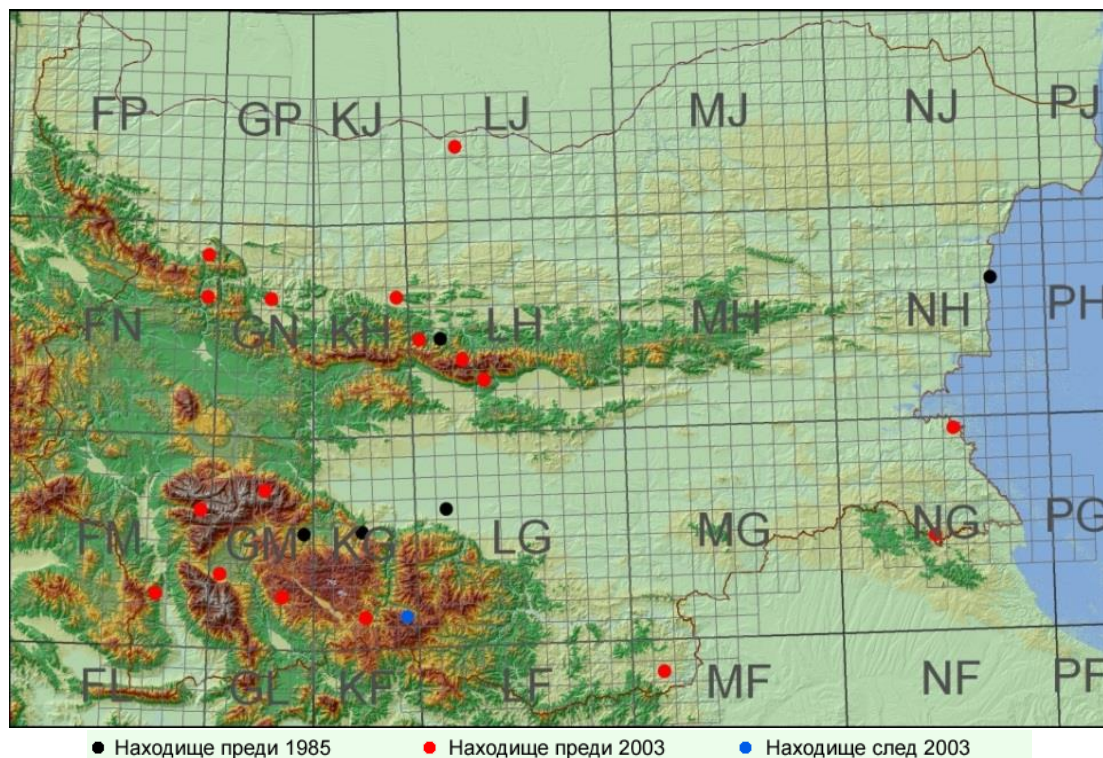

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

/Разпространение на Дългоух нощник (*Myotis bechsteini*);
 Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Широкоухият прилеп (*Barbastella barbastellus*) обитава влажни горски местообитания в среднопланинския пояс (700–1400 м н.в.). Зимата - поединично или на групи до 30 индивида в най-студените, привходни части на пещерите, при температури около 0–2 °С. През летните месеци живее почти само в хралупи на дървета и по-рядко в други убежища. Видът е целеви за опазване в 33 „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартния формуляр.

В защитената зона са установени общо 2 находища (места за струпване). В рамките на проекта не са открити размножителни колонии в зоната. Площта на потенциалните местообитания е оценена на 13658 ха. Площта на местообитания с високо качество по индуктивен модел е оценена на 3371,9 ха. Средно, за зоната са установени 2 дървета във фаза на старост и 3 живи стари дървета на 1 ха. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „неблагоприятно - незадоволително състояние“.

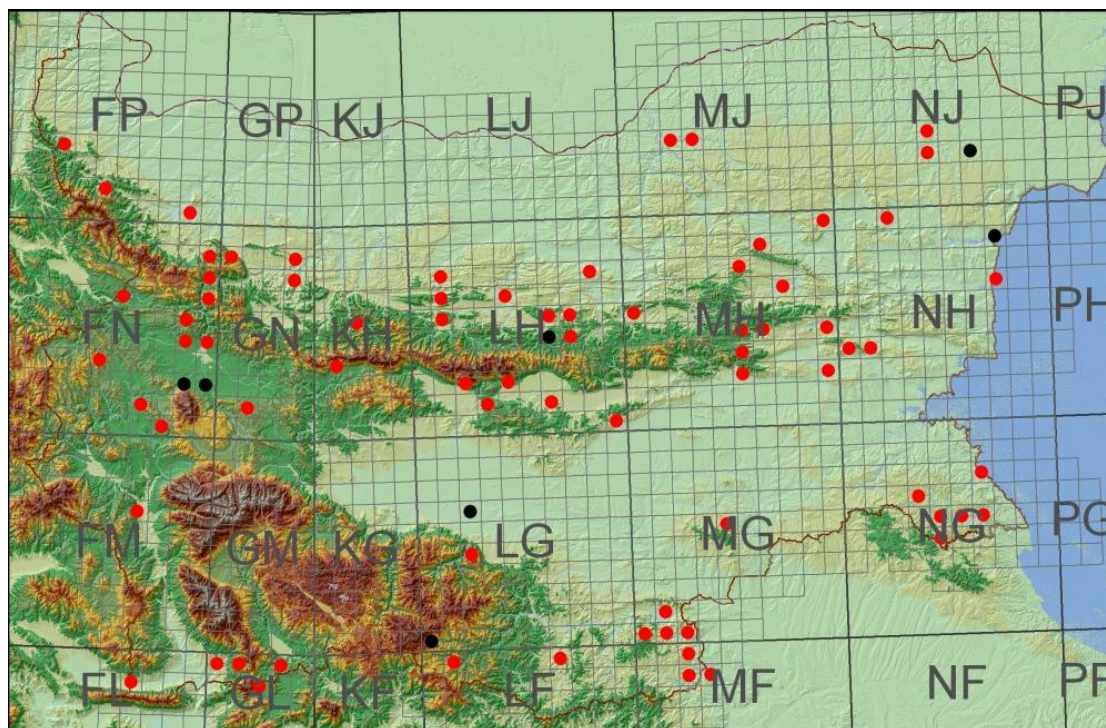
● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003
 /Разпространение на Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*);
 Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

РАСТЕНИЯ

Обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*). Пърчовката е многогодишно тревисто растение с 2 яйцевидни грудки. Среща се по открити, слънчеви места, по-често на варовити каменисти почви, по слабо използвани пасища, сред храсталаци и на горски поляни в светли широколистни гори. Популациите обикновено заемат неголеми площи (до 0,1–10 дка) и са с неголяма численост (до 50–100 растения). Среща се ограничено в цялата страна, до 1100 м н. в. Сравнително по-често в карстовите райони на Предбалкана, Стара планина, Знеполски район, Родопи (Изт.). Видът е целеви за опазване в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), съгласно стандартния формуляр.

В рамките на проекта, в границите на защитената зона, видът е установен с едно находище – в района на вр. „Околчица“. Наблюдавани са 546 индивида. Извън рамките на проекта, е установено и още 1 находище, в района на Гара Лакатник, на границата със ЗЗ „Западна Стара планина и Предбалкан“. Там са описани 48 цъфтящи индивида. Експертната оценка е, че числеността на популациите на вида в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166) е в интервала 600-1000 индивида. Общата площ на потенциалните местообитания на популациите на *Himantoglossum caprinum* в защитената зона (по модел) е 72,17 ха. Популационните данни показват жизнена популация, с благоприятни оценки по всички показатели. Общата оценка за състоянието на вида в зоната е „благоприятно състояние“.

ОУП на Община Враца не предвижда промяна на статута на земи и имоти, които са картирани, като находища или местообитания на Обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*) и не се очква отрицателно въздействие върху вида.

● съществуващо находище ● изчезнало находище

/Разпространение на Обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

б) описание и анализ на въздействието на плана върху целостта на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, с оглед на техните структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.) както по време на изпълнението, така и при действието на ОУПО Враца:

33 „Врачански Балкан” (BG0000166) е с обща площ 36025,45 ха. В територията на Община Враца попадат около 40% от защитената зона. В обхвата на зоната се включват изцяло землищата на с. Згориград и с. Лютаджик и части от землищата на гр. Враца, с. Бели извор, с. Паволче и с. Челопек. Единствената промяна на съществуващото състояние, която ОУПО Враца предвижда в този обхват, е създаването на нова жилищна територия за разширение на кв. „Бистрец“ на гр. Враца в северна посока. Разширението е на площ от 9,1721 ха. Земеделските земи и имоти, които попадат в новата устройствена територия, ще бъдат с променено предназначение.

ОУПО е напълно съобразен с Плана за управление на ПП „Врачански Балкан“ (приет с Решение № 750/14.10.2011 г. на МС) и не предвижда никаква намеса в територията на парка.

Общо, в обхвата на новата жилищна територия на кв. „Бистрец“ попадат 142* поземлени имота. От тях, 139 имота са с вид на територията „земеделска“. Те заемат обща площ от 8,8933 ха. Останалите 3 имота са с вид на територията „урбанизирана“, като заемат обща площ от 0,2788 ха.

* Таблица с пълния опис на имотите и тяхната визуализация е представена в точка 8 от настоящия доклад.

Земеделските имоти, попадащи в новата жилищна територия, имат следното разпределение по настоящ начин на трайно ползване (НТП):

- НТП „пасище“ – 10 бр. имоти с обща площ 2,7421 ха;
- НТП „зеленчукова градина“ – 107 бр. имоти с обща площ 3,2325 ха;
- НТП „трайни насаждения“ – 1 бр. имот с площ 0,8999 ха;
- НТП „дере“ – 4 бр. имоти с обща площ 0,6203 ха;
- НТП „мочурище“ – 1 бр. имот с площ 0,0334 ха;
- НТП „нелесопригодна площ – дървесна растителност, храсти“ – 1 бр. имот с площ 0,0577 ха;
- НТП „за друг вид застрояване“ – 5 бр. имоти с обща площ 0,7109 ха;
- НТП „за съоръжения и канализация“ – 1 бр. имот с площ 0,0134 ха;
- НТП „ниско застрояване (до 10 м)“ – 1 бр. имот с площ 0,1055 ха;
- НТП „полски, ведомствен, горски път“ – 8 бр. имоти с обща площ 0,4776 ха.

Имотите с НТП „пасище“ могат да бъдат отнесени към широк клас хабитати N09 - *Изсъхнали ливади, степи (Dry grassland, Steppes)*. Съгласно стандартния формуляр, този клас покритие е с представителност от 8% (2882,036 ха) в рамките на защитената зона. Промяната на предназначението на 10 бр. имоти с НТП „пасище“, с обща площ 2,7421 ха, ще представлява загуба на 0,095% от площта на клас хабитати N09 в ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166).

Имотът с НТП „нелесопригодна площ – дървесна растителност, храсти“ може да бъде отнесен към широк клас хабитати N08 - *Пустоши, шубраци (Heath, Scrub, Maquis and Garrigue, Phygrana)*. Съгласно стандартния формуляр, този клас покритие е с представителност от 1% (360,2545 ха) в рамките на защитената зона. Промяната на предназначението на 1 бр. имот с НТП „нелесопригодна площ – дървесна растителност, храсти“, с площ 0,0577 ха, ще представлява загуба на 0,016% от площта на клас хабитати N08 в ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166).

Имотът с НТП „мочурище“ може да бъде отнесен към широк клас хабитати N10 - *Влажни ливади, мезофилни ливади (Humid grassland, Mesophile grassland)*. Съгласно стандартния формуляр, този клас покритие е с представителност от 2% (720,509 ха) в рамките на защитената зона. Промяната на предназначението на 1 бр. имот с НТП „мочурище“, с площ 0,0334 ха, ще представлява загуба на 0,005% от площта на клас хабитати N10 в ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166).

В стандартния формуляр на защитената зона не са включени широки класове хабитати, които биха могли да съответстват на НТП „зеленчукова градина“, „трайни насаждения“, „дере“, „за друг вид застрояване“, „за съоръжения и канализация“, „ниско застрояване (до 10 м)“ и „полски, ведомствен, горски път“.

Физически, на терен, в резултат от естествени и индуцирани процеси, територията е претърпяла развитие, и към момента представлява ценозите, описани в точка 5.1.а) от доклада: агроценози – около 3,19517 ха; изоставени обработваеми земи и пасища – около 1,614441 ха; антропогенно повлияни територии – около 1,65528 ха и храстова и храстово-горска растителност – около 2,707209 ха. Приравнени към широките класове хабитати, включени в стандартния формуляр на ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166), описаните ценози представляват около 1,614441 ха от клас хабитати N09 - *Изсъхнали ливади, степи (Dry grassland, Steppes)* и около 2,707209 ха от клас хабитати N08 - *Пустоши, шубраци (Heath, Scrub, Maquis and Garrigue, Phygrana)*. В този смисъл, при реализиране на новата жилищна територия ще има загуба на 0,056% от клас хабитати N09 и загуба на 0,75% от клас хабитати N08 в защитената зона. За агроценозите и

антропогенно повлияните територии няма съответстващи класове хабитати в стандартния формуляр на зоната.

Нова жилищна територия за разширение на кв. „Бистрец“ – ортофото изображение

Създаването на новата жилищна територия за разширение на кв. „Бистрец“, на площ от 9,1721 ха, представлява засягане на 0,025% от общата площ на ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166).

В защитената зона, до момента, не са идентифицирани значими въздействия върху целостта на зоната, с оглед на нейните структура, функции и природозащитни цели.

В частта от защитената зона, която попада в обхвата на Община Враца, ще бъде възможно да се променя предназначението на земеделските земи (ниви) на площ от 40,61 ха, след преминаване на необходимите законови процедури пред компетентните органи, в т.ч. и пред РИОСВ – Враца, за всяко отделно бъдещо инвестиционно предложение.

Зингстра и др. (2009) дават следното тълкуване на фрагментацията на местообитанието: „Местообитанието е фрагментирано, ако в рамките на единна свързана територия покрита с местообитанието има линейни инфраструктури (с изключение на пътищата без настилка и с изключение на вече съществуващи пътища) или огради, или застрояване прекъсващо връзките между различните части на местообитанието. Това важи и за случаите, когато бариерите се намират на границата на два физически кадастрални парцела, които обаче опазват едно и също местообитание, с изключение на съществуващи към датата на научно предлагане на зоната (заварено положение) пътища от републиканската пътна мрежа или друга трайна обществена инфраструктура“. Предвид горното определение, прилагането на ОУПО няма да предизвика фрагментация на природни местообитания, популации и местообитания на видове, представляващи предмет на опазване.

Не се очаква обезпокояване на видове, в резултат от изпълнението на ОУПО.

Не се очаква промяна на видовия състав, в резултат от изпълнението на ОУПО.

Не се очакват химически, хидроложки и геоложки промени, в резултат от изпълнението на ОУПО.

Новата жилищна територия на кв. „Бистрец“ се разполага в североизточна, периферна част на ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166). При извършване на последващо, бъдещо застрояване в имоти с №№ 12259.133.1, 12259.133.2, 12259.133.3 и 12259.133.4 има потенциал да настъпи изолиране (фрагментиране) на периферна площ от около 21,86604 ха от защитената зона, която площ ще остане „заклучена“ между кв. „Бистрец“, улица „Безименна“ (свързваща квартала с гр. Враца), производствените територии на града и съществуващ гробищен парк. По този начин е възможно да бъдат прекъснати биокоридорните връзки на изолираната площ с останалата част на защитената зона. Имотите, които попадат в изолираната площ, са с НТП „пасище“, „друг вид трайни насаждения“ и „зеленчукова градина“. Физически обаче, на терен, около 70% от въпросната площ са превърнати в агроценози, като на земеделска обработка са подложени дори и част от имотите с НТП „пасище“. Останалите около 30% от площта представляват изоставени обработваеми земи и запазени пасища, с единични храсти и дървета. При извършения теренен оглед в площта не се установява наличие на природни местообитания и находища на видове, представляващи предмет на опазване в защитената зона, но като цяло територията предлага добри условия за субоптимално – потенциално местообитание на европейския лалугер (*Spermophilus citellus*). Това заключение се потвърждава и в данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“. Западно от имоти с №№ 12259.133.1, 12259.133.2, 12259.133.3 и 12259.133.4 преминава съществуваща улица (ул. „Манастирска“), която свързва кв. „Бистрец“ с гробищния парк. Тази улица, в известна степен, вече създава някакъв бариерен ефект по отношение на биокоридорните връзки между разглежданата площ и останалата част на защитената зона. Бъдещото строителство в гореизброените имоти има потенциала да

засили този бариерен ефект, който ще въздейства, най-вече, върху биокоридорните връзки в субоптималните – потенциални местообитание на европейския лалугер (*Spermophilus citellus*).

Въпреки потенциалната фрагментация, до която може да доведе бъдещо застрояване в имоти с №№ 12259.133.1, 12259.133.2, 12259.133.3 и 12259.133.4, застрояването няма да причини откъсване на изолираната площ от останалата част на ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), поради факта, че цялата урбанизирана територия на кв. „Бистрец“ е включена в обхвата на защитената зона.

За намаляване на гореописаното въздействие, в точка 6 от настоящия доклад са предложени смекчаващи мерки.

Потенциално фрагментирана площ от ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166) – аерофото изображение

ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487) е с обща площ 33,12 ха. Защитената зона попада изцяло в територията на Община Враца, в землището на с. Лиляче. ОУПО не предвижда никакви промени в обхвата на зоната. Не се създават нови устройствени територии, свързани с промяна на съществуващото предназначение на земите и имотите.

ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594) е с обща площ 227,9 ха. Защитената зона попада изцяло в територията на Община Враца, в землището на с. Чирен. ОУПО не

предвижда никакви промени в обхвата на зоната. Не се създават нови устройствени територии, свързани с промяна на съществуващото предназначение на земите и имотите.

33 „Каленска пещера” (BG0000601) е с обща площ 377,38 ха. В територията на Община Враца попадат около 29% от защитената зона, като се включва част от землището на с. Тишевица. ОУПО не предвижда никакви промени в обхвата на зоната. Не се създават нови устройствени територии, свързани с промяна на съществуващото предназначение на земите и имотите.

5.2. Описание и анализ на степента на въздействие на ОУПО Враца върху предмета и целите на опазване на защитена зона за опазване на дивите птици „Врачански Балкан” (BG0002053).

а) описание и анализ на въздействието на ОУПО Враца върху видовете птици - предмет на опазване и техните местообитания.

За идентифициране на възможните въздействия върху видовете птици - предмет на опазване и техните местообитания е извършено посещение на терен в новата устройствена територия за жилищни функции в землището на с. Челопек, която попада в 33 „Врачански Балкан” (BG0002053).

Местоположение: северозападно от с. Челопек (ЕКАТТЕ 80311).

Обект: Разширение на жилищната територия на с. Челопек в северозападна посока.

Описание на текущото състояние:

В новата територия, предвидена за жилищни функции, попадат 4 поземлени имота, като само 1 от тях (имот № 80311.16.38 с площ 0,2907 ха) попада в обхвата на 33 „Врачански Балкан” (BG0002053). Теренът на този имот представлява мезофитна ливада с единични храсти и ниски дървета. Западно и северозападно граничи с 25-30 годишни насаждения от бял бор (*Pinus sylvestris*). На юг граничи с други мезофитни ливади. На изток граничи с асфалтовия път за с. Паволче и гр. Враца. Чрез пряко наблюдение от стационарна точка, в продължение на 2 часа, не се установява присъствие на екземпляри от видове птици, представляващи предмет на опазване в защитената зона. При извършен обход по трансектен метод в границите на имота и в съседните терени, не се установяват гнезда и следи от жизнена дейност на видове птици, представляващи предмет на опазване в защитената зона.

Извод: В обследваната територия, предвидена за жилищно разширение на с. Челопек, не се установява наличие на екземпляри, гнезда или следи от жизнена дейност на видове птици, представляващи предмет на опазване в защитената зона. Теренът представлява потенциално местообитание (хранително, за почивка или за гнездене) за следните видове: бял щъркел (*Ciconia ciconia*), осояд (*Pernis apivorus*), обикновен мишелов (*Buteo buteo*), черношипа ветрушка (керкenez) (*Falco tinnunculus*), червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), черночела сврачка (*Lanius minor*) и градинска овесарка (*Emberiza hortulana*). Теренът представлява типично местообитание за горската чучулига (*Lullula arborea*).

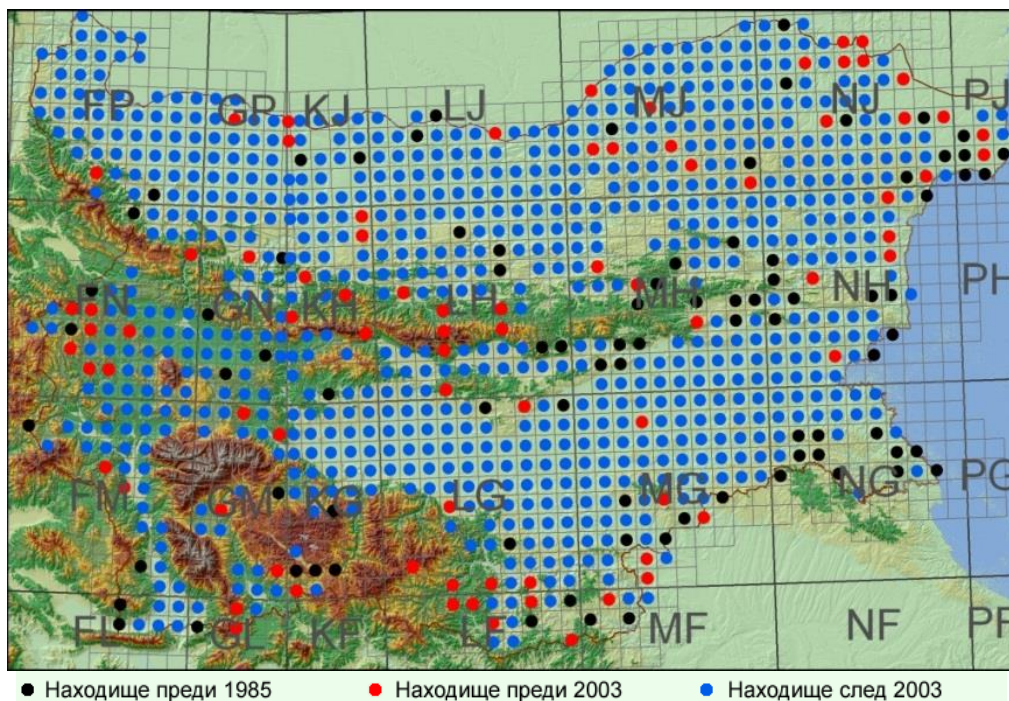
През 2012 г., в рамките на проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, е извършено обследване на 33 „Врачански Балкан” (BG0002053), но докладите за гнездяща, мигрираща и зимуваща

орнитофауна не са оповестени. По-долу е представен анализ на потенциалните въздействия върху видовете птици - предмет на опазване, техните популации и местообитания, с отчитане на данните от стандартния формуляр за защитената зона.

КЛАС ПТИЦИ (AVES)

Разред Щъркелоподобни (Ciconiiformes)

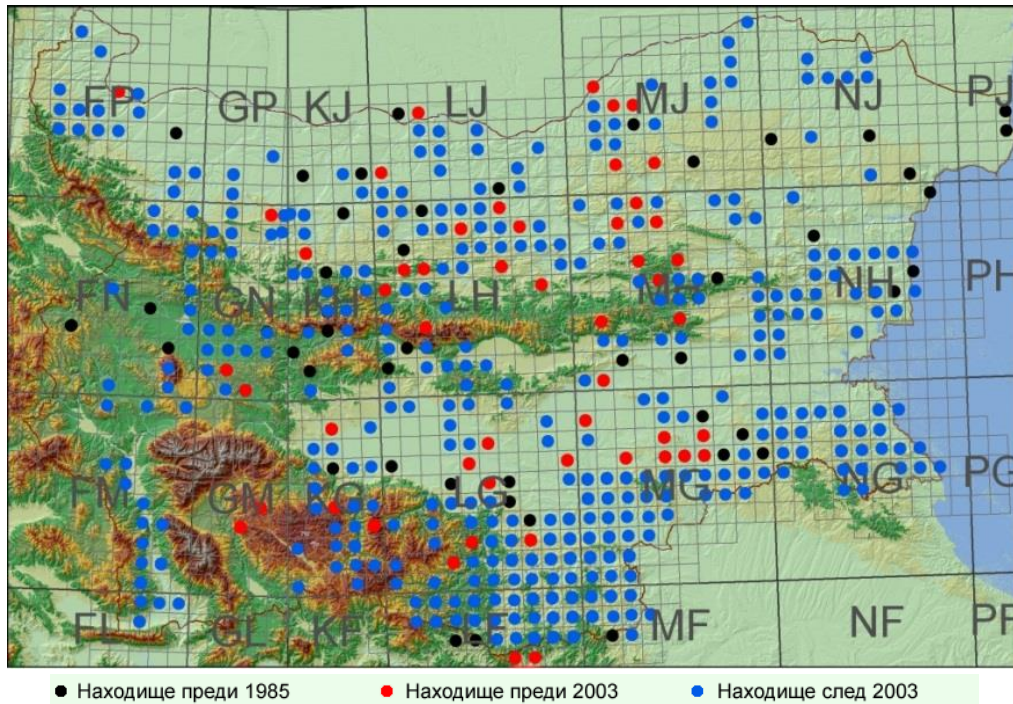
Бял щъркел (*Ciconia ciconia*). Гнезди в населените места, в близост до влажни зони и обработваеми площи, където се храни. Разполага гнездата си предимно на електрически стълбове, което създава опасност за малките от токови удари и пожари. Предвид това, че е синантропен вид, белият щъркел се повлиява в по-малка степен от дейността на човека в населените места. У нас популацията наброява около 5000 двойки. Храни се в по-обширните обработваеми площи и влажните зони и ливади. Съгласно стандартния формуляр, популацията в защитената зона е размножаваща се, като наброява 12 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид. Територията на имот № 80311.16.38 в землището на с. Челопек, предвидена за жилищни нужди, представлява потенциално хранително местообитание и потенциално местообитание за почивка на Белия щъркел (*Ciconia ciconia*). Предвид малката площ на имота (0,2907 ха), трайното въздействие върху потенциалните местообитания на вида, което може да възникне при евентуално бъдещо строителство, е много слабо.

/Разпространение на Бял щъркел (*Ciconia ciconia*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

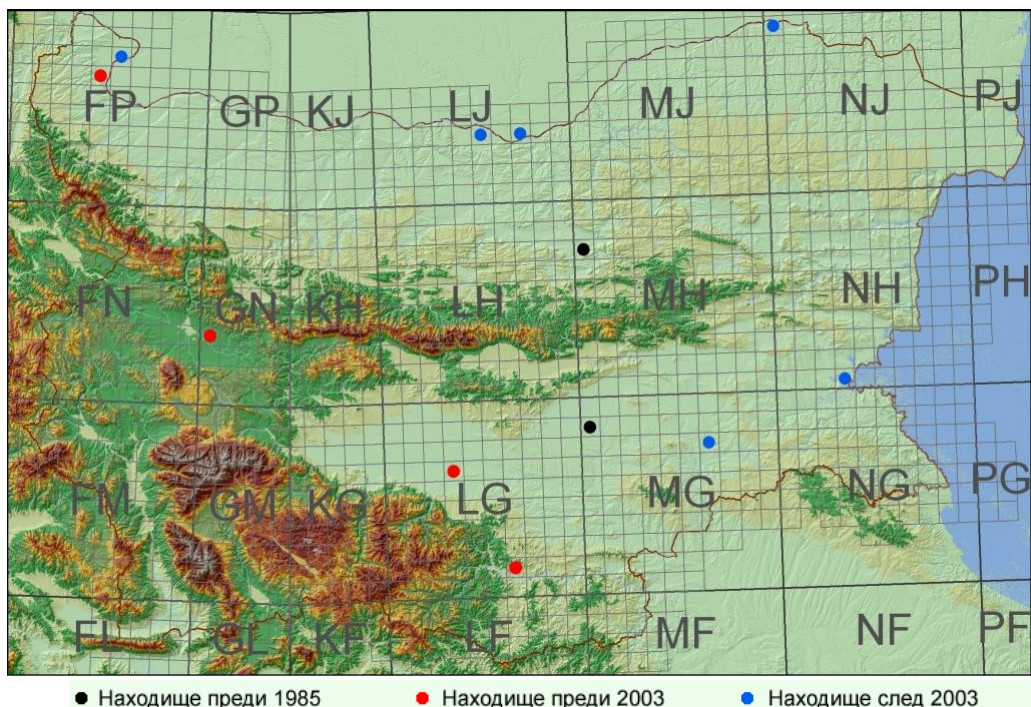
Черен щъркел (*Ciconia nigra*). Гнезди основно по скали и скални стени. Обитава равнинни и планински широколистни гори, скални комплекси, проломи на реки, язовири, микроязовири, рибарници, оризища и др. Чувствителен към унищожаване на хранителните местообитания, фрагментацията и безпокойството. „Уязвим вид” включен в Червената книга на България. Избягва човешко присъствие. Съгласно

стандартния формуляр, популацията в зоната е размножаваща се, като наброява 7 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

/Разпространение на Черен щъркел (*Ciconia nigra*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

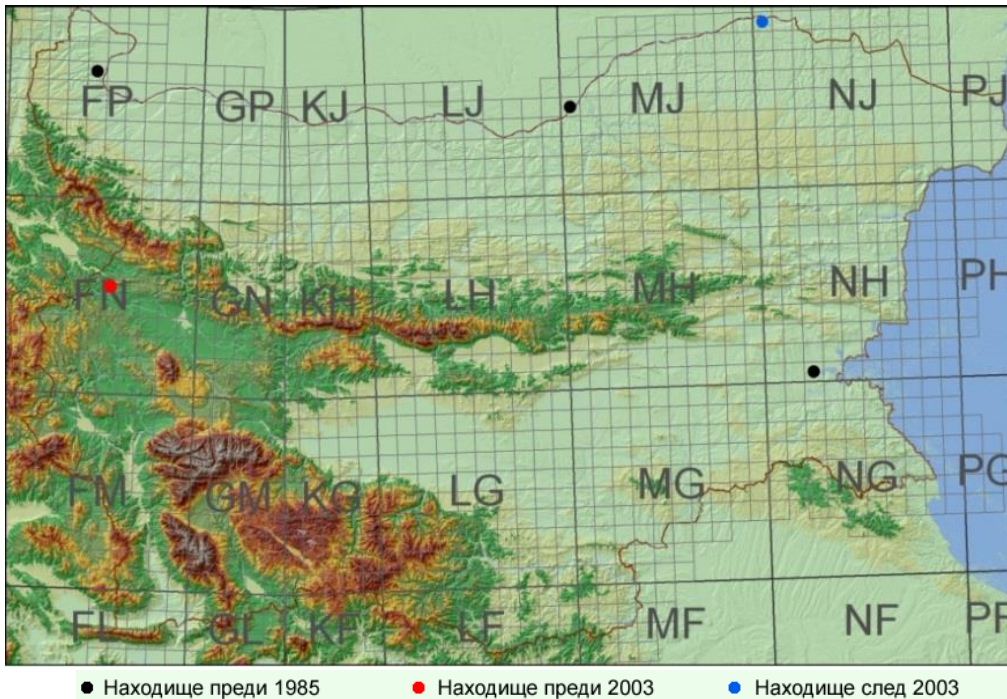
Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*). Гнездещо-прелетнен, преминаващ и по изключение зимуващ вид. В миналото е гнездил по Дунавското и Черноморското крайбрежие, както и по долините на реките Вит, Марица, Тунджа, Сютлийка. През последните години е регистрирана като гнездещ и в блато източно от София. Сега са установени 147 гнездови находища с различна степен на достоверност, от които 44 със сигурно гнездене. Общата численост е оценена на 1 500 – 2 000, 500 – 1 500, 1 400 – 2 000, 800 – 1 000 гнездещи двойки (*Източник: Червената книга на РБългария*). Обитава сладководни езера и блатата, заливни и дъбови гори, язовири и микроязовири, рибарници и рибовъдни стопанства. По време на миграции и през зимата се среща и в крайбрежни бракични водоеми, язовири, канали за напояване. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е концентрирана, като няма данни за числеността. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

/Разпространение на Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*);
 Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Голяма бяла чапла (*Egretta alba*). Гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. От средата на XIX в. досега са известни 4 гнездови находища. През първата половина на миналия век видът е смятан за изчезнал; от 1956 г. насам гнезди редовно само в резерват „Сребърна“. Отделни двойки гнездят епизодично и в Бургаските езера. Има регистрирани и 21 находища с възможно гнездене по крайбрежието на Дунав, Марица, Арда, Камчия. Обитава сладководни езера и блата, язовири и микроязовири, рибарници и рибовъдни стопанства. По време на миграции и зимуване се среща и в крайбрежни бракични водоеми, незамръзващи язовири, канали за напояване, обработваеми площи (предимно люцерни) и др. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е концентрирана, като няма данни за числеността. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

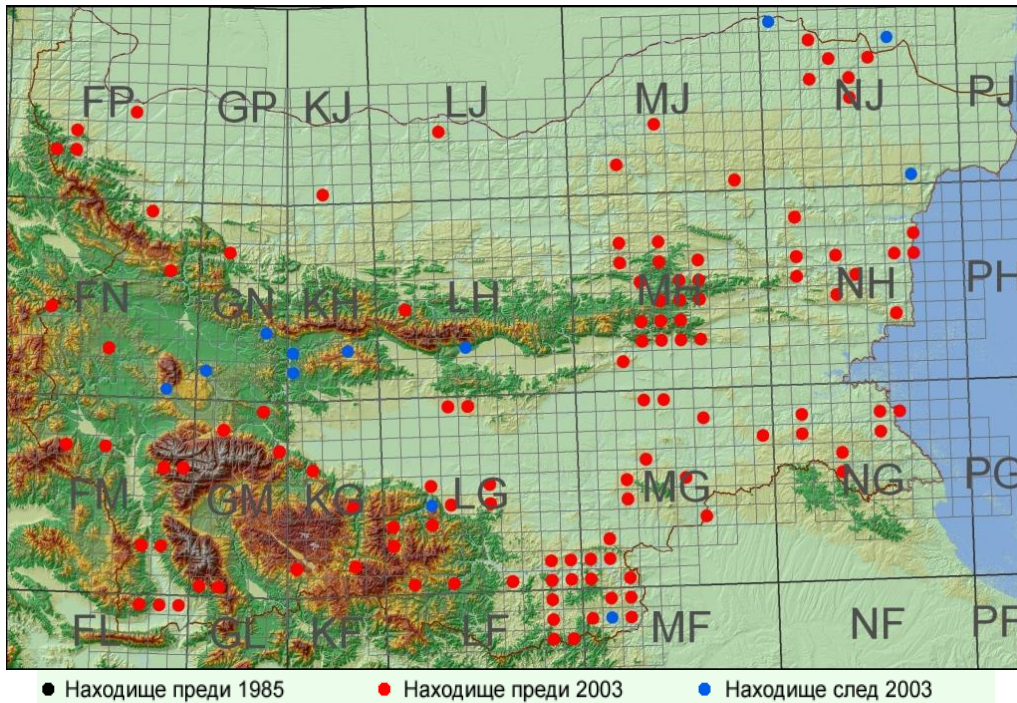
/Разпространение на Голяма бяла чапла (*Egretta alba*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Разред Соколоподобни (Falconiformes).

Обикновен мишелов (*Buteo buteo*). Среща се в Европа (включително България), Азия и Африка. Обитава гори, хълмисти терени обрасли с храсти, открити пространства с еденични дървета, култивирани земи с малки или големи групи дървета и др. Широко е разпространена до горната граница на горите. Птиците от по-северните популации са прелетни. Понякога младите птици се отправят на юг, а възрастните остават цяла зима в размножителната си територия. Има сравнително къси и слаби крака и нокти, което не му позволява да ловува прекалено едра плячка. Храни се предимно с дребни бозайници, влечуги, земноводни, едри насекоми и друга подобна по размери плячка. Понякога яде и мърша. Моногамна птица. Гнезди високо по дърветата. Гнездото си прави от клони и го застила с пера, листа и мъх. Обикновено използва гнездото от предишната година, като с течение на времето то може да достигне метър в диаметър и 80 см височина. През април снася 3-4 яйца, които мътят и двамата родители (женската обаче прекарва повече време в гнездото) в продължение на около 30-35 дни. Малките се излюпват с отворени очи и покрити със светъл пух. В първите дни мъжкия носи храна в гнездото, а женската я разкъсва на по-малки парчета. По-късно и двамата родители започват да оставят храната просто на ръба на гнездото. Ако се случи родителите да не могат да осигурят достатъчно храна, малките се сбиват и в резултат най-малкото често загива. Малките напускат гнездото на 45 дневна възраст и родителите ги хранят още известно време. Оперението на обикновения мишелов е извънредно разнообразно. Най-често то е кафяво с тъмноръждиви ивици по перата. Други екземпляри имат светлокафяво оперение с кремав оттенък по коремната страна, а трети са с еднообразна тъмносива окраска. Женските са по-едри. През първата година младите екземпляри имат светли краища на перата, а гърдите им са с охрен оттенък и многобройни петна. За нашата страна обикновения мишелов е постоянна птица. Обикновеният мишелов се храни основно с дребни гризачи - мишки, полевки,

лалугери, катерици и предимно болни и ранени птици. Един екземпляр унищожава годишно до 2000 мишки. По-рядко лови малки зайчета, жаби, гущери и едри насекоми. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е концентрирана и постоянна, като последната наброява 15-20 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини значителни отрицателни въздействия върху нейните местообитания. Територията на имот № 80311.16.38 в землището на с. Челопек, предвидена за жилищни нужди, представлява потенциално хранително местообитание на Обикновения мишелов (*Buteo buteo*). Предвид малката площ на имота (0,2907 ха), трайното въздействие върху потенциалното местообитание на вида, което може да възникне при евентуално бъдещо строителство, е много слабо.

Осояд (*Pernis apivorus*). Гнездещо-прелетен, широко разпространен в миналото вид. В началото на 80-те години на ХХ в. числеността е определена на 200–350 двойки. Често се среща в Източна Стара планина, Странджа, Източни Родопи; в равнините е по-рядък. В установените находища обитаваната горска територия е около 20-25000 км². При плътност 1 двойка на 50–100 км² числеността най-вероятно е 300-400 гнездещи двойки. Други оценки сочат 150–300 и дори 750–900 двойки. Тенденцията в динамиката на популацията през последните 40-45 години не е изяснена. Предпочита високостъблени широколистни гори, но гнезди и в смесени и иглолистни гори до 1600–1700 м н. в., в близост до открити пространства. Многоброен по време на миграция по Черноморското крайбрежие, особено в края на август и началото на септември. Двойките заемат гнездовите територии през април. Гнезди само по дървета, на височина 10–22 м, или използва гнезда на други грабливи птици. През април–май снася 2, много рядко 1, 3 или 4 яйца. Мътенето продължава 28–35 дни, а малките остават в гнездото 40–45 дни. Семейство с 4 излетели малки е наблюдавано на 29 юни 2002 г. до с. Буново, Софийска област. Храни се основно с ларви на земни оси и пчели, стършели и други насекоми, дребни птици, влечуги и гризачи. Гнездовият участък е над 1000 ха, но търси храна до 7 км от гнездото. В сравнение с другите грабливи птици, прекарва сравнително малко време у нас и още през август започва да отлита на юг. Единични птици са наблюдавани и през декември. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е размножаваща се, като наброява 6-12 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини значителни отрицателни въздействия върху нейните местообитания. Територията на имот № 80311.16.38 в землището на с. Челопек, предвидена за жилищни нужди, представлява потенциално хранително местообитание на Осояда (*Pernis apivorus*). Предвид малката площ на имота (0,2907 ха), трайното въздействие върху потенциалното местообитание на вида, което може да възникне при евентуално бъдещо строителство, е много слабо.

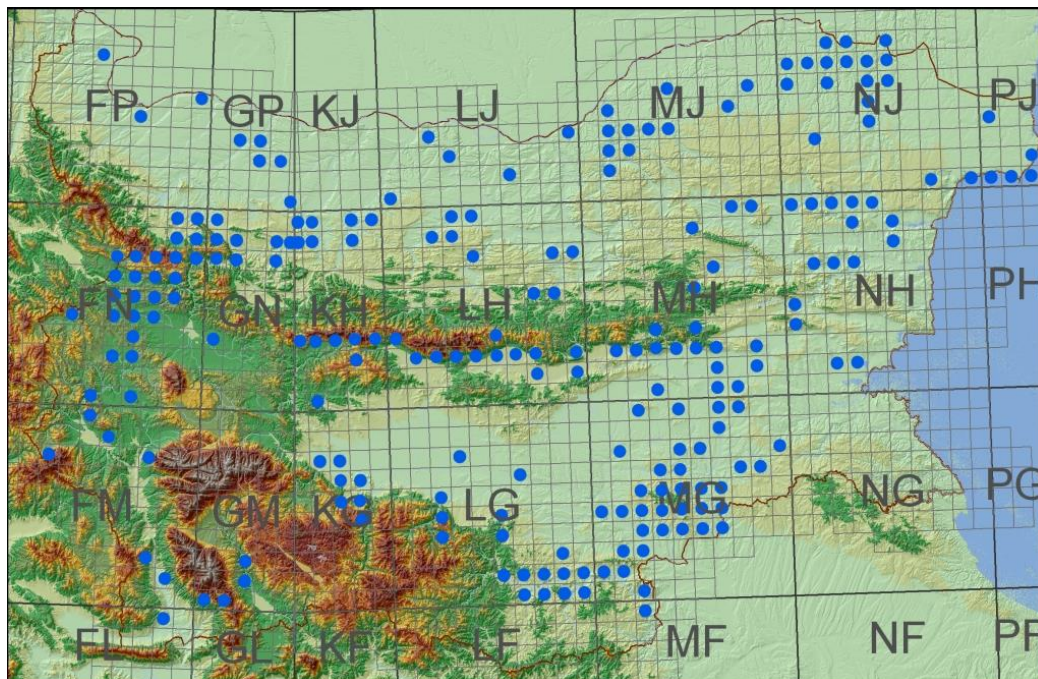

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003
 /Разпространение на Осояд (*Pernis apivorus*);
 Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Черношипа ветрушка, керкenez (*Falco tinnunculus*). Широко разпространен в Европа, Азия и Африка вид, но с ниска плътност на популацията. Само в най-северните райони е прелетен, а в останалите части може да бъде видян целогодишно. Предпочита открити местности и избягва гъсти и затворени гори. Често може да се види да лети над поляни, ниви и ливади. Ловува на земята и на открито, като оглежда местността под себе си, задържайки се на едно място във въздуха с бързи трептения на крилето, създава впечатление у наблюдателя, че не прави почти никакво усилие. От тук идва и името му. Ветрушките могат да бъдат разпознати от далечно разстояние, защото никоя друга хищна птица не дебне плячката си, като закачена на конец във въздуха. Единствената птица, която се опитва да имитира керкenezа е обикновеният мишелов. Когато забележи плячката си, ветрушката започва да се спуска бързо и в последните метри пикира с почти прибрани криле. В размножителния период по време на лов, двойката керкenezи се издига реейки се на стотици метри над полето, като това представлява “любовна игра”. Храни се основно с едри скакалци, мишки, гущери, жаби, млади птици, възрастни чучулиги, врабчета и други, които успее да изненада. Най-едрите животни които напада са невестулка, хомяк, кос и пъдпъдък. Понякога се хвърлят от засада от някое дърво или скришно място, много рядко преследват птици в полет и обикновено тези преследвания завършват без успех. Гнезди най-често в изоставени гнезда на врани, свраки или други сравнително едри птици, понякога в градовете гнезди по високи сгради, като избира обикновено някои отвор в стена защитен от вятъра. Започва да снася в края на април и май. Яйцата са с ръждив цвят, изпъстрени нагъсто с по-тъмни и много дребни петънца, обикновено 4-5 на брой. Мъти в продължение на 28-30 дни само женската, като мъжкия я храни през това време. Ако не успее да осигури достатъчно храна женската прекъсва мътенето, като това представлява ефективен механизъм за контрол на числеността на популацията в зависимост от наличните хранителни ресурси, т.е. ако в дадения период няма достатъчно храна, малките могат да не оцелеят или ако оцелеят биха увеличили

конкуренцията в местната популация за същата храна. Малките се излюпват покрити с бял пух и отворени очи, майката лежи почти непрекъснато над тях и ги топли и защитава първите 7-8 дни, след това следващите 7-8 дни започва да напуска по малко гнездото, като след 15-16 дневна възраст вече не е нужно да ги топли. След този момент и двамата родители се заемат с изхранването на малките. Отначало майката къса парченца от пляката и ги подава на нивото на човката, като малките се хранят спокойно и ритмично. След около месец малките напускат гнездото и родителите им ги хранят в продължение на още един месец. Младите птици са оцветени като женските. Гнездят веднъж годишно. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е постоянна, наброяваща 25-40 двойки и концентрирана, наброяваща 13-40 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини значителни отрицателни въздействия върху нейните местообитания. Територията на имот № 80311.16.38 в землището на с. Челопек, предвидена за жилищни нужди, представлява потенциално хранително местообитание на Керкенеца (*Falco tinnunculus*). Предвид малката площ на имота (0,2907 ха), трайното въздействие върху потенциалното местообитание на вида, което може да възникне при евентуално бъдещо строителство, е много слабо.

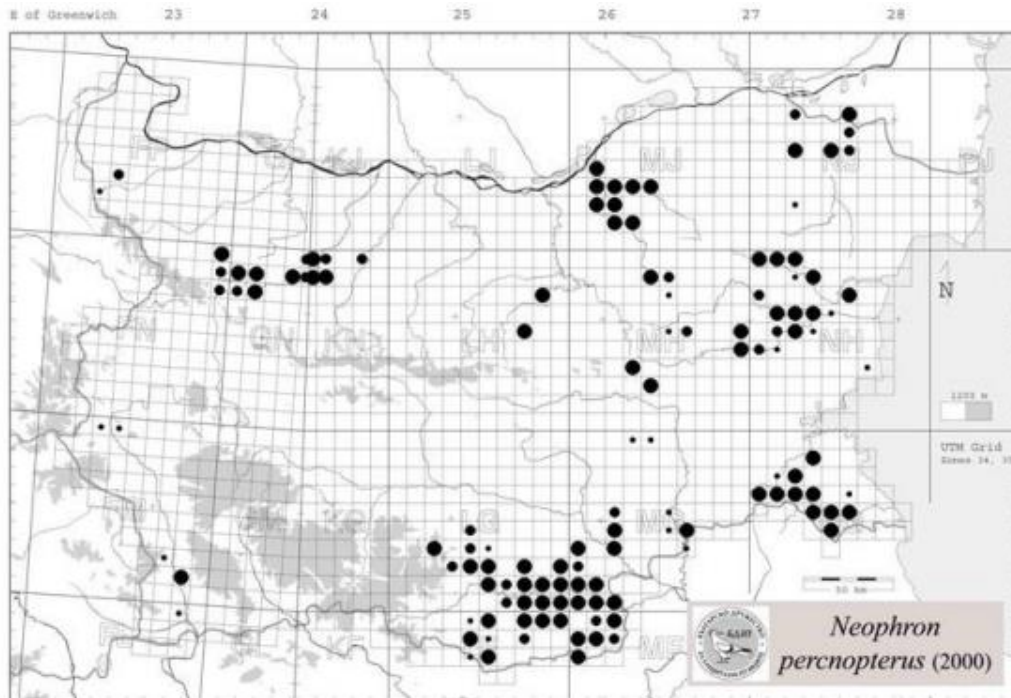
Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*). Видът обитава разнообразни скални местообитания, включително леснодостъпни скали и кариери. Белоопашатият мишелов е постоянен, гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид за територията на страната. „Уязвим вид”, включен в Червената книга на България. Ловува в открити тревни местообитания и агрокосистеми. Популацията му постепенно нараства на територията на страната. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е постоянна, като наброява 10-11 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

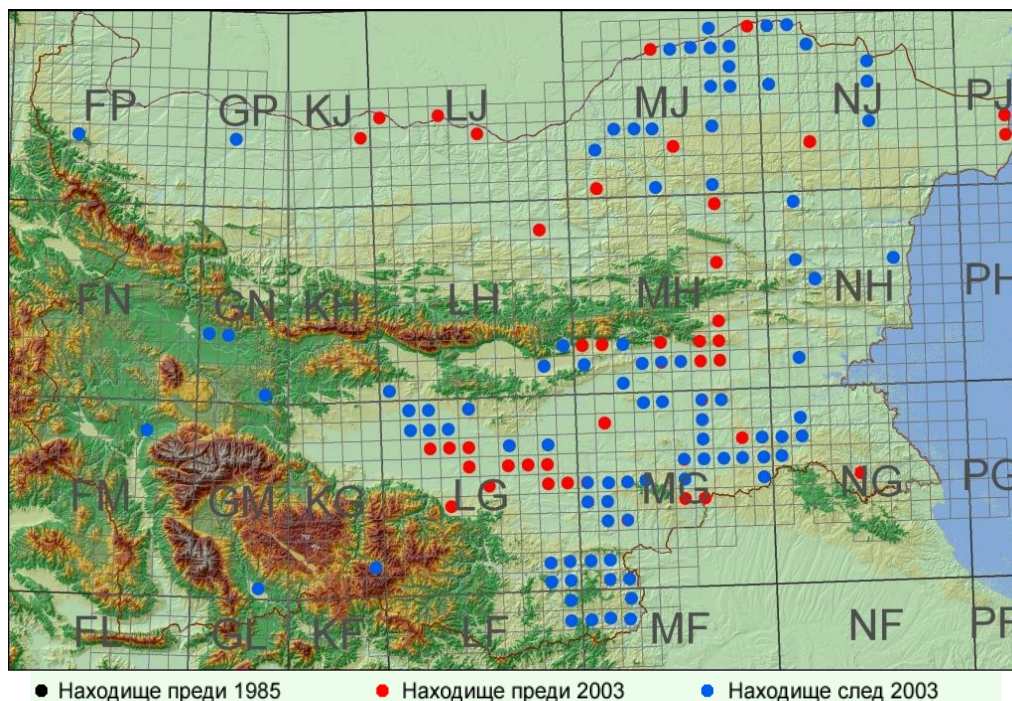
/Разпространение на Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*). Обитава обширни открити територии в хълмисти, нископланински и равнинни местообитания с наличието на скали. Рядък вид, със значително намаляваща популация в последните години. Петнисто разпространение, предимно в Източна България – Източни Родопи, Източна Стара планина и Ломовете. През 2007 г. популацията в зоната е размножаваща се, като наброява 1 двойка. След това не е установяван да гнезди в зоната. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

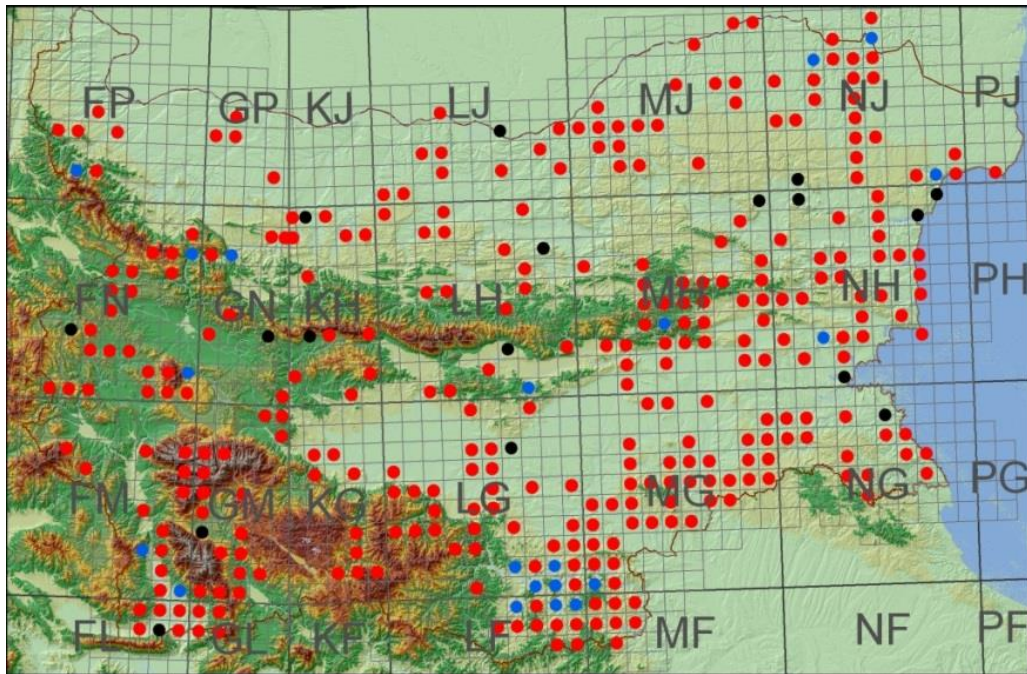
Разпространение на египетския лешояд в периода 1990-2000 г. (по Куртев и кол. 2008).
Източник: План за действие за опазването на египетския лешояд в България 2009 – 2018 г.

Черна каня (*Milvus migrans*). Гнездещо-прелетнен, преминаващ и отчасти зимуващ вид. В миналото е бил сравнително често срещан около реките Дунав, Марица и др., както и по Черноморието. За 1982 г. се съобщава численост от 100–500 двойки. През последните години популацията се изчислява на 130–170 двойки. През размножителния сезон е най-често по по р. Дунав и притоците му, поречието на реките Марица, Тунджа и техните притоци, Сакар, Дервенски възвишения. По време на скитания и миграции е навсякъде из страната, но по-значима е миграцията по Черноморското крайбрежие. Обитава равнинни и хълмисти райони на страната, без планинската зона над 1000 м н. в. Има предпочитание към места в близост до влажни зони, дори при засилен антропогенен натиск. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е концентрирана, като няма данни за числеността. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

/Разпространение на Черна каня (*Milvus migrans*);
 Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

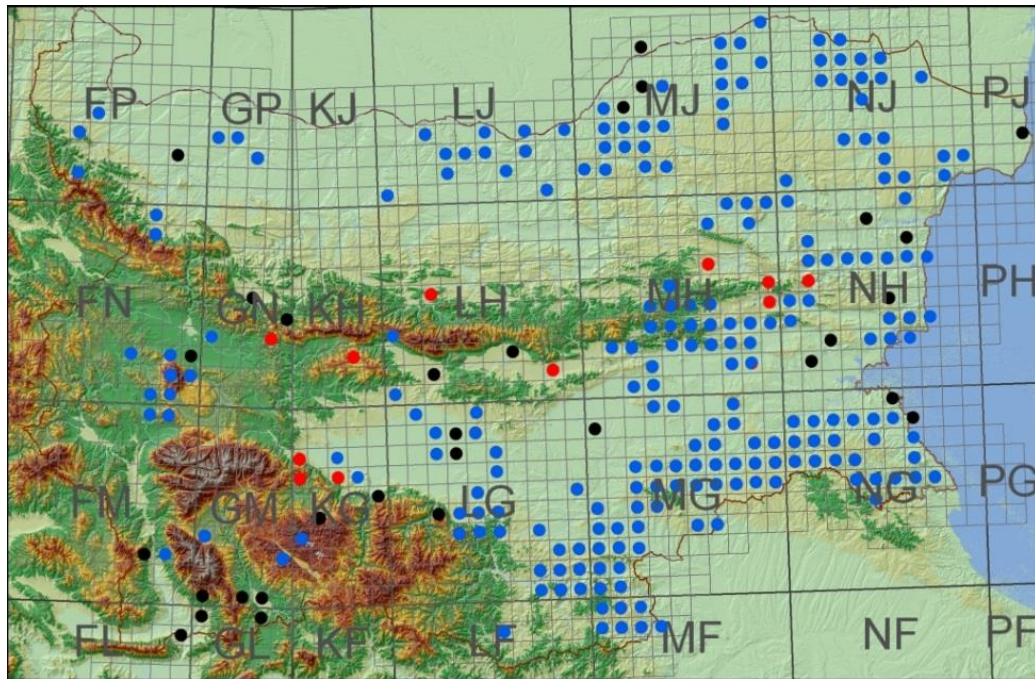
Орел змияр (*Circaetus gallicus*). Среща се в Европа (включително България), Азия и Африка. Гнездещо-прелетен и преминаващ, в миналото широко разпространен и често гнездящ в равнини и планини вид, в България гнезди. Обитава разредени широколистни и рядко иглолистни гори в близост до открити терени, пасища и ливади. Гнезди по дървета, основно широколистни. Строежът на гнездото е от края на април до началото на май. Храни се предимно със змии, но ловува също и гущери, жаби, птици, гризачи, мекотели. Моногамни птици. Снася 1 яйце, дълго над 70 мм, което мътят и двамата родители в продължение на около 35-40 дни. В началото само мъжкия носи храна за малкото и женската, но постепенно и женската започва да напуска гнездото. Малкото може да погълне много по-тежка змия от самото него, а ако не успее да я преглътне, опашката и остава да стърчи от човката му, докато не се смели постепенно предната и част и не я погълне цялата. Малкото напуска гнездото на 60-80 дневна възраст и родителите го хранят още известно време. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е размножаваща се, като наброява 4-8 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

/Разпространение на Орел змияр (*Circaetus gallicus*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Малък креслив орел (*Aquila pomarina*). Обитава гори в речни долини, пасища, ливади, както и групи дървета покрай потоци. Палеарктичен вид с разкъсан гнездови ареал в Източна Европа, Мала Азия, Иран, Ирак, Индия. В България видът е гнездещо прелетен и преминаващ. Гнезди в широколистни гори в близост до речни долини до около 1500 м н.в. „Уязвим вид”, включен в Червената книга на България. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е концентрирана, като няма данни за числеността ѝ. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

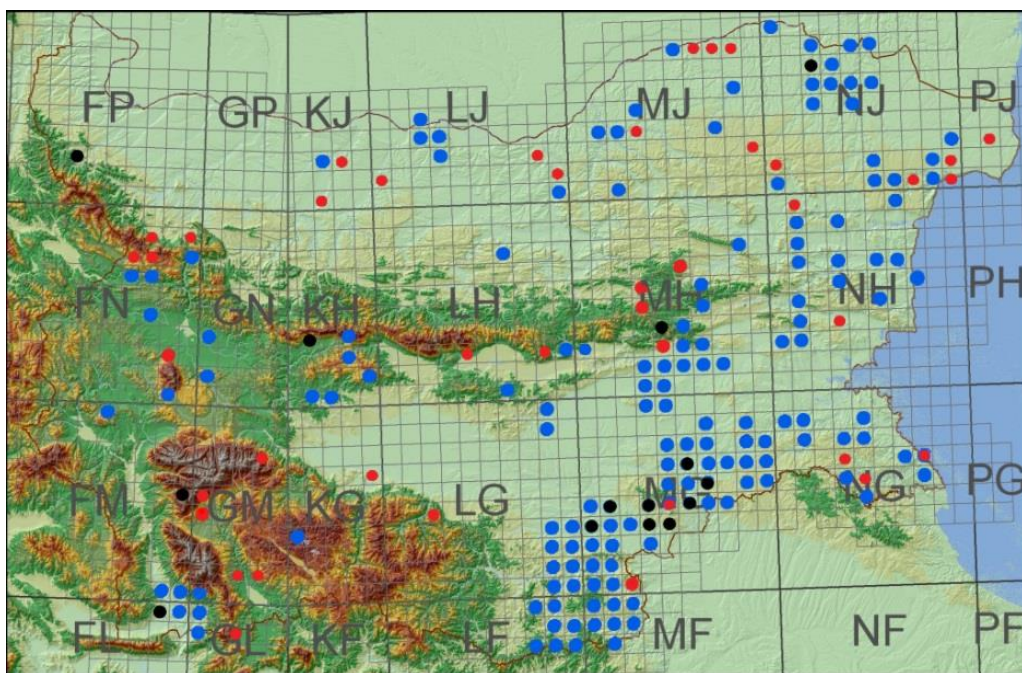

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

/Разпространение на Малък креслив орел (*Aquila pomarina*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Малкият орел (*Hieraaetus pennatus*) обитава стари широколистни гори в полупланински и хълмисти райони. Петнисто разпространен в цялата страна. У нас се наблюдават птици както от тъмната, така и от светлата фаза на вида. Уязвим вид, включен в Червената книга на България. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е размножаваща се, като наброява 1 двойка.

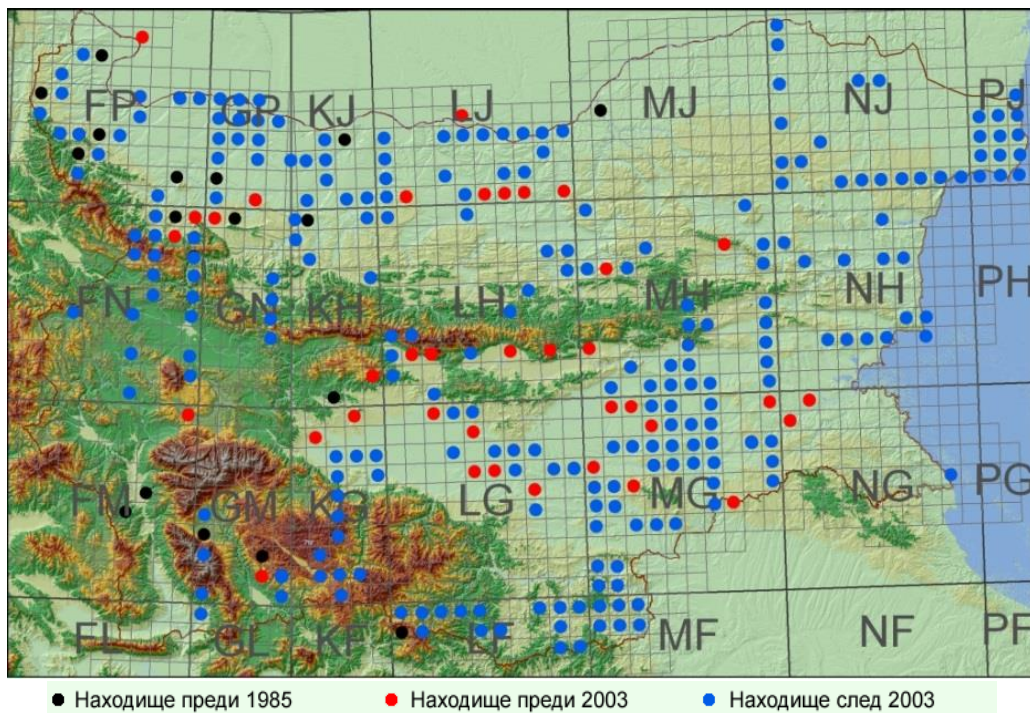
Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

/Разпространение на Малък орел (*Hieraaetus pennatus*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

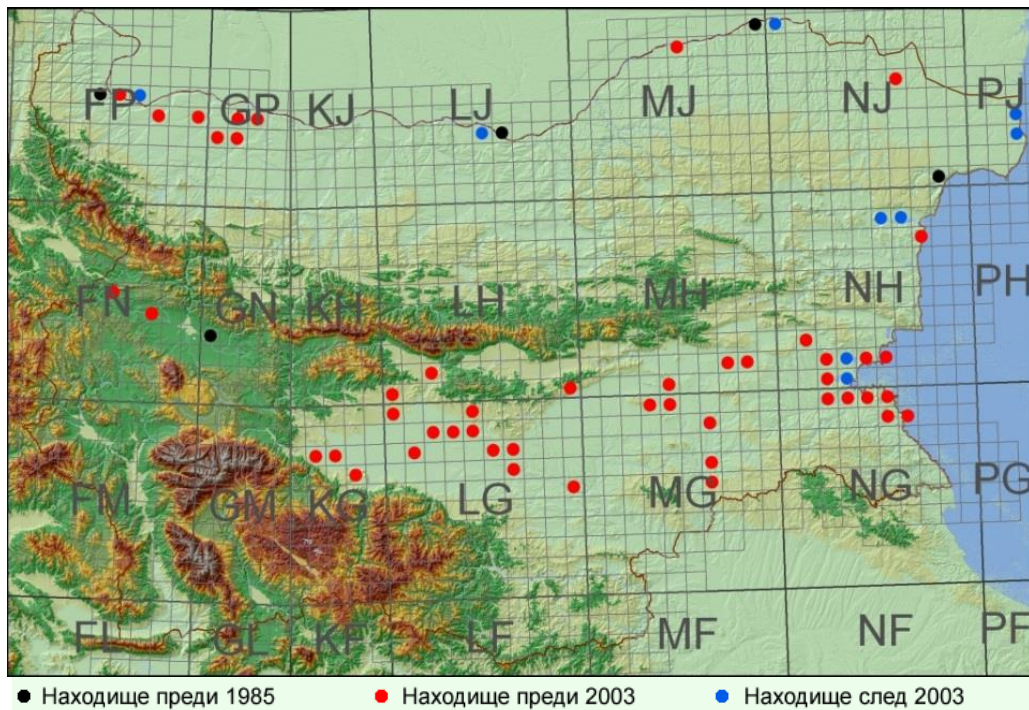
Сокол орко (*Falco subbuteo*). Гнездещо-прелетен и преминаващ вид. Гнезди основно в Горнотракийската низина, Дунавската равнина, предпланинските райони в Стара планина, Рила, Пирин, Родопи, Влахина, Малешевска, а също и във високите полета на Западна България (Самоковско, Софийско). В много от тези райони е с отделни находища и ниска численост. Обитава крайречни хабитати, като често е свързан с колонии на бреговата лястовица (*Riparia riparia*). В Западна и Северна България често се придържа към населени места, където се изхранва със синантропни видове птици. Присъства в равнинните части, в редки, просветлени широколистни, смесени или иглолистни гори, в близост до открити пространства. В планините, отделни двойки са установени да гнездят до 1500–1700 м н. в. Използва стари гнезда на други птици – основно вранови. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е концентрирана и размножаваща се, като последната наброява 3-5 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

/Разпространение на Сокол орко (*Falco subbuteo*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

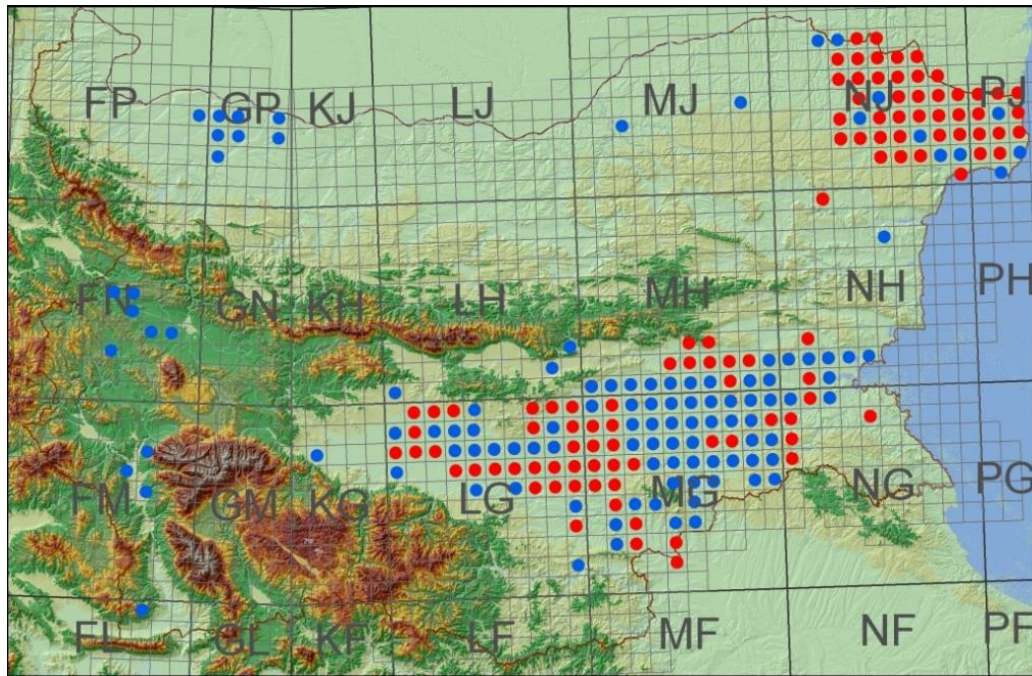
Тръстикова блатар (*Circus aeruginosus*). Гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ. В миналото се е срещал често, но през втората половина на XX в. е все по-рядък. През периода 1950–1984 г. са установени общо 38 гнездови находища с 40–60 двойки (предимно по острови на р. Дунав, блата, езера и устия на реки по Черноморското крайбрежие и влажни зони в Софийското поле и в Горнотракийската низина), от които 16 сигурни с 27 гнездещи двойки. Сега през размножителния сезон е установен в около 150 десеткилометрови УТМ квадрата (от които 54 със сигурно гнездене), разположени в ниските части от територията на страната. Обитава блата, езера и устия на реки с гъста растителност от тръстика и папур. По време на миграции и зимуване обитава различни естествени и изкуствени влажни зони в ниските части на страната. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е концентрирана, като няма данни за числеността. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение

към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003
/Разпространение на Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

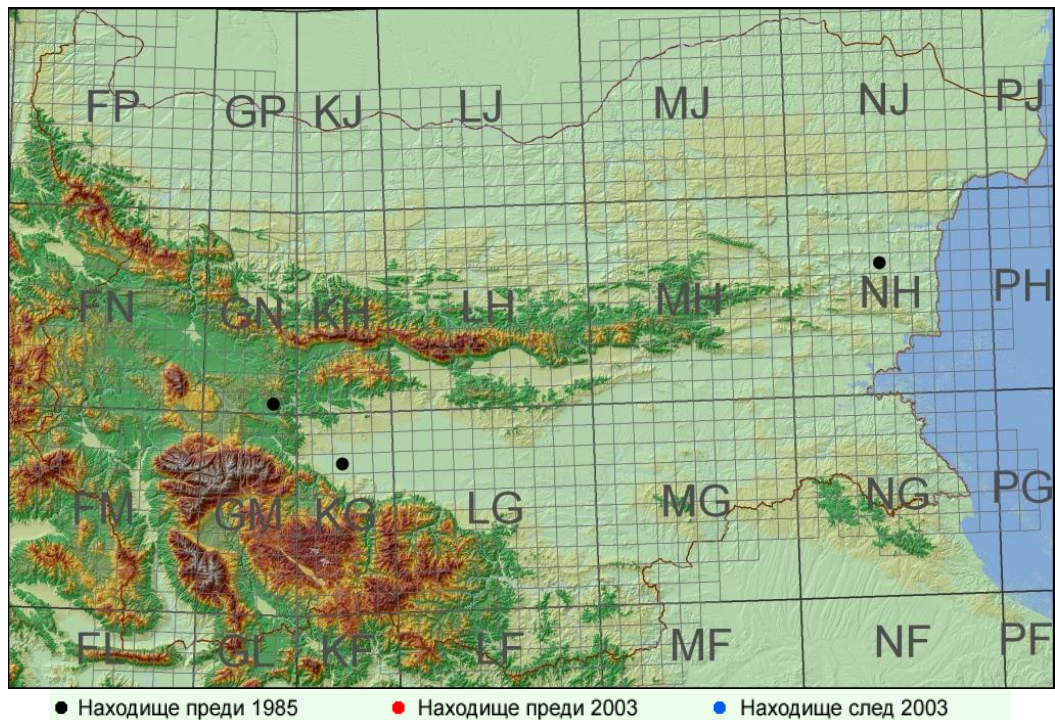
Ливаден блатар (*Circus pygargus*). Гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. До 1985 г. се среща в цялата страна по време на прелет, по-често по Черноморското крайбрежие; през зимата са отбелязвани единични птици. Сега гнезденето е доказано за редица райони от Западна България (включително Софийското поле), долината на Марица и Югоизточна България. Територии с най-висока гнездова плътност са Дервентските възвишения, районът на яз. „Малко Шарково“, Ямболското и Старозагорското поле. Числеността му за 1990 г. се оценява на не повече от 30–50 двойки; за 1997 г. – 30–60 двойки, а през 2004 г. – до 180–220 двойки. Според други оценки общата численост е 220–270 гнездещи двойки. Видът обитава разнообразни влажни зони (включително влажни ливади, блата, торфища), към които проявява силно изразена привързаност. В България често гнезди в обработваеми площи, най-често засети с пшеница. Извън размножителния сезон връзката с влажните зони значително отслабва. Гнезди поединично или в разредени колонии. Мигрира поединично или по двойки, особено през есента, понякога формира малки ята с други ястребови птици при пресичане на големи водни площи. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е концентрирана, като няма данни за числеността. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

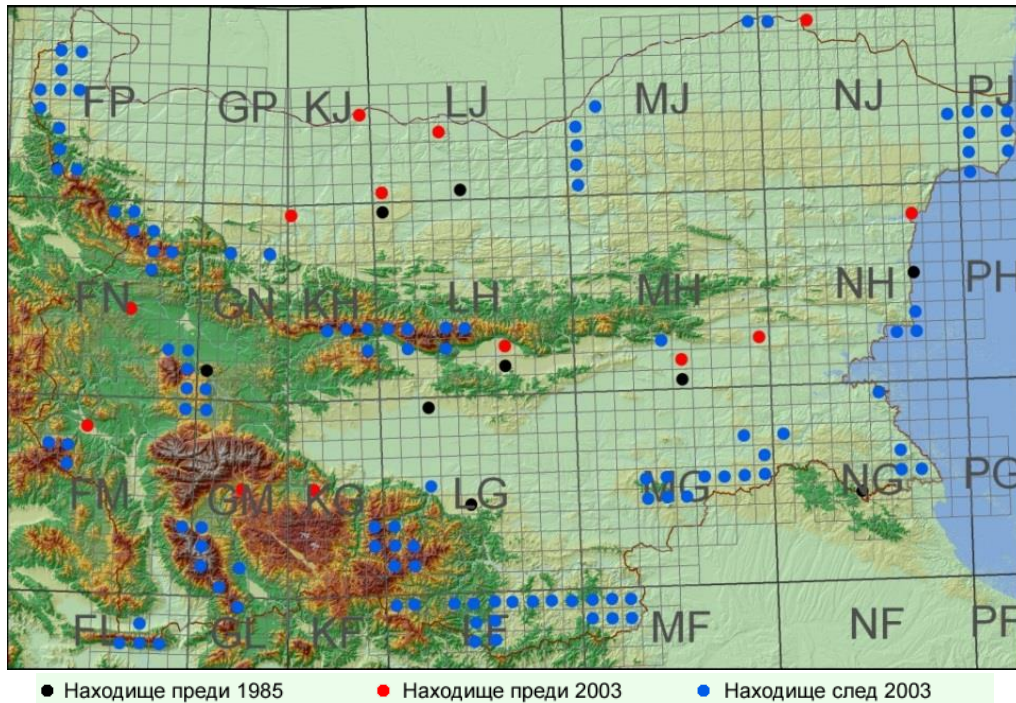
/Разпространение на Ливаден блатар (*Circus pygargus*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Степен блатар (*Circus macrourus*). Сега е преминаващ и отчасти зимуващ, в миналото е гнездил в Добруджа, в околностите на Ихтиман и Пазарджик, както и при с. Дъбравино, Варненско. През територията на страната преминава южната граница на ареала му. През последните десетилетия е регистриран само по време на миграция. Подходящите местообитания, както и районите на миналото му разпространение напоследък са сравнително добре проучени в орнитологично отношение и резултатите сочат, че най-вероятно не гнезди на територията на страната. Обитава открити местности, степи, ливади, заблатени понижения, често в близост до вода, напоследък установен в житни култури. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е концентрирана, като няма данни за числеността. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

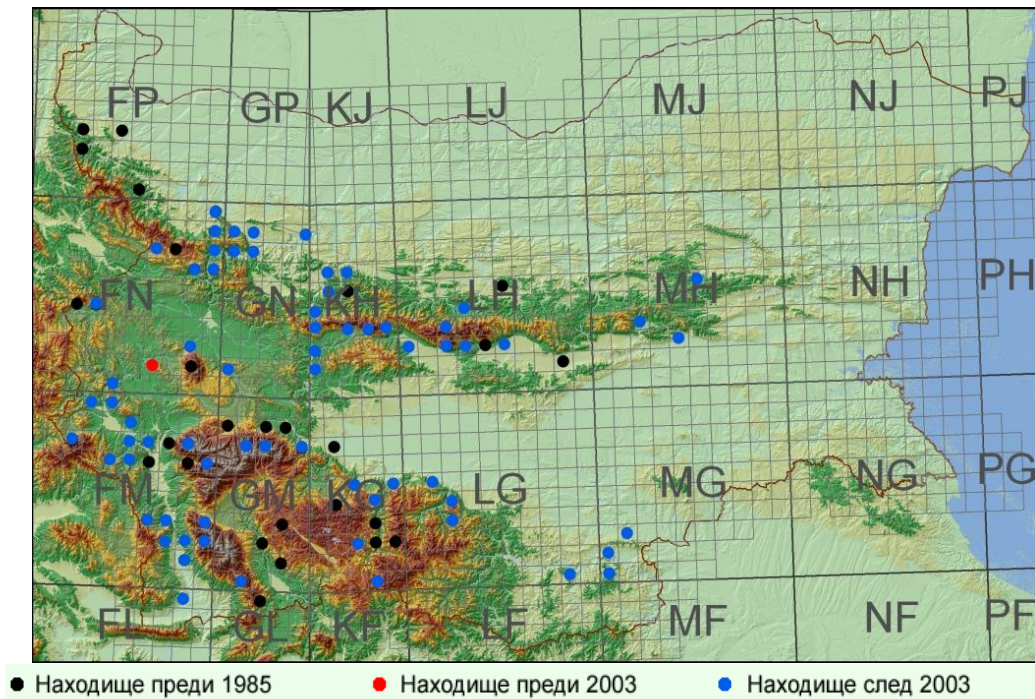
● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003
 /Разпространение на Степен блатар (*Circus macrourus*);
 Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Малък ястреб (*Accipiter nisus*). Постоянен и преминаващ вид. В миналото е бил широко разпространен и многоброен вид. Сега през гнездовия период се среща почти в цялата страна; с най-висока численост в планините и предпланините (Стара планина, Пирин, Славянка, Витоша) и Черноморското крайбрежие. По-рядък е в равнините и низините. Числеността на гнездещата популация в България нараства. Обитава гори и крайнините им в равнините, предпланините и планините до алпийския пояс. През гнездовия период по-често в планините и в широколистните гори. Моногамен вид. Гнезди по единични високи дървета в открити места или по крайнини на гори. Предпочита изоставени гнезда на вранови птици. Гнездото си прави от сухи клони и го застила с листа, перца и други меки материали. Снася 2–6 яйца, които женската мъти 32-34 дни. Орнитофаг. Ловува дребни птици до 120 гр., обикновено до 7 км от гнездото. Когато не може да намери достатъчно птици, лови жаби, мишки и насекоми. Наблюдавани са възрастни и опитни ястреби, които си “играят” с малки птички високо във въздуха, като в тези случаи тази “игра” се превръща в смъртоносна за жертвата. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е постоянна, като наброява 3-5 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

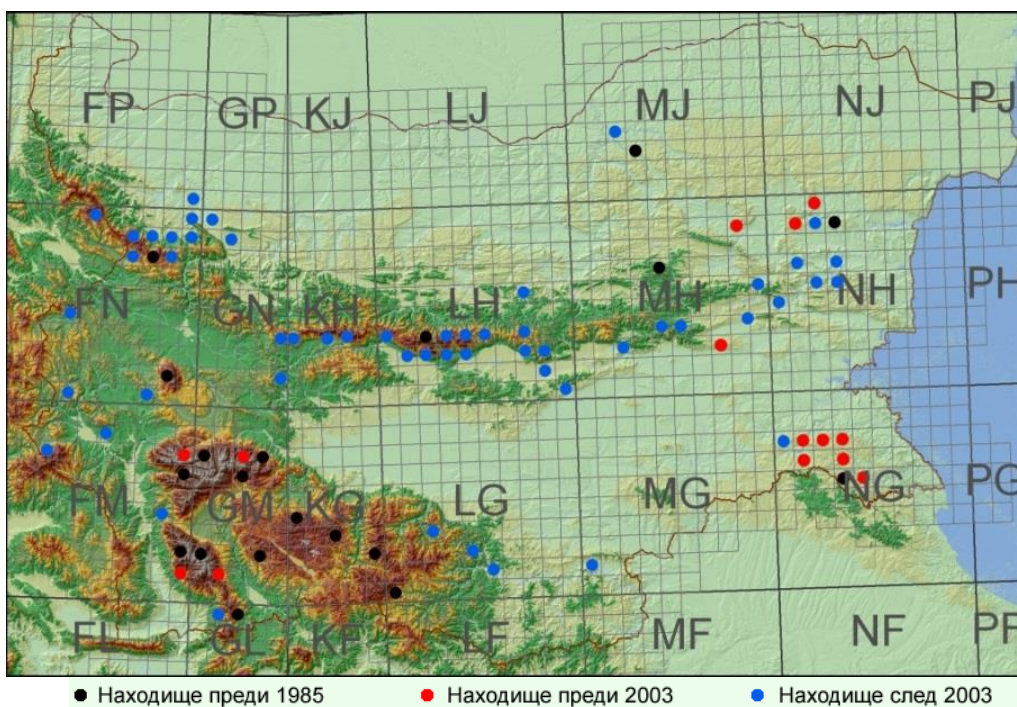
/Разпространение на Малък ястреб (*Accipiter nisus*);
 Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Сокол скитник (*Falco peregrinus*). Постоянен вид. Гнездящите във височинната зона птици (над 1000 м н. в.), извършват вертикални миграции. В средата на ХХ в. е извънредно рядък. По-късно е установен да гнезди в отделни изолирани скалисти райони на страната в численост не повече от 10 двойки. Не е регистриран по време на размножаване в редица подходящи райони на Североизточна България. За периода 1970–1991 г. числеността му е 20–25 гнездящи двойки; други източници посочват 30–60, 160–200 и 80–130 двойки. Броят на гнездящите двойки се увеличава от 90-те години на ХХ в. до 2007 г. Сега числеността му възлиза на около 200 гнездящи двойки, с тенденция към увеличение. Обитава скалисти райони – проломи, единични отвесни скали; много рядко в населени места. Рядък или напълно отсъства по време на гнездене в алпийската зона. Гнезди по скални корнизи, ниши и площадки на отвесни скали. Използва и стари гнезда на гарвани, скални орли, белоопашати мишелови и др. Рядко гнезди по високи човешки постройки, в населени места или в близост до тях. През есента и зимата по-често навлиза в селища при ловуване. Брачният период започва през март-април. Тогава женската снася най-често 3–4 яйца, в повечето случаи снесени направо върху субстрата. Мътенето продължава 29–30 дни. Малките остават в гнездото около 45 дни. Орнитофаг. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е размножаваща се, наброяваща 5-12 двойки и концентрирана, наброяваща 1 индивид. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

/Разпространение на Сокол скитник (*Falco peregrinus*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

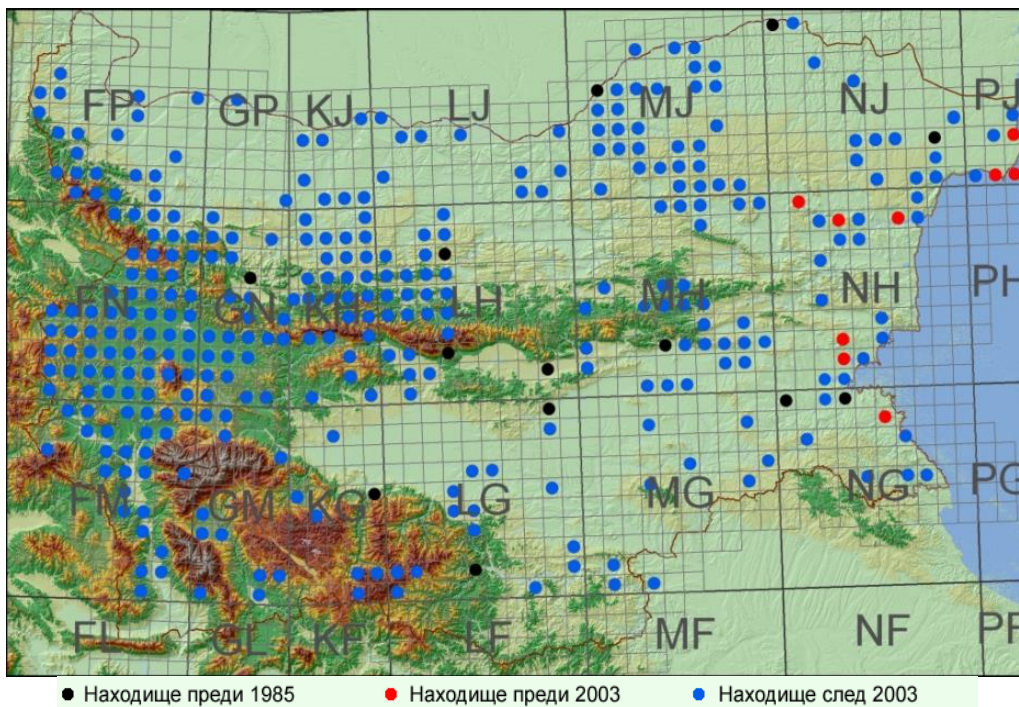
Скалният орел (*Aquila chrysaetos*) обитава скали, труднодостъпни скални комплекси и големи дървета в широколистни гори. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е постоянна, като наброява 5-6 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

/Разпространение на Скален орел (*Aquila chrysaetos*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Разред Жеравоподобни (Gruiformes)

Ливаден дърдавец (*Crex crex*). Обитава предимно влажни ливади, предпланински плата и хълмисти райони с тревна растителност. Планинските местообитания не са типични за вида, но все пак, може да се срещне по високопланински ливади на южни склонове. Площта на индивидуалните участъци е средно 8,9 ха. Храни се с насекоми – предимно скакалци, също с червеи и голи охлюви. „Уязвим вид”, включен в Червената книга на България. Според стандартния формуляр, популацията в зоната е размножаваща се, като наброява 34 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

/Разпространение на Ливаден дърдавец (*Crex crex*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Разред Дъждосвирицоподобни (Charadriiformes)

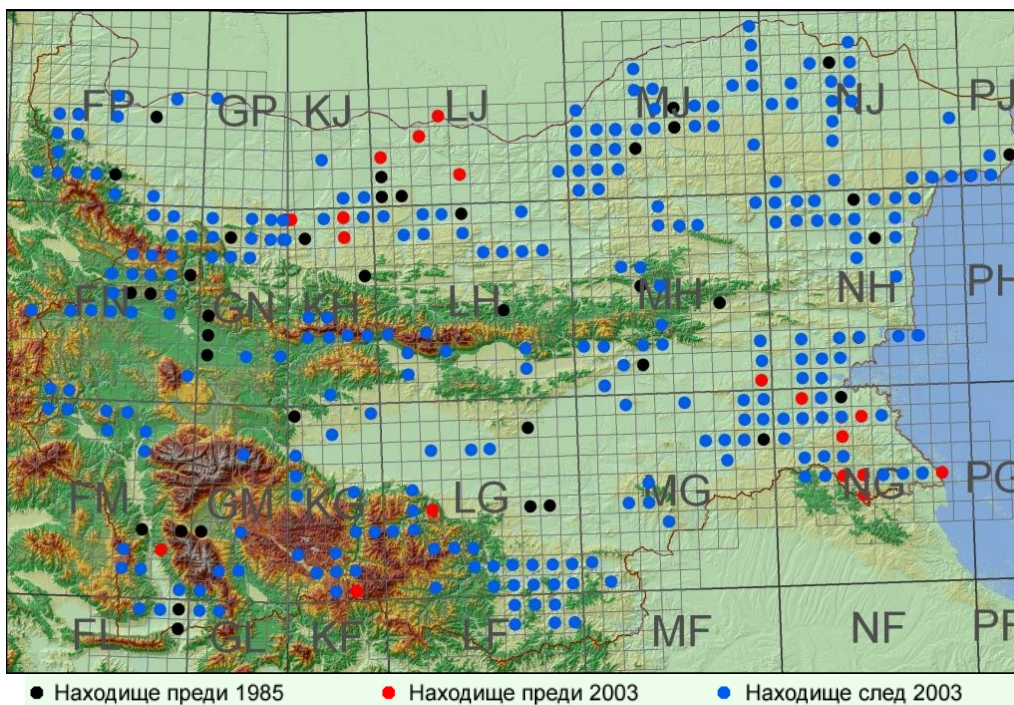
Късокрил кюкавец (*Actitis hypoleucos*). Има петнисто разпространение, по-чест в западната част на страната, но по време на миграция е многоброен и в източната. Храни се основно с ларви и възрастни на насекоми, червеи и мекотели. Обитава каменисти и пясъчливи брегове на реки, включително в планините. По време на миграция може да бъде наблюдаван около всякакви влажни зони и по морския бряг. Гнезди на земята. Снася 4 яйца, има едно поколение годишно през периода април-юли. Според стандартния формуляр, популацията в зоната е концентрирана и размножаваща се, като последната наброява 4 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

Малък горски водобегач (*Tringa glareola*). Обитава поречия на реки и други водоеми, чиито брегове са обрасли с дървета и храсти. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е концентрирана, като наброява 10 индивида.

Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

Разред Совоподобни (*Strigiformes*)

Бухал (*Bubo bubo*). Постоянен вид. До средата на XX в. твърде чест в равнини и планини до 1700 м н. в. До 90-те години на XX в. е разпространен до 1400 м н. в. с обща численост 120–150 гнездещи двойки. Най-често в места със 100–300 м н. в., по-често в карстовия пояс на Предбалкана. Числеността е определяна на 120–150, 100–150, 125, 600–700 и 420–490 гнездещи двойки. Слабо посещавани от човека труднодостъпни места, главно в скални масиви и сипеи, пещери, крайнини на гори, разредени стари гори, често в речни долини, близо до река. Според стандартния формуляр, популацията в зоната е постоянна, като наброява 20 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003
/Разпространение на Бухал (*Bubo bubo*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Уралската улулица (*Strix uralensis*) обитава широколистни листопадни гори, предимно от обикновен бук (*Fagus sylvatica*), смесени гори от обикновен бук (*Fagus sylvatica*) и ела (*Abies alba*), и по рядко иглолистни гори във високите части на планината. Среща се в зоната между 1200-1550 м н.в. Според стандартния формуляр, популацията в зоната се състои от 1 постоянна двойка. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

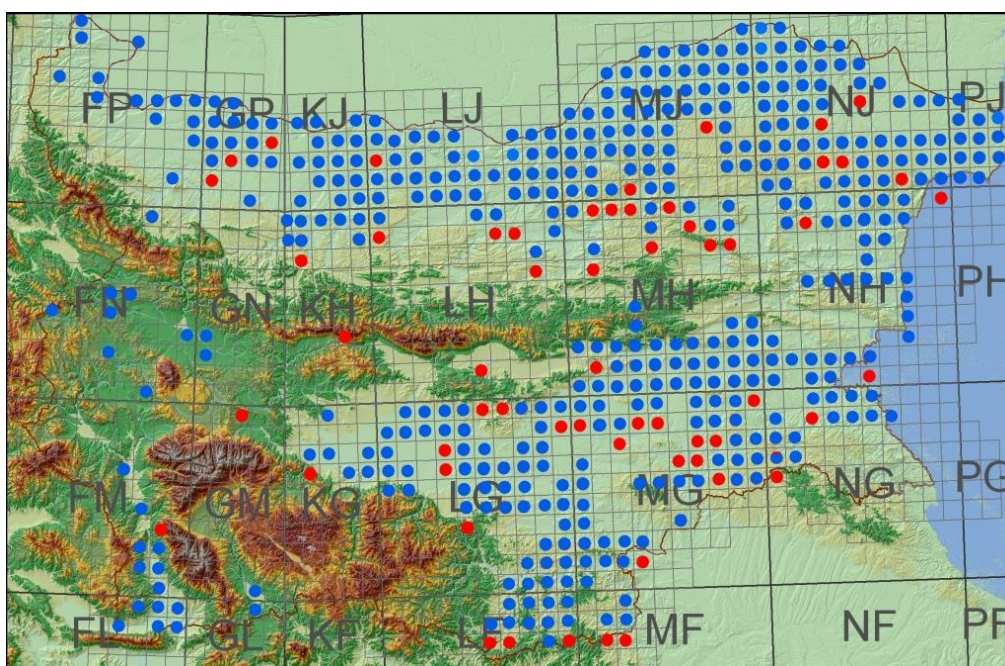
Разред Козодоеподобни (*Caprimulgiformes*)

Козодоят (*Caprimulgus europaeus*) обитава широколистни гори, главно от дъб (*Quercus* sp.) и келяв габър (*Carpinus orientalis*), в близост до сечища. Води изключително скрит начин на живот. Гнездящ, прелетен вид. Активен е привечер и през нощта. Храни се с насекоми, ловува над открити площи, сечища и изредени гори. По-рядък е в иглолистните и смесени гори. Според стандартния формуляр, популацията в зоната е концентрирана и размножаваща се, като последната наброява 50 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

Разред Синявицоподобни (*Coraciiformes*)

Земеродното рибарче (*Alcedo atthis*) обитава брегове на реки и стоящи води с подходящи за гнездене брегове. Според стандартния формуляр, популацията в зоната е постоянна, като наброява 2 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

Синявица (*Coracias garrulus*). Гнездещо-прелетен и преминаващ вид. В миналото е често срещан в равнини и по-рядко в хълмисти райони и предпланини до около 800–1000 м н. в. Сега гнезди по поречието на р. Дунав и притоците ѝ, Лудогорието, Добруджа, Югоизточна България, на много малко места в Западна България, предимно по долината на р. Струма в общо около 270 УТМ квадрата. Най-многобройна е по поречието на р. Дунав. Общата численост в страната е между 3000 и 4000 двойки, между 2500 и 5500 гнездещи двойки. Обитава равнинни и хълмисти терени с единични стари дървета, оврази, суходолия, земни и льосови стени. Според стандартния формуляр, популацията в зоната е размножаваща се, като наброява 1 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

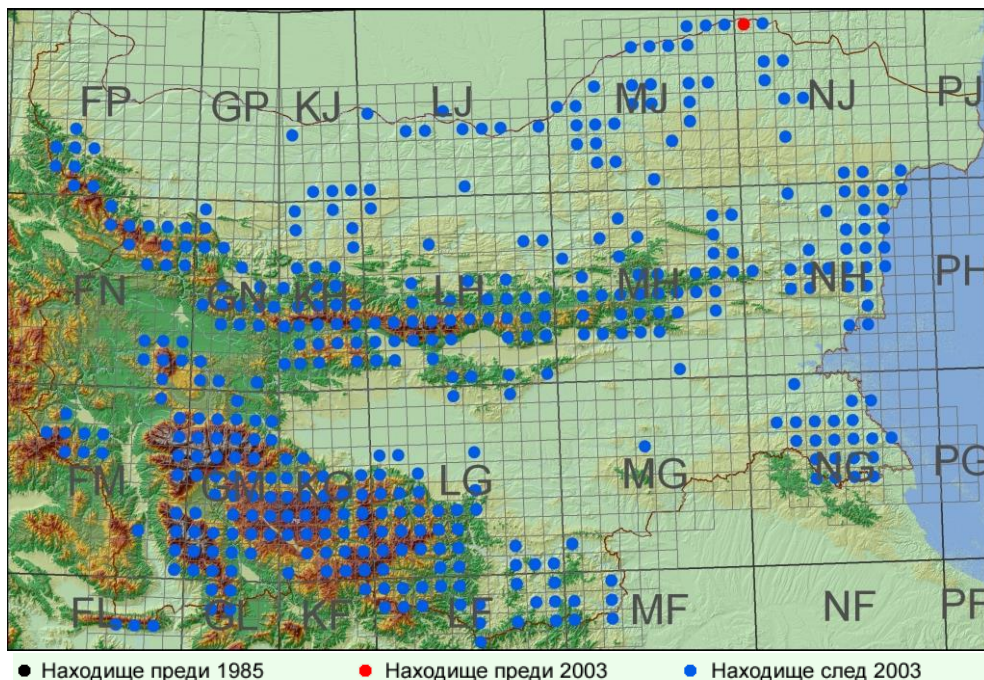

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

/Разпространение на Синявица (*C. garrulus*); Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Разред Кълвачоподобни (*Piciformes*)

Черен кълвач (*Dryocopus martius*). Постоянен вид. До 50-те години на XX в. е широко разпространен в планинските и равнинните гори. Към 1980 г. има данни за срещането му в Стара планина, Рило-Родопския масив, Странджа, Средна гора и по-рядко в равнините; по експертна оценка около 1000 двойки. Проучванията след това сочат по-широко разпространение в планините и нови находища в равнините. Обитаваната площ е около 2 000 000 ха. В зависимост от качеството на горите, при средна плътност от 500 до 2000 двойки/ха общата численост в България е 1500–2000 двойки – в Западни Родопи 470–530, Централна и Западна Стара планина 300–400, Рила (130–170), Странджа (100–130). Двойките не се разпадат за зимата. Размножителният период започва от средата на февруари до средата на март. Гнездовата камера се издълбава в ствола на дърво с диаметър над 40 см и на височина над 4 м, или се използват стари гнездови камери и хралупи за нощуване. Снася през април (3–6 яйца), мъти 12–14 дни, малките излитат 24–31 дни след излюпването; гнезди повторно при загуба на люпилото. Храната включва бръмбъри корояди, ларвите им и мравки. Участъците на двойките в стари иглолистни гори е около 300 ха, в букови – 400 и в дъбови 500–600 ха. Сходни данни има за Централна Европа и Русия. В гори с малко отмиращи и едроразмерни дървета участъкът е на площ 1000–1600 ха. Предпочита обширни стари иглолистни, букови и смесени гори (до 2100 м). Според стандартния формуляр, популацията в зоната е постоянна, като наброява 15-20 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

/Разпространение на Черен кълвач (*Dryocopus martius*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

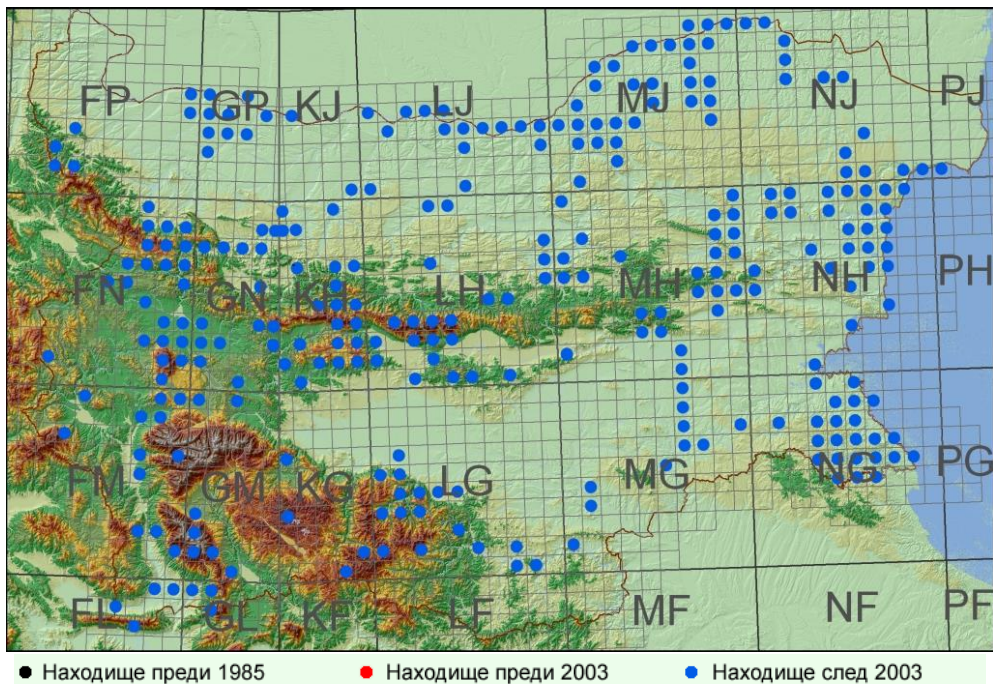
Средният пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*) е дълъг 20-22 см и има оперение подобно на големия пъстър кълвач. Основните разлики от големия пъстър кълвач са червената корона, няма черна линия около клюна, но има розова долна част на опашката и тъмни линии по хълбоците. Въпреки че е съвсем малко по-малък от големия пъстър кълвач, този вид изглежда, че е сравнително по-дребен, заради по-

късата и тясна човка и по-закръглената глава. Видът се храни по високите дървета, като се движи постоянно и има добра видимост. В размножителния период, прави дупка около 5 см в прогнили дървета или дебели клонове. Средният пъстър кълвач се храни предимно с насекоми и техните ларви, които намира като дълбае клоните или кората на дърветата. Храни се също и с дървесен сок. Местообитанията на вида се намират в гори, близо до свежа вода (реки и езера). Според стандартния формуляр, популацията в зоната е постоянна, като наброява 6-12 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*). Среща се основно в Централна и Югоизточна Европа, където е концентрирана по-голямата част от популацията на вида. Европейската му популация е оценена на над 530 000 двойки. В Близкия Изток от Турция до Кавказието и Иран обитава дъбови гори и разнообразие от открити местообитания. От края на 19 век е започнал да се разпространява на Балканския полуостров и Централна Европа. В България популацията на вида е оценена на 14-25 000 двойки. Среща се в цялата страна с изключение на високите части на планините. Почти във всяко селище гнездят минимум 3 дв като броят им е по-висок в по-големите населени места особено в равнинни райони. Гнездото си прави в стъблото на дърво или негови дебели и сухи клонови, така че вътрешността му да бъде с поне 20 см широчина. Една хралупа се ползва само веднъж тъй като в нея се натрупват паразити. Често обаче, птицата може да прави по няколко гнезда на едно и също дърво през следващи години. Обитава паркове и градини в населени места, овощни градини, открити райони с единични и групи дървета. Предпочита ивици дървета, храсти и мозайки от тях като не е задължително те да бъдат в близост до населени места. Най-чест е от 0-700 м н.в., но в отделни селища се среща и до 1250 м н.в. Тези предпочитания към местообитанието донякъде различават вида от големия пъстър кълвач, който е привързан към по-гъсти гори и по-рядко се среща в разпокъсани местообитания. Храни се с ларви и възрастни на насекоми, семена и плодове. Според стандартния формуляр, популацията в зоната е постоянна, като наброява 80-120 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

Сив кълвач (*Picus canus*). Постоянен вид, обикновен до 50-те години на XX в. Гнезди в планински, по-рядко в равнинни гори. Гнездови територии край Дунав вероятно се простират и по румънския, по-горист, бряг. Силно намален в Лудогорие, Централна Стара планина, Рила и другаде, където е бил обикновен. При средна плътност от 500–1000 двойки/ха, числеността е 1000–1800 двойки. Сходни данни има за Централна Европа и Русия. Първични букови и дъбови гори до 1000-1200 м н. в., лонгози. Вторично – крайречни и други гори със стари дървета, градски паркове, овощни градини. Извън гнездовия период се среща до горната граница на горите. Гнездовата камера е в ствол с диаметър над 35 см и на височина 0,85–15 м. Формирането на двойките, размножаването и отглеждането на малките е от март до средата на юни. Има люпила от края на април до началото на юни (5–9 яйца), мъти 17–18 дни, малките излитат 24–31 дни след излюпването; в Лудогорие напуснали гнездото млади – на 31.05. и 17.06. Трофично зависи от изобилието на мравки, а през зимата от насекоми ксилофаги и ларвите им. Посещава и хранилките за птици. Привързан е към гнездовите райони. Териториите на двойките в стари и богати на мравки гори най-често

е 200–400 ха. Според стандартния формуляр, популацията в зоната е постоянна, като наброява 10-15 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

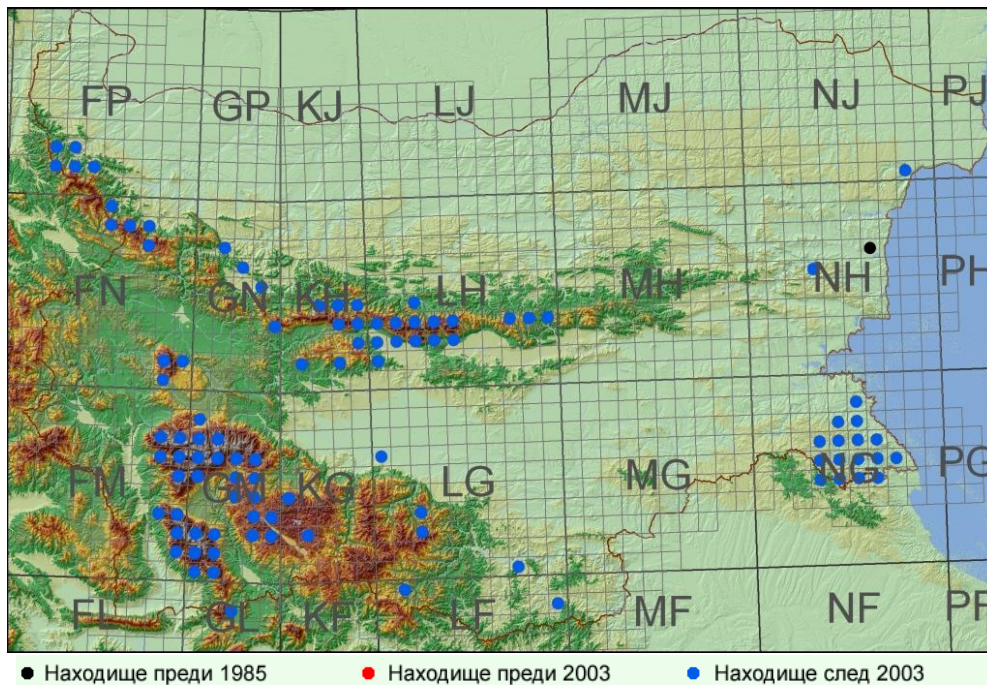

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

/Разпространение на Сив кълвач (*Picus canus*);

Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Белогърбият кълвач (*Dendrocopos leucotos*) обитава стари букови, буково-иглолистни и дъбови гори до 1700 м н.в., с повече мъртви и отмиращи дървета. Постоянен вид. До средата на 20 в. се е срещал във всички планини. Около 1980 г. са потвърдени находища в някои планини - гнезди в Централна и Западна Стара планина, Средна гора, Рила, Пирин, Западни Родопи, Странджа и в няколко изолирани находища. Численост: 700–1100 двойки, мозаечно на горска площ около 450 000 ха при средна плътност 400–650 двойки/ха. За Балканския полуостров данните са завишени, най-вероятно гнездещите двойки са 2000–3500. Според стандартния формуляр, популацията в защитената зона е постоянна, като наброява 3-6 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003

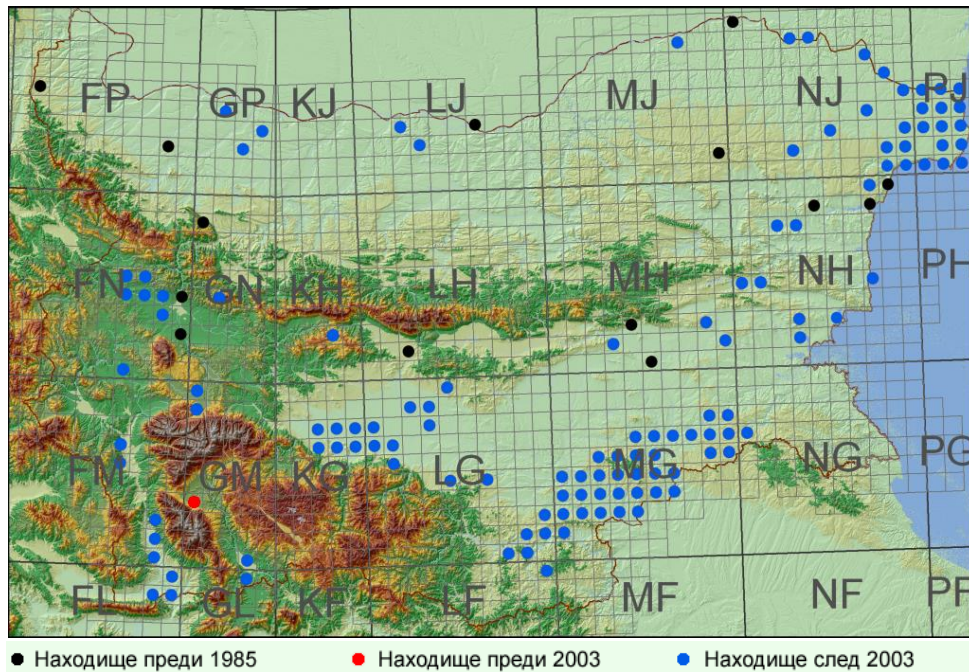
/Разпространение на Белогърб кълвач (*Dendrocopos leucotos*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Разред Врабчоподобни (Passeriformes)

Горската чучулига (*Lullula arborea*) обитава гористи, планински и открити райони, предпочита такива с борови гори. Популациите, обитаващи райони със студен климат са прелетни. Води предимно наземен начин на живот. Храни се най-често с дребни безгръбначни и насекоми. Гнездото е на земята и е добре приготвено, изплетено от сухи треви. Снася 4–6 бели напръскани с кафеникави, сиви и черни петънца яйца. Те имат размери 21x16 мм. Мъти 13–15 дни. Малките се развиват бързо и след около 14–15 дни напускат гнездото. Родителите им ги хранят предимно с насекоми. Годишно може да отгледа до 2 люпила. Според стандартния формуляр, популацията в зоната е постоянна, като наброява 275 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини значителни отрицателни въздействия върху нейните местообитания. Територията на имот № 80311.16.38 в землището на с. Челопек, предвидена за жилищни нужди, представлява типично местообитание за Горската чучулига (*Lullula arborea*). Предвид малката площ на имота (0,2907 ха), трайното въздействие върху местообитанието, което може да възникне при евентуално бъдещо строителство, е много слабо.

Дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*). За разпространението в миналото няма конкретни данни. В Добруджа видът е бил извънредно често срещан и многочислен преди 1950 г., но в Бургаско и Софийско е била рядка, с единични находища. Сега гнезди разпокъсано. Среща се по-често в Сакар, Дервентските възвишения, Южна Добруджа и Санданско-Петричкото поле. Най-висока численост има по Черноморието северно от Балчик, в някои суходолия във вътрешността на Добруджа, в Санданско и в Сакар. В останалите райони – Софийско, Бесепарските ридове, Дунавската равнина, по Южното Черноморие и други има малобройни субпопулации, които са силно уязвими. Общата численост се оценява на около 12000–

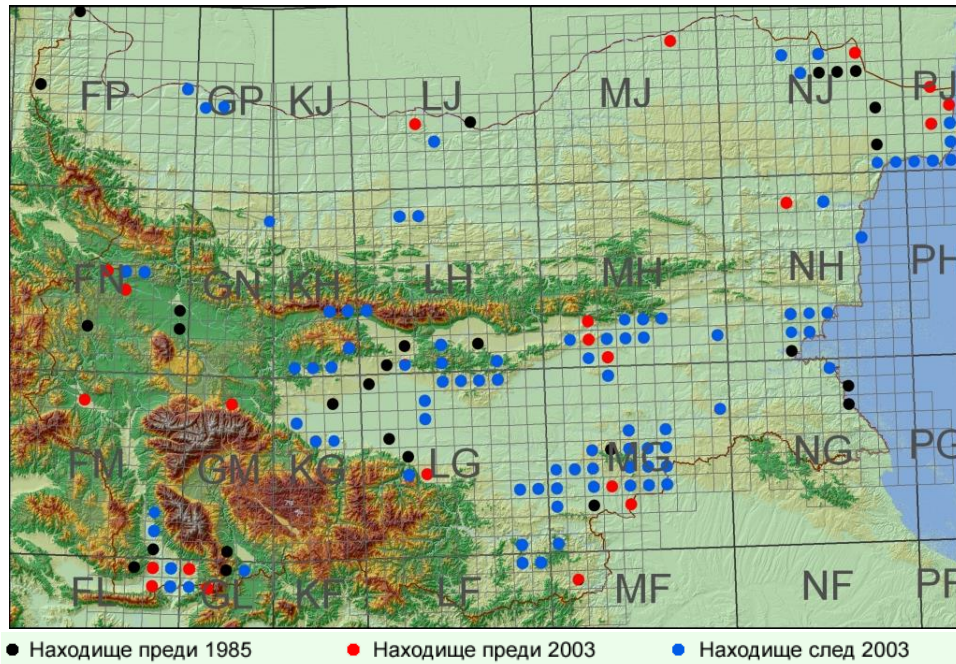
16000 двойки. Обитава открити местообитания - степи, тревни съобщества в умерената и субтропичната зона, пасища, пустеещи земи, земеделски площи със зърнени култури със синори и необработени участъци. Оформянето на двойките и песенната активност започват от началото на февруари. Гнезди на земята. Пълното мътило е от 3–6 яйца, които снася след средата на април. По Черноморското крайбрежие има две люпила годишно. Храната е от насекоми, а извън гнездовия период – повече семена. Според стандартния формуляр, популацията в зоната е постоянна, като наброява 15 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003
 /Разпространение на Дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*);
 Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*). Гнездещо-прелетен и преминаващ вид, в миналото широко разпространен в цялата страна, но само на места многоброен – край с. Огняново (Пазарджишко), с. Кошарево (Пернишко) и по южните склонове на Еминска планина. Сега ареалът е разкъсан на отделни малочислени субпопулации, запазени само в райони с оптимални местообитания. По-многобройни популации има в Крайморска Добруджа, на Бесепарските ридове, при Сливен и в някои райони северозападно от София – при Драгоман и селата Безден, Богъовци и Големо Малово. В редица от старите находища не е установена през последните 10 години. Числеността намалява и се оценява на около 10 000–12 000 двойки. Обитава разнообразни открити местообитания, голи или с оскъдна тревиста растителност. Предпочита сухи каменисти степи и пасища. Среща се и в крайморски дюни, обработваеми площи и пустеещи земи. Пристига през април. Към началото на май женската строи наземно гнездо и снася 3–5 бели или жълтеникави, изпъстрени със светлокафяви точки яйца. Мътенето продължава 11–13 дни. Малките напускат гнездото на 10–11 дневна възраст. Възрастните хранят малките с наземни насекоми, червеи, ларви и др. Според стандартния формуляр, популацията в зоната е концентрирана, като няма данни за числеността. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение

към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003
/Разпространение на Късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*). Видът се среща в Европа (включително и България), Азия и Африка. Прелетна птица. Обикновено гнезди в Европа (включително и България) и Азия, а зимува в Африка. Долита през началото на април и отлита през септември. Обитава предимно открити, обрасли с храсти местности и покрайнини на гори, до горната граница на гората, крайречни храсти, паркове и овощни градини. Обикновено може да се види кацнала на някоя жица или храст да наблюдава за плячка. Това тя прави стоейки и изчаквайки неподвижно. Когато забележи подходяща жертва, тя се спуска рязко върху нея. Червеногърбата сврачка, подобно на другите сврачки, може да бъде определена по-скоро като хищник, защото се храни често с животни, сходни на нея самата по размер, като дребни птици, дребни видове синигери, млади врабчета, мишки, земеровки, гущери, дребни змии, дребни жаби, тритони, едри насекоми, попови прасета, скакалци и др. Гнездото си прави в гъсти храсти или дървета на неголяма височина. То е чашковидно, добре оплетено от сламки и суха трева. В строежа му вземат участие и женската и мъжкият. Вътре гнездото е застлано с меки материали, мъх, пера, косми, вълна и пухкави тревни съцветия. Снася 5–6 яйца, които женската мъти в продължение на 12–15 дни. Малките напускат гнездото след около 2 седмици. Родителите ги хранят предимно с насекоми. Често кукувицата снася яйцата си в гнездата на този вид. Широко разпространен в България вид. Този вид у нас е многоброен и се среща от морското равнище до големи надморски височини. През гнездовия период е регистриран до 1600 м - 1800 м н.в. Според стандартния формуляр, популацията в зоната е концентрирана и размножаваща се, като последната наброява 620 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини значителни отрицателни въздействия върху нейните местообитания. Територията на имот № 80311.16.38 в землището на с. Челопек, предвидена за жилищни нужди, представлява потенциално хранително местообитание и местообитание за почивка на Червеногърбата сврачка

(*Lanius collurio*). Предвид малката площ на имота (0,2907 ха), трайното въздействие върху потенциалните местообитания на вида, което може да възникне при евентуално бъдещо строителство, е много слабо.

Черночелата сврачка (*Lanius minor*) обитава открити пространства и пасища с редки дървета или неголеми изкуствени насаждения в тях, естествени гори, тополови насаждения край реките, крайнини на гори, граничещи с открити пространства. Според стандартния формуляр, популацията в зоната е размножаваща се, като наброява 15-25 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини значителни отрицателни въздействия върху нейните местообитания. Територията на имот № 80311.16.38 в землището на с. Челопек, предвидена за жилищни нужди, представлява потенциално хранително местообитание и местообитание за почивка на Черночелата сврачка (*Lanius minor*). Предвид малката площ на имота (0,2907 ха), трайното въздействие върху потенциалните местообитания на вида, което може да възникне при евентуално бъдещо строителство, е много слабо.

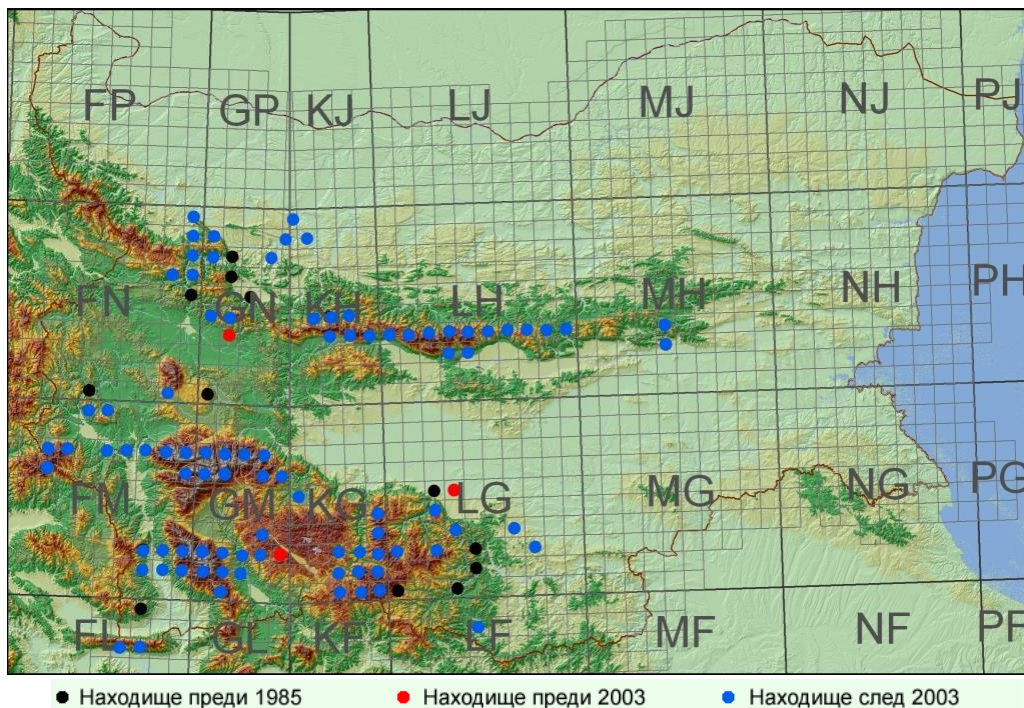
Градинската овесарка (*Emberiza hortulana*) обитава разнообразни биотопи, открити територии с храсти и силно разреждени групи дървета, крайнини на гори, малки обработваеми полета със синури и храсти между тях. Гнездящ, прелетен вид. В България са установени 25000-75000 двойки (Янков, 2007). Обитава храсталаци и тревни съобщества, ниви, лозя, поляни, крайнини на гори, овощни градини и др. до около 1200 м н.в. Според стандартния формуляр, популацията в зоната е размножаваща се, като наброява 227 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини значителни отрицателни въздействия върху нейните местообитания. Територията на имот № 80311.16.38 в землището на с. Челопек, предвидена за жилищни нужди, представлява потенциално гнездово и хранително местообитание за Градинската овесарка (*Emberiza hortulana*). Предвид малката площ на имота (0,2907 ха), трайното въздействие върху потенциалните местообитания на вида, което може да възникне при евентуално бъдещо строителство, е много слабо.

Ястребогушото коприварче (*Sylvia nisoria*) гнезди в Източна Европа и Западна Азия. Гнездяща, прелетна птица у нас. Зимува в Източна Африка, по горното течение на Нил. Обитава предимно сухи открити места с храсти от драка, къпина, хвойна и др. Предпочита равнинни райони до около 800 м н.в. За гнездото си използва гъсти храсти. Строи гнездото си в ниските части на храсталака. Храни се с насекоми и паяци. Снася 4-5 яйца, има едно поколение годишно през периода май-юли. Мигрираща птица, зимува в Източна Африка. Пролетната миграция е през април, а есенната – през август-септември. Среща се разпръснато в голяма част от страната, но с по-голяма плътност по Черноморието, Източните Родопи, централната част на Дунавската равнина, в части от Добруджа, Софийското поле и хълмовете около него, долините на реките Струма и Места. Според стандартния формуляр, популацията в зоната е размножаваща се, като наброява 40-80 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*). Европейски вид с гнездови ареал в почти цяла Югоизточна Европа, Мала Азия и западните части на Иран. Гнезди главно в стари, предимно естествени широколистни гори, съставени от полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*), дъб (*Quercus* spp.), бук (*Fagus silvatica*, *Fagus orientalis*) и др. Сравнително по-рядко стари овощни градини, дървесни плантации, градски паркове и градини. Находищата са от морското равнище до 400 - 800 м н.в. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е размножаваща се, като наброява 56 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

Разред Кокошоподобни (*Galliformes*)

Планински кеклик (*Alectoris graeca*). Постоянен вид, със сезонни, регионални, вертикални миграции. В целия ареал числеността намалява. Обитава храстови съобщества, скалисти терени в планините, обикновено между 900 и 2500 м н. в. Храни се предимно с части от растения – семена, плодове и зелени стъбла, листа и пъпки. Извършва вертикални миграции и през зимата се спуска в по-ниски участъци. Съгласно стандартния формуляр, популацията в зоната е постоянна, като наброява 30-50 двойки. Прилагането на ОУП на община Враца няма отношение към популацията на този вид и няма да причини отрицателни въздействия върху нейните местообитания.

● Находище преди 1985 ● Находище преди 2003 ● Находище след 2003
/Разпространение на Планински кеклик (*Alectoris graeca*);
Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г./

б) описание и анализ на въздействието на плана върху целостта на защитена зона за опазване на дивите птици „Врачански Балкан“ (BG0002053), с оглед на нейните структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.) както по време на изпълнението, така и при действието на ОУПО Враца:

33 „Врачански Балкан“ (BG0002053) е с обща площ 30879,74 ха. В територията на Община Враца попадат около 43% от защитената зона. В обхвата на зоната се включват изцяло землищата на с. Згориград и с. Лютаджик и части от землищата на гр. Враца, с. Бели извор, с. Паволче и с. Челопек. Единствената промяна на съществуващото състояние, която ОУПО Враца предвижда в този обхват, е създаването на нова жилищна територия за разширение на с. Челопек в северозападна посока. Разширението е на площ от 0,2907 ха и включва само 1 поземлен имот (имот № 80311.16.38). Имотът е с вид на територията „урбанизирана“ и настоящ НТП „ниско застрояване (до 10 м)“. Този НТП може да бъде отнесен към широк клас хабитати N23 - *Други земи /вкл. градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти/ (Other land /including Towns, Villages, Roads, Waste places, Mines, Industrial sites/)*. Съгласно стандартния формуляр, същият клас покритие е с представителност от 1% (308,7974 ха) в рамките на защитената зона. С ОУПО, имот № 80311.16.38 само се включва в регулационните граници на с. Челопек, без да се променя предназначението на парцела. Т.е., с прилагането и изпълнението на ОУПО Враца няма да има промяна по отношение покритието на клас хабитати N23 в 33 „Врачански Балкан“ (BG0002053).

Физически, на терен, в резултат от липсата на застрояване към момента и под въздействието на протичащите естествени процеси, територията имот № 80311.16.38 представлява мезофитна ливада с единични храсти и ниски дървета. Западно и северозападно граничи с 25-30 годишни насаждения от бял бор (*Pinus sylvestris*). На юг граничи с други мезофитни ливади. На изток граничи с асфалтовия път за с. Паволче и гр. Враца. Приравнена към широките класове хабитати, включени в стандартния формуляр на 33 „Врачански Балкан“ (BG0002053), територията имот № 80311.16.38 представлява 0,2907 ха от клас хабитати N10 - *Влажни ливади, мезофилни ливади (Humid grassland, Mesophile grassland)*, който е с представителност от 13% (4014,3662 ха) в рамките на зоната. В този смисъл, при реализиране на бъдещо строителство в новата жилищна територия ще има загуба на 0,007% от клас хабитати N10. Хабитатният клас представлява идентично общо местообитание на птици по класификацията на Директива 79/409/ЕИО, изменена с Директива 2009/147/ЕО.

Създаването на новата жилищна територия за разширение на с. Челопек, на площ от 0,2907 ха, представлява засягане на 0,0009% от общата площ на 33 „Врачански Балкан“ (BG0002053).

В защитената зона, до момента, не са идентифицирани значими въздействия върху целостта на зоната, с оглед на нейните структура, функции и природозащитни цели.

В частта от защитената зона, която попада в обхвата на Община Враца, ще бъде възможно да се променя предназначението на земеделските земи (ниви) на площ от 23,35 ха, след преминаване на необходимите законови процедури пред компетентните органи, в т.ч. и пред РИОСВ – Враца, за всяко отделно бъдещо инвестиционно предложение.

Имот № 80311.16.38 – аерофото изображения

Зингстра и др. (2009) дават следното тълкуване на фрагментацията на местообитанието: „Местообитанието е фрагментирано, ако в рамките на единна свързана територия покрита с местообитанието има линейни инфраструктури (с изключение на пътищата без настилка и с изключение на вече съществуващи пътища) или огради, или застрояване прекъсващо връзките между различните части на местообитанието. Това важи и за случаите, когато бариерите се намират на границата на два физически кадастрални парцела, които обаче опазват едно и също местообитание, с изключение на съществуващи към датата на научно предлагане на зоната (заварено положение) пътища от републиканската пътна мрежа или друга трайна обществена инфраструктура“. Предвид горното определение, прилагането на ОУПО няма да предизвика фрагментация на популации и местообитания на видове, представляващи предмет на опазване.

Не се очаква обезпокояване на видове, в резултат от изпълнението на ОУПО.

Не се очаква промяна на видовия състав, в резултат от изпълнението на ОУПО.

Не се очакват химически, хидроложки и геоложки промени, в резултат от изпълнението на ОУПО.

Не се очакват комбинирани и кумулативни въздействия с други ППП/ИП върху местообитанията на птиците, тъй като засегнатата територия в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0002053) е твърде малка по площ и процент.

ОУПО е напълно съобразен с Плана за управление на ПП „Врачански Балкан“ (приет с Решение № 750/14.10.2011 г. на МС) и не предвижда никаква намеса в територията на парка.

Оценката на сериозността на заплахата (въздействието) - трайна загуба на местообитания на птици в защитената зона, в резултат от прилагането на ОУПО, може да бъде изчислена по методиката за определяне степента на застрашеност на орнитологично важни места (ОВМ, Костадинова & Граматиков 2007), както следва:

ефект на заплахата върху местообитанията + пространствена скала на заплахата по отношение на ОВМ + реализация на заплахата = оценка на въздействие на заплахата

Като се приложат релевантните оценки, се получава следното уравнение за сериозността на заплахата за местообитанията на птиците, в резултат от прилагането на ОУПО:

Заплахи/въздействия върху местообитанията		Оценка по скалата
Ефект на заплахата върху местообитанията	Разрушаване	3
Пространствена скала на заплахата по отношение на ОВМ/ЗЗ	Оказва влияние върху относително малка част от ОВМ/ЗЗ, където няма ключови места на застрашени видове	1
Реализация на заплахата	Запахата се очаква да бъде реализирана в дългосрочен план	1
Ниво на заплахата/въздействието за местообитанията		5 (ниво „С“ слабо въздействие“

6. Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на ОУП на Община Враца върху защитените зони от Националната екологична мрежа и определяне на степента на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки.

6.1. Общи мерки, отнасящи се към нормативно изискващия се превантивен контрол:

Мярка 6.1.1. Преди реализирането на всяко бъдещо, отделно инвестиционно предложение (в съответствие с устройствената схема на ОУПО), да се преминава процедура по реда на ЗБР. Инвестиционни предложения, планове, програми или проекти, за които се изисква оценка на степента на въздействие с предмета и целите на опазване на защитените зони, по реда на ЗБР, да се одобряват само след произнасяне със съответния административен акт за съгласуване от компетентните органи по околна среда и при съобразяване на препоръките от извършените оценки, както и с условията на съответния административен акт.

6.2. Конкретни мерки, предвидени за включване в окончателния проект на ОУПО, целящи намаляване и предотвратяване на неблагоприятните въздействия върху елементите на ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166).

Мярка 6.2.1.: Имоти с №№ 12259.48.12; 12259.48.20; 12259.82.9 и 12259.136.56 (всичките с настоящ НТП „дере“), които са предвидени за включване в регулационните граници на кв. „Бистрец“, в Окончателния проект на ОУПО да бъдат предназначени за озеленяване, паркове и градини, като се определи специално екологично изискване за запазване на съществуващата естествена растителност.

Цели на предложената мярка:

- Опазване на естествена галерийна растителност, представляваща нарушено съобщество на природно местообитание 91E0* Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior*.
- Опазване на потенциални местообитания на жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*).

Мярка 6.2.2.: Имоти с №№ 12259.133.1 (с настоящ НТП „псище“) и 12259.133.2 (с настоящ НТП „друг вид трайно насаждение), които са предвидени за включване в регулационните граници на кв. „Бистрец“, в Окончателния проект на ОУПО да бъдат изключени от урбанизация и да запазят статута си, съгласно КККР.

Цели на предложената мярка:

- Предотвратяване фрагментирането на изолирана, периферна площ от около 21,86604 ха от защитената зона.
- Предотвратяване възникването на бариерен ефект върху биокоридорните връзки в субоптималните – потенциални местообитание на европейския лалугер (*Spermothophilus citellus*).

7. Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитените зони, включително нулева алтернатива.

7.1. Нулева алтернатива.

Нулевата алтернатива представлява неизпълнение на ОУПО. В този случай, териториите ще запазят съществуващото си в момента състояние. Голяма част от тях са с вече изградени и съществуващи елементи.

Една от основните цели на ОУПО е да контролира процесите на по-нататъшна урбанизация на територията с цел запазване целостта и стабилността на природната ѝ среда с инструментите на устройственото планиране. ОУПО има за задача да създаде необходимите условия за балансирано и устойчиво развитие на урбанизираните и извън

урбанизираните територии, чрез поддържане на екологичното равновесие и опазване на околната среда.

С неприлагането на ОУПО ще се запази текущото състояние на небалансираност в териториално-устройствените процеси в общината, като това би могло да бъде свързано с отрицателни въздействия върху отделни територии в защитената зона от значение за птиците.

7.2. Алтернатива по местоположение на устройствените елементи.

Разработен е алтернативен вариант на ОУПО, според който, в землището на с. Згориград в границите на ПП „Врачански Балкан“, респективно в границите на ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166) и ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0002053), се създава нова Територия за рекреационни дейности на площ от 38,178 ха. Тази алтернатива е отхвърлена и изцяло е отпаднала от разглеждане, поради противоречие с Плана за управление на ПП „Врачански Балкан“ (приет с Решение № 750/14.10.2011 г. на МС).

8. Картен материал с местоположението на всички елементи на ОУПО спрямо защитените зони и техните елементи.

9. Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие, съобразно критериите по чл. 22 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

9.1. Пълна характеристика на плана: териториален обхват, обем, мащаб и други спецификации на плана, връзки на плана със защитените зони (ключови разстояния) и т.н.

Основната цел на Общия устройствен план на Община Враца е да даде цялостна концепция за развитие на територията на общината, отчитаща изискванията за интегриран подход, ресурсна ефективност, опазване на околната среда и адаптация към промените. Решенията на задачите, които произтичат от основната цел съответстват на нормативната уредба за устройство на територията и на съвременните постановки за интегрирано пространствено планиране и устойчиво развитие.

Обхватът на разглежданата разработка за Предварителен проект на ОУПО включва землищата на всички села на територията на общината, както и землището на общинския център – гр. Враца.

Предвижданията на ОУПО Враца за пространствено развитие са насочени основно към социално-икономическото развитие, създаване на условия за реализация на инвестиционни инициативи, отговарящи на целите и приоритетите на регионалното развитие, както и доразвиване на положителните идеи и тенденции, заложи в предходни устройствени планове за територията на общината. Моделът на развитие на общината се характеризира със селищните системи и стремеж към устойчиво и балансирано развитие на цялата територия съобразявайки се с естествените демографски процеси, природните дадености и потенциала за развитие на туризма.

Пълната характеристика на ОУПО е подробно разработена в предходните точки от доклада.

9.2. Характеристика на други планове, програми и инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания план могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитените зони.

Процедираниите от компетентните органи ППП/ИП, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания ОУПО могат да окажат неблагоприятно въздействие върху разглежданите защитени зони, се групират както следва:

- за рекреация и туризъм (вилно и ваканционно строителство, допълнителни сгради към хижи и съществуващи комплекси);
- за селскостопански дейности (създаване на насаждения с мелиоративни дейности, реконструкция на стопански сгради);
- за инфраструктурни линейни обекти (рехабилитация на пътища);
- за жилищно строителство (нискоетажни жилищни постройки, дом за възрастни хора);
- за промишлени обекти (предприятие, площадка за събиране на отпадъци);
- за териториално и устройствено развитие (общии устройствени планове, проекти за воден цикъл).

В предходните раздели на настоящия доклад е представена характеристика на известните към момента на изготвяне на оценката планове, програми, проекти и инвестиционни предложения в границите на защитените зони.

В по-голямата си част, устройствените елементи от ОУПО Враца се припокриват с вече одобрени и съществуващи инвестиционни предложения и изградени обекти. Описват се съществуващи урбанизирани територии, населени места и инфраструктурни обекти.

9.3. Характеристики на защитените зони – предмет и цели на опазване, наличие на приоритетни типове природни местообитания и видове, фактори, допринасящи за природозащитната стойност на зоната, специфична значимост и/или уязвимост, елементи на защитената зона, чувствителни към промени, природозащитно състояние (благоприятно или не).

Подробна характеристика на защитените зони е направена в предходните раздели от настоящия доклад.

Отличителната черта на растителната покривка във Врачански Балкан, проучена от фитоценологична гледна точка, е участието в нея на 78 дървесно-храстовидни и 36 тревни групи и фракции. Някои от тях не са описани в литературата, други са редки видове, при някои се наблюдава разлика от описаните в други райони и разбира се такива, които се срещат и в други области. Непознати или редки са групите от *Acer monspessulanum*, *Juglans regia*, *Syringa vulgaris*, *Juniperus sabina*, *Stipa calamagrostis*, *Centhranthus kellereri*, *Silene alpina* и много други. Оформени са два отделни пояса-единят от дъб, а другият от бук. Дъбовият пояс се разпростира между 700 и 1100 м над морското равнище, докато буковият пояс достига почти до най-високата точка на Природния парк. Нещо различно от двата пояса е широко разпространената скална растителност и растителност по сипеите. В състава на Природния парк се разграничават три главни класификационни единици. Те се оформят като екосистеми от дъбови, букови и борови формации. Като резултат от изследването са установени 99 семейства, 430 рода и 983 вида растения. Те са 66,9% от семействата в България 48,4% от родовете и 22,5% от видовото разнообразие в страната. Природният парк има висока консервационна стойност. В парка са запазени популациите на 5 български и 20 Балкански ендемита. Във флорния състав на Врачански Балкан се срещат 48 редки и 8 застрашени вида от Червената книга на България. Пет вида са включени в Европейският списък за застрашени и редки растения. В приложение 3 от Закона за биологичното разнообразие са включени 35 вида. Защитени от Закона за лечебните растения (2000 г.) са 363 от видовете в парка или 50% от всички лечебни растения в България. 30 от растителните вида имат международен статут на защита. На територията на Врачански Балкан се срещат три вида, определящи биомни граници - *Prunella collaris* и *Pyrrhocorax graculus* – типични за алпийската зона и *Alectoris graeca* – типичен за средиземноморската зона. От установените 216 вида гръбначни животни, 25 са включени в Червената книга. Врачански Балкан има огромна роля за опазването на пещерната фауна. Към момента тук са установени 191 вида троглобити, като голяма част от тях са местни ендемити. 19 от 29-те български вида прилепи са установени тук. В границите на парка се намира резерват „Врачански карст“ с площ 1453,1 ха. Това е класически пример за карстов район с много интересни скални формации и „Врацата“ - най-високите, вертикални, варовикови стени (над 400 м) на Балканския полуостров на тази височина. Характерният за парка варовиков карст е най-богатият пещерен район в България. Там се намират над 500 пещери и пропасти.

Врачанският Балкан е една от най-интересните земеповърхни форми, ясно открояваща се от останалите дялове на Западна Стара планина и Предбалкана. С многообразието от скални венци, заоблени върхове, долини, седловини, въртопи, понори и други форми, както и със сравнително голямата разлика в надморската височина (от 200 до 1482 м) и разнообразна дървесна растителност, допринася за

съществуването на богата орнитофауна. Установени са 139 гнездящи видове птици, 27 от които са включени в Червената книга на България (1985 г.). От срещаните се видове 58 са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLifeInternational, 2004). Като световно застрашени в категория SPEC1 са включени 3 вида, а като застрашени в Европа съответно в категория SPEC2 - 17 вида, в SPEC3 - 38 вида. Мястото осигурява подходящи местообитания за 47 вида, включени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита. От тях 40 са вписани също в приложение I на Директива 79/409 на ЕС. Врачански Балкан е от едно от най-важните места в България от значение за Европейския съюз за 4 вида птици, гнездящи тук – осояд */Pernis apivorus/*, белоопашат мишелов */Buteo rufinus/*, сокол скитник */Falco peregrinus/* и бухал */Bubo bubo/*. Скалният орел */Aquila chrysaetos/*, черният щъркел */Ciconia nigra/*, червеногърбата сврачка */Lanius collurio/* и керкенеца */Falco tinnunculus/* също имат представителни популации в района.

Районът на Врачански Балкан е слабо населен, но по границите му са разположени много селища и е посещаван от голям брой туристи, поради прочутите исторически места и природни забележителности. На северната му граница се намира областен град – Враца. Местообитанията във Врачанския Балкан са чувствителни към всички човешки дейности, свързани с одиха и туризма, както и със земеделието, горското стопанство и ползването на водите. Каптирането на изворите в карстовия терен оказва негативно влияние на екосистемите в Балкана. Горско-стопанските дейности, осъществявани през гнездовия период, оказват отрицателно въздействие върху птиците. Туристическите дейности причиняват безпокойство на птиците, особено по време на гнезденето им. Недостатъчния контрол или разрастването на туристическите дейности на нови територии би могло да доведе до значително безпокойство, като цяло за биологичното разнообразие, особено за грабливите птици и за черния щъркел. През последните години скално гнездящите птици са подложени на силно безпокойство от страна на катерачи, делтапланеристи и иманяри. Скалите в местността „Вратцата“ се използват интензивно за катерачество, като на тях са разположени 116 маркирани тура. Браконьерството също е значим фактор за безпокойство. Поддържането на ливадите и пасищата е от ключово значение за опазването на ливадния дърдавец. Минните дейности и добива на инертни материали в Искърското дефиле, особено взривяването на скали е фактор за силното безпокойство на скални гнездящите птици в близост до границите на мястото, включително една двойка скални орли и най-малко една двойка черни щъркели.

9.4. Област на въздействие.

а) Типове природни местообитания – предмет на опазване на защитените зони, в областта на въздействие на плана – площ, местоположение, приоритетност, уязвимост, състояние.

ОУПО Враца няма да има въздействие върху природните местообитания, представляващи предмет на опазване в ЗЗ „Врачански Балкан” (BG0000166), ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594) и ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601).

б) Местообитания и популации, на видовете – предмет на опазване в защитените зони, в областта на въздействие на плана.

Подробна характеристика на целевите видове и техните местообитания е направена в предходните раздели от настоящия доклад.

Най-значимите въздействия, които могат да възникнат при извършване на бъдещо строителство, в резултат от прилагането на ОУПО, е върху субоптималните –

потенциални местообитания на европейския лалугер (*Spermophilus citellus*) и типичните местообитания на горската чучулига (*Lullula arborea*).

9.5. Степен на въздействие върху типове природни местообитания – предмет на опазване в защитените зони, в областта на въздействие на плана.

ОУПО няма да засегне природни местообитания – предмет на опазване в защитените зони. Подробна характеристика е направена в предходните раздели на настоящия доклад.

9.6. Степен на въздействие върху местообитания и популации на видовете – предмет на опазване на защитените зони, в областта на въздействие на плана.

ОУПО се очаква да засегне потенциални местообитания на 4 целеви вида – 2 вида бозайници, 1 вид влечуго и 1 вид земноводно, както и типично местообитание за 1 вид птица, предмет на опазване. Подробна характеристика е направена в предходните раздели на настоящия доклад. С прилагане на смекчаващите мерки, въздействията по отношение на видовете и техните местообитания ще бъдат намалени.

9.7. Въздействия върху природозащитните цели и целостта на защитените зони.

В предходните точки от доклада е направен подробен анализ на очаканото въздействие.

ОУПО Враца няма да повлияе и промени целостта на защитените зони от Националната екологична мрежа. Предвидените дейности няма да бъдат в противоречие с целите на опазване на защитените зони.

ОУПО Враца предвижда създаване на нова жилищна територия, с обща площ 9,1721 ха, в границите на защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Врачански Балкан” (BG0000166), което представлява 0,025% от площта на зоната. Ще бъдат засегнати 0,098% от субоптималните – потенциални местообитания за европейския лалугер (*Spermophilus citellus*), 0,35% от подходящите местообитания за пъстрия пор (*Vormela peregusna*), 0,04% от общата пригодна площ, според потенциалното местообитание, за шипоопашатата костенурка (*Testudo hermanni*) и 0,002% от общата пригодна площ, според потенциалното местообитание, за жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*) в защитената зона.

ОУПО Враца предвижда създаване на нова жилищна територия, с обща площ 0,2907 ха, в границите на защитена зона за опазване на дивите птици „Врачански Балкан” (BG0002053), което представлява 0,0009% от площта на зоната. Ще бъдат засегнати 0,2907 ха от типичните местообитания за горската чучулига (*Lullula arborea*).

В обхвата на ЗЗ „Божите мостове” (BG0000487), ЗЗ „Божия мост - Понора” (BG0000594) и ЗЗ „Каленска пещера” (BG0000601) не се създават нови устройствени територии, свързани с промяна на съществуващото предназначение на земята.

ОУПО Враца няма да предизвика фрагментация на природни местообитания. При изпълнение на предложените смекчаващи мерки, няма да бъде предизвикана фрагментация на защитените зони и потенциалните местообитания на видове, представляващи предмет на опазване. След изпълнение на плана, елементите, характеризиращи структурата на защитените зони, ще останат непроменени.

В резултат от прилагането на ОУПО Враца, няма да бъде повлияно природозащитното състояние на природните местообитания, на местообитанията и на популациите на видовете, представляващи предмет на опазване в защитените зони, предвид определенията на § 1, т. 1 и 2 от Допълнителната разпоредба на Закона за биологичното разнообразие.

ОУПО няма да доведе до значително обезпокояване на видове и до промяна на видовия състав в защитените зони.

Прилагането на ОУПО няма да доведе до химически, хидроложки и геоложки промени в защитените зони.

Крайното заключение от настоящия доклад за оценка на степента на въздействие е, че прилагането на ОУПО Враца няма да доведе до увреждане на предмета на опазване в защитените зони от Националната екологична мрежа и няма да доведе до настъпване на значително отрицателно въздействие върху елементите, характеризиращи защитените зони.

9.8. Възможни смекчаващи и/или възстановителни мерки.

Смекчаващите мерки са предложени в раздел 6 на настоящия доклад.

9.9. Наличие на алтернативни решения и свързаните с тях възможности за промени на ОУПО.

Нулевата алтернатива представлява неизпълнение на ОУПО. В този случай, териториите ще запазят съществуващото си в момента състояние. Голяма част от тях са с вече изградени и съществуващи елементи.

Една от основните цели на ОУПО е да контролира процесите на по-нататъшна урбанизация на територията с цел запазване целостта и стабилността на природната ѝ среда с инструментите на устройственото планиране. ОУПО има за задача да създаде необходимите условия за балансирано и устойчиво развитие на урбанизираните и извън урбанизираните територии, чрез поддържане на екологичното равновесие и опазване на околната среда.

С неприлагането на ОУПО ще се запази текущото състояние на небалансираност в териториално-устройствените процеси в общината, като това би могло да бъде свързано с отрицателни въздействия върху отделни територии в защитената зона от значение за птиците.

Разработен е алтернативен вариант на ОУПО, според който, в землището на с. Згориград в границите на ПП „Врачански Балкан“, респективно в границите на ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0000166) и ЗЗ „Врачански Балкан“ (BG0002053), се създава нова Територия за рекреационни дейности на площ от 38,178 ха. Тази алтернатива е отхвърлена и изцяло е отпаднала от разглеждане, поради противоречие с Плана за управление на ПП „Врачански Балкан“ (приет с Решение № 750/14.10.2011 г. на МС).

9.10. Наличие на причини от първостепенен обществен интерес за реализиране на инвестиционното предложение или съображения, във връзка с човешкото здраве, обществената сигурност или благоприятни въздействия върху околната среда.

Такива причини не са на лице.

9.11. Предложени компенсаторни мерки.

Не е необходимо предлагането на компенсиращи мерки, тъй като елементите на ОУПО няма да предизвикат трайно значително отрицателно въздействие.

10. Наличие на обстоятелства по чл. 33 Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), включително доказателства за това и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 от ЗБР - когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на двете защитени зони ще бъде значително увреден от

реализирането и експлоатацията на инвестиционното предложение и че не е налице друго алтернативно решение.

Не са налице обстоятелства по чл. 33 от ЗБР.

11. Информация за използваните методи на изследване, включително времетраене и период на полеви проучвания, методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация, трудности при събиране на необходимата информация.

11.1. По компонент флора.

При подготовката на настоящия доклад могат да се разграничат две фази на работа – камерална и теренна.

Камерална фаза

По време на камералната работа е проучена публикуваната информация, разглеждаща флористичното и растително разнообразие в границите на общината, която е обобщена и предоставена на възложителя на по-ранен етап. Също така е анализиран подготовения предварителен проект на ОУПО Враца, във връзка с локализацията на различните типове устройствени територии с общо предназначение.

Определянето на вида на очакваните въздействия от ОУПО е направено за всяка зона от мрежата „Натура 2000“, предмет на тази оценка. Очакваните въздействия върху всяко природно местообитание или вид, предмет на опазване в зоните, са оценени поотделно или в групи с еднакви екологични/биологични характеристики, обуславящи еднаква степен на въздействието.

При оценката е взета предвид информацията от стандартните формуляри за зоните и наличната информация от извършеното национално картиране на защитените зони в България. По отношение на защитената зона за птиците, за база е използвана и публикуваната в Държавен вестник заповед за обявяване.

Като част от камералната фаза е и определянето на събранните при теренните проучвания растения. Определянето на висшите растения (без мъховете) следва Делипавлов и Чешмеджиев (2003). Местообитанията от Директива 92/43/ЕЕС (1992) са определени в съответствие с Interpretation Manual of European Habitats (2007), Кавръкова и др. (2009) и Закона за биологичното разнообразие (2007).

Изготвянето на настоящия доклад и обобщаването на теренните данни са крайния етап на тази фаза.

Теренни проучвания

Теренните проучвания са проведени през активния сезон, когато е оптимумът на развитие на храстовите, тревните и горските съобщества в района на изследване. С помощта на изготвената карта на предварителния проект на ОУПО Враца, както и на GPS (Garmix eTrex), местата, в които се предвижда антропогенно въздействие са локализирани. След обхождане на засегнатата територия е направен кратък списък на разпространените висши растения, като основен акцент е отделен на консервационно значимите видове. Фитоценотично описание се извършва по метода на Браун-Бланке (Braun-Blanquet 1965, Westhoff et van der Maarel 1973), което прилага седем-степенна скала за оценка на фитоценотично разпространение:

- r – видът е представен от единичен индивид;
- + - видът е рядък с ниско обилие и покритие до 5%;
- 1 – обилно но с покритие по-малко от 5%;

- 2 – видът е с обилие и покритие от 5 до 25%;
- 3 – видът е с обилие и покритие от 25 до 50%;
- 4-видът е с обилие и покритие от 50 до 75%;
- 5 – видът е с обилие и покритие от 75 до 100%.

Пробните площадки се поставят в хомогенни и представителни за растителните съобщества участъци. В европейската фитоценология липсва общоприето стандартизиране на размера на пробните площадки в зависимост от растителността, която се изследва (Dengler et al. 2009). Приема се, че размерът на пробната площадка, трябва да е “минималната територия за проявление на растителното съобщество” (minimal area), т.е. най-малката територия, в която се срещат всички видове разпространени в него или поне 90 % от тях.

Размерът на пробните площадки е стандартизиран според Chytrý et Otýrková (2003), като за тревните съобщества е 16 м².

В случаите когато има ясен доминиращ вид в съобществото той е посочен. Специално внимание е отделено на оценката на антропогенното въздействие, което е оценявано в зависимост от навлизането на рудерални видове, замърсеността с битови отпадъци, отдалечеността от селища, сметища и др.

При проучванията на природно местообитание 6210* Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи) е проучено и разпространението на орхидеи в границите на картираните полигони. Проучванията не показват наличието на орхидеи към момента, в който полигоните са посетени на терен. Въпреки това екологията и физиологичните характеристики на орхидеите в страната показват определена цикличност на развитие през различните вегетационни сезони. Поради това при разглеждането на въздействието на проекта на ОУПО върху полигоните на местообитанието в защитените зони, същото е разглеждано, като приоритетно, поради което навсякъде в текста след кода на местообитанието е сложена *.

11.2. По компонент фауна

За изготвяне на настоящия доклад са извършени теренни наблюдения през активния сезон, обхващащи района на Община Враца, през светлата и тъмната част на денонощието. Използвани са някои утвърдени от Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие методики, публикувани на интернет-страницата на Изпълнителната агенция по околна среда. Използвани са и лични данни, събрани при предходни посещения на терен.

За птици е използван стационарен метод на наблюдение от една точка в продължение на 2 часа.

При проучванията на фауната в района са използвани и данните от следните литературни източници: Бигон и др. (1989а,б), Ботев и Пешев (1985), Бешков и Нанев (2002), Костадинова (1997, 2002), Нанкинов (2000), Нанкинов и др. (1997), Наумов и Станчев (2004), Петров (1990), Симеонов и Мичев (1991), Симеонов и др. (1990), Костадинова и Михайлов (2002).

В случаите, когато се очаква, че ОУПО ще окаже по-значимо отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване в зоните, се предлагат смекчаващи мерки за намаляване или избягване на въздействието. Следвайки принципа на предпазливостта, най-добрите международни практики и с цел максимално запазване на естественото състояние на защитените зони, смекчаващи мерки са предложени и за въздействия с по-малка степен на значимост.

За прогноза и оценка на въздействията върху защитените зони за местообитанията е използвана и анализирана следната информация:

- Уеб ГИС на МРРБ, вкл ортофото изображения 2011-2016 г., очертания на физически блокове и др.;
- Кадастрално – административна информационна система (КАИС) на Агенция по геодезия, картография и кадастър;
- Сателитни изображения от Google Maps, Digital Globe;
- ГИС модел от проект „Картирание и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза 1“ и публикуваните за 33 доклади на <http://natura2000.moew.government.bg/>;
- Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г.;
- Литературни източници.

За прогноза и оценка на въздействията върху защитените зони за птиците е използвана и анализирана следната информация:

- Карта на възстановената собственост за територията на общината, предоставена от проектанта;
- Уеб ГИС на МРРБ, вкл ортофото изображения 2011-2016 г., очертания на физически блокове и др.;
- Кадастрално – административна информационна система (КАИС) на Агенция по геодезия, картография и кадастър;
- Сателитни изображения от Google Maps, Digital Globe;
- База данни КОРИНЕ земно покритие 2012 г.;
- Червена книга на Р. България, електронно издание, 2011 г.;
- Литературни източници.

По отношение на оценката на кумулативните ефекти от ППП/ИП след 01.01.2007 г. в разглежданите зони е прилага комбинация от количествен анализ и експертна оценка, тъй като не всички ППП/ИП могат да бъдат геореферирани и съответните кумулативни въздействия не могат да бъдат определени с абсолютна точност.

Литература

- Бондев, И. 1991. Растителност на България. Карта в М 1:600 000 с обяснителен текст. Университетско издателство “Св. Климент Охридски”, София.
- Бондев, И. 1997. Геоботанично райониране. – В: Йорданова, М. & Дончев, Д. (ред.), География на България, стр. 283-305. Академично издателство “Проф. М. Дринов”, София.
- Ботев, Б., Ц. Пешев (ред.). 1985, 2012 г. Червена книга на Република България. Т.2: Животни. София. БАН
- Бешков, В., К. Нанев. 2002. Земноводни и влечуги в България. Изд. Pensoft;Българско дружество за защита на птиците – база данни - www.bspb.org.
- Големански, В. и др. (ред). 2015. Червена книга на Република България, том 2 – животни, БАН и МОСВ, София;
- Груев, Б., Б. Кузманов. 1994. Обща биогеография. Университетско издателство “Св. Кл.Охридски”, София, 498с.
- Делипавлов, Д. & Чешмеджиев, И. (ред.). 2003. Определител на растенията в България. Академично издателство на Аграрния У-т, Пловдив.
- Закон за биологичното разнообразие. 2007. Държавен вестник бр. 94/16.11.2007, стр. 2-44.
- Закон за лечебните растения. 2000. ДВ бр. 29/07.04.2000 г., 9-21, изм. ДВ бр. 65/2006.

- Иванов, Б. 2011. Фауна на България, Aves, Част III, т. 30, София, Академично издателство „Проф. Марин Дринов“;
- Йорданов, Д. (ред.). 1966. Флора на Народна Република България, т. 6. Академично издателство “Проф. М. Дринов”, София.
- Йорданов, Д., Денчев, С., Николов, Н. 1974. Нови хорологични данни за няколко вида висши растения. – Известия на Ботаническият факултет, 25: 211-215.
- Кавръкова, В., Димова, Д. Димитров, М., Цонев, Р., Белев, Т., & Раковска. Р. (ред.). 2009. Ръководство за определяне на местообитанията от европейска значимост в България. Второ преработено и допълнено издание. София, Световен фонд за дивата природа, Дунавско-Карпатска програма и федерация “Зелени Балкани”.
- Карапеткова М., К. Александрова-Колеманова, М. Живков. 1993. Сладководните риби на България.
- Карапеткова, М., М. Живков. 1993. Рибите в България. Изд. “Гей-Либрис”, София.
- Костадинова, И. 1997. Орнитологично важни места в България – БДЗП, Природозащитна поредица, кн. 1, София, 176 с.
- Костадинова, И. 2002. Опазването на места – един от ключовите подходи в опазването на биоразнообразието. В: Наръчник за НАТУРА 2000 в България, БДЗП, Природозащитна поредица, кн. 5. Костадинова И., Михайлов, М. (съст.). БДЗП, София.
- Костадинова, И. М. Граматиков. 2000. Природозащитна поредица на БДЗП – книга № 11 - Орнитологично важни места в България и Натура 2000.
- Костадинова, И., М. Граматиков. (ред.). 2007. Орнитологично важните места в България. Второ допълнено издание. Българско дружество за защита на птиците – Природозащитна поредица, БДЗП, София.
- Костадинова, И., М. Михайлов. (съст.). 2002. Природозащитна поредица на БДЗП № 3. БДЗП. София.
- Куртев, М., И. Ангелов, П. Янков, 2008. План за действие за опазването на египетския лешояд в България, БДЗП, София, 76 стр.
- Матеева, И., П. Янков. 2013. Характер на миграцията на 42 вида птици от българската орнитофауна според нивото на съвременните познания. Доклад;
- Нанкинов, Д., С. Симеонов, Т. Мичев, Б. Иванов. 1997. Фауна на България, Aves, Част 2, т. 26, София, Академично издателство „Проф. Марин Дринов“ и Издателство —Пенсофт;
- Наумов, Б., М. Станчев. 2004. Земноводни и влечуги в България и Балканския полуостров. Електронно издание на Българското херпетологично дружество; Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие, Том 1, 515-547.
- Пеев, Д. (ред.). 2012. Червена книга на Република България. том I Растения и гъби.
- Петров, Б. и кол. 2010. Финален доклад по задание за „Теренно наблюдение на прилепите - находища и численост, съгласно утвърдените схеми за мониторинг" - 2010 г.“, Природонаучен музей, БАН. Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие, ИАОС;
- Петров, Б., С. Горанов, В. Желязкова, Н. Тошкова, С. Стойчева, С. Делева, 2015. Финален доклад по договор „Теренно наблюдение на прилепи съгласно схемата за мониторинг към Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие“, Природонаучен музей, БАН за Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие, ИАОС;
- Петрова, А., Владимирова, В. & Георгиев, В. 2012. Инвазивни чужди видове растения в България. ИБЕИ, БАН. 319 с.
- Пешев, Ц., Д. Пешев, В. Попов. 2004. Фауна на България, Mammalia, т. 27, София, Академично издателство „Проф. Марин Дринов“;

- Симеонов, С., Т. Мичев, Д. Нанкинов. 1990. Фауна на България. Том 20, Изд. на БАН, София.
- Симеонов С., Т. Мичев. 1991. Птиците на Балканския полуостров, изд. „Петър Берон”, София;
- Стойчев 2007.- В: П. Янков (отг.ред.) 2007. Атлас на гнездящите птици в България, Българско дружество за защита на птиците, природозащитна поредица, книга 10, София, БДЗП;
- Bern Convention. 1979. Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats. Appendix I. <http://conventions.coe.int/Treaty/FR/Treaties/Html/104-1.htm>
- Braun-Blanquet, J. 1965. Plant Sociology. The Study of Plant Communities. Hafner Publishing Company. New York and London.
- Chytrý, M., Otýpková, Z. 2003. Plot sizes used for phytosociological sampling of European vegetation. – *Journal of Vegetation Science*, 14: 563-570.
- CITES Secretariat, editor. 2010. The CITES appendices [Internet; cited 2010 Oct 24]. Available from <http://www.cites.org/eng/app/index.shtml>.
- Dengler, J., Löbel, S. & Dolnik, Ch. 2009. Species depends on plot size – a problem for vegetation classification and how it can be solved. – *Journal of Vegetation Science*., 20: 754-766.
- Directive 92/43/EEC. 1992. Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora. – OJ L 206, 22.7.1992. pp. 7-50.
- Interpretation Manual of European habitats. 2007. EUR27. Europea Commission, DG Environment, Brussels.
- Petrova, A. 2006. Atlas of Bulgarian endemic plants. Gea-Libris Publishing House, Sofia.
- Petrova, A., Vladimirov, V. (eds). 2009. Red List of Bulgarian vascular plants. – *Phytologia Balcanica*, 15: 63–94.
- Petrova, A., Vladimirov, V. 2010. Balkan endemics in the Bulgarian flora. – *Phytologia Balcanica*, 16: 293–311.
- Westhoff, V. & van der Maarel, E. 1973. The Braun-Blanquet approach. In: Whittaker, R. H. (ed.) *Ordination and classification of plant communities*, pp. 617-737. W. Junk, The Hague, NL.
- Vassilev, K., Dajič, Z., Cušterevska, R., Bergmeier, E., Apostolova, I. 2012. Balkan Dry Grasslands Database. – In: Dengler, J., Oldeland, J., Jansen, F., Chytrý, M., Ewald, J., Finckh, M., Glöckler, F., Lopez-Gonzalez, G., Peet, R.K., Schaminée, J.H.J. (Eds.) *Vegetation databases for the 21st century*. – *Biodiversity & Ecology* 4: 330–330. Biocentre Klein Flottbek and Botanical Garden, Hamburg.

При разработване на материала са използвани и следните документи:

- Инструкция за оценка на защитени зони по чл. 7 ал. 3 във връзка с чл. 6 ал. 1 т. 3 и 4 от Закона за биологичното разнообразие, включващи местообитания на видове птици;
- Стандартни формуляри за набиране на данни за защитените зони, изд. МОСВ;
- Заповед за обявяване на защитена зона за опазване на дивите птици „Врачански Балкан” (BG0002053), изд. МОСВ;
- Резултати от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I”, МОСВ – НСЗП.

12. Документи по чл. 9, ал. 2 и 3 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.